SARYARQA

6 naýryz
2020 jyl

Saryarqa.info

ЖЕЗҚАЗҒАН АЙМАҚТЫҚ ГАЗЕТІ • 1973 ЖЫЛҒЫ 13 СӘУІРДЕН ШЫҒАДЫ

№9 (8173)

QOǴAM

ӘКІМДЕР ҚАНДАЙ ЖАҒДАЙДА ОТСТАВКАҒА КЕТЕДІ?

2-бет

KELBET

ЖАСҚА – ҚАМҚОР, ЖАРЛЫҒА – ЖАНАШЫР

3-бет

RESMI

ЖАЙЫЛЫМДАРДЫ БАСҚАРУ және ПАЙДАЛАНУ ЖӨНІНДЕГІ ЖОСПАР

4-бет

TIRSHILIK

ҚОҒАМДЫҚ ТЫҢДАУ ӨТЕДІ

7-бет

Құрметті ханымдар!
Ардақты аналар, аяулы арулар!

Сіздерді көктемнің алғашқы шуағымен келетін 8 наурыз – Халықаралық әйелдер күнімен құттықтаймыз!

Әйел – шексіз құдірет иесі. Тарих тағылымында ең айтулы өзгерістердің барлығы әйелдердің қолымен немесе әйелдер үшін жасалған. Ол – нәзік, әлсіз және сезімге жақын жаратылыс. Дегенмен, әйелге басқа ешбір тіршілік иесіне бұйырмаған аса құрметті де маңызды дүниеге ұрпақ әкелу мәртебесі берілген.

Қазақ елі қашан да көпбалалы отбасыларының берекелі мекені болып есептелген. Соңғы кездері мемлекетіміздің басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың бастамасымен ана мен балаға қамқорлық көрсету бағытында жаңашыл қадамдар жасалуда. Соның арқасында Жезқазған қаласында тек 2019 жылы 45 көпбалалы отбасы баспаналы болды. Балалар санына байланысты көпбалалы отбасына жәрдемақының дифференцияланған мөлшері заңмен белгіленді. Аталмыш игі істердің одан әрі жалғасын табатынына біз сенімдіміз.

Бүгінде қоғамдық мәселелерді шешуде белсенді, тіршіліктің барлық саласын игеріп, Қазақстанның ілгерілеп дамуына зор үлес қосып жатқан қазіргі әйел келбеті – ол «бір қолымен бесік тербеткен, екінші қолымен әлемді тербеткен» аяулы да сыршыл жан.

Құрметті ханымдар! Ардақты аналар, аяулы арулар!

Біз сіздермен мақтанамыз, әрдайым сіздерге басымызды иіп, тағзым етеміз! Сіздерге мықты денсаулық, отбастарыңызға ырыс-береке, баянды бақыт тілейміз! Мереке құтты болсын!

Жезқазған қаласының әкімі Қ.БЕГІМОВ
Қалалық мәслихат хатшысы С.МЕДЕБАЕВ

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТШІЛЕРДІҢ ЖАРТЫСЫНАН АСТАМЫ – ӘЙЕЛДЕР

Ал, мемлекеттік қызметте басшылық лауазымдар иеленген қыз-келіншектердің үлесі 40%-ды құрайды.

Гендерлік теңгерімді заңмен қамтамасыз ету үшін «Ерлер мен әйелдердің тең құқықтарының және тең мүмкіндіктерінің мемлекеттік кепілдіктері туралы» Заңда мемлекеттік органдардың басшылары ерлер мен әйелдердің тәжірибесіне, қабілеттері мен кәсіптік даярлығына сәйкес олардың мемлекеттік қызметке теңдей қол жеткізуін қамтамасыз етуге міндетті екені белгіленген.

ҚР Мемлекеттік қызмет істері агенттігі (МҚІА) Мемлекеттік қызмет департаменті директорының орынбасары Думан Әбілев Агенттікте өткен брифингтегі сөзінде мемлекеттік қызметте басқарушы лауазымдарда 9,5 мыңнан астам әйел қызмет ететіндігі туралы ақпарат берді. Бұл басшылардың жалпы санының 40%-ын құрайды.

Бұл ретте әйелдердің лауазымдар бойынша үлесі: министрлердің орынбасарлары – 14,3%, өңір әкімдерінің орынбасарлары – 7,1%; орталық мемлекеттік органдардың комитеттері төрағаларының орынбасарлары мен департаменттердің директорлары – 29,2%; орталық мемлекеттік органдардың аумақтың бөлімшелерінің басшылары – 12,8%; облыстық басқармалардың басшылары – 15,3%; қала және аудан әкімдерінің орынбасарлары – 15,1% екені айтылады.

Агенттік конкурстық рәсімдердің ашықтығын қамтамасыз ету үшін жүйелі және жоспарлы жұмыс жүргізуде, бұл – өз кезегінде мемлекеттік қызметке түсуге тең мүмкіндік жасаудың маңызды шарты.

2019 жылы жүргізілген конкурстарға 52 144 адам қатысқан, бұл ретте мемлекеттік қызметке кіруге үміткерлердің 24 028-ы – әйелдер. Ал, конкурс нәтижесінде тағайындалған әйелдердің үлесі – 46,2% (22 520-дан 10 397).

Жалпы ел бойынша 50 мыңға жуық әйел мемлекеттік қызметті өз мүмкіндіктерін іске асыру саласы ретінде таңдаған. Бұл мемлекеттік қызметшілердің жалпы санының 55% құрайды және Италия, Бельгия немесе Испания сияқты ЭЫДҰ елдерінің ұқсас көрсеткішінен асып түседі.

ҚР МҚІА өкілінің айтуынша бірқатар орталық және жергілікті атқарушы органдарда еніп жатқан икемді жұмыс кестесі қыз-келіншектер үшін айтарлықтай қолайлылық туғызып, олардың мемлекеттік қызметте еңбек уақытынан тыс жұмыс істеу айтарлықтай қысқартқан.

Сондай-ақ, мемлекеттік қызметшілерді даярлау, қайта даярлау және біліктілікті арттыру барысында гендерлік тақырыпқа назар аударылатын көрінеді. Мысалы, мемлекеттік органдардың кадрлар бөлімдерінің басшыларын оқыту жүйесіне халықаралық оң тәжірибе негізінде әзірленген жұмыс пен отбасын байланыстыру бойынша тақырыптық сабақтар еніп, «Мансап және отбасы: теңгерімді қалай сақтауға болады?» тақырыбында шетелдік сарапшылардың қатысуымен тұрақты түрде семинар өткізіледі.

Жомарт ТАЙМАС

Құреметті, білім саласының қызметкерлері мен ардагер ұстаздар!

Сіздерді шұғылалы көктемнің алғашқы мерекесі 8 наурыз – Халықаралық әйелдер күнімен шын жүректен құттықтаймын.

Осынау жарқын мереке күні өскелең ұрпақты білім нәрімен сусындатып, мейіріммен жарқын болашаққа жетелеген Сіздерге әйел бақытын тілей отырып, шаңырақтарыңыз шаттыққа толсын демекпін. Шәкірттеріңіз биіктерден көрініп, мерейлеріңізді үстем етсін.

Құрметпен, **Қазақстандық салалық білім және ғылым қызметкерлері кәсіптік одағының Жезқазған аумақтық кәсіподақ ұйымының төрағасы**
Марат ҚОҢЫРБАЕВ

БАСПАСӨЗ – 2020!

«SARYARQA» АЙМАҚТЫҚ ГАЗЕТІНЕ 2020 ЖЫЛҒА ЖАЗЫЛУ ЖАЛҒАСУДА

Құрметті оқырман!

Жезқазған-Ұлытау аймағының ақпарат айнасы «Saryarqa» газетіне 2020 жылға жазылу жалғасатынын хабарлаймыз. Газетке жазылу бағасы мен шарттары өзгерген жоқ, барлығы – жылдағыдай.

Газетке 10 айға жазылу бағасы

Жеке тұлғалар үшін

Мекенжайға жеткізіп беру – 3300 теңге;
Редакциядан келіп алу – 2500 теңге;

Заңды тұлғалар үшін

Мекенжайға жеткізіп беру – 5800 теңге;
Редакциядан келіп алу – 5000 теңге.

Қосымша ақпарат үшін байланыс телефондары:
8 7102 71 00 55, 77 50 25

АЛҒЫС АЙТУ КҮНІНЕ АРНАЛДЫ

Туған жерінен күштеп көшіріліп, қуғын көрген сан ұлтқа қазақ халқы өз туғандарындай қамқорлық көрсетіп, қиналғанға демеу бола білгені тарих беттерінен мәлім.

ХХ ғасырдың басында Қазақстанға Беларусь, Ресей және Украинадан 1,1 миллион адам қоныс аударды.1930 жылдардағы ұжымдастыру кезінде де 250 мың шаруа жер аударылып, тағы 1,2 миллионға жуық адам өнеркәсіп нысандарын тұрғызу мақсатында Алтай мен Атырауға дейінгі қазақ жеріне қоныстанды. Олардың бәрі де Қазақстанның байырғы халқы, қазақтармен бірге орнығып, қиын кезеңдерді қазақ халқымен бірге еңсерді. Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың бастамасымен 2016 жылдан бері тойланып келе жатқан Алғыс айту күні еліміздегі барша ұлт пен ұлыс өкілдерінің қазақ халқына деген ыстық ықыласы мен ризашылығын айғақтайтын және тұтас татулығын көрсететін күн іспеттес.

Жалпыхалықтық алғыс айту күнін Жезқазған жұртшылығы да үлкен қуанышпен қарсы алды. Халықтар достығы мен мәдениеті үйінде өткен мерекелік шараны қала әкімінің орынбасары Зина Ақылбекова ашып берді.

– Бұл күнді Елбасы еліміздің бірлігіне және өзге ұлт өкілдерінің қазақ халқына алғыс айту күні ретінде бекітті. Себебі Қазақстан 130-дан астам ұлт пен ұлыс өкілдерінің басын қосқан ғажап мемлекет. Жалпыұлттық маңызға ие бұл күн қазақстандықтардың одан әрі топтасып, ауызбіршіліктерінің арттыратыны сөзсіз. Халқымызда «Батамен ел көгерер, жаңбырмен жер көгерер», «Алғыс алған арымас» деген ұлағатты сөздер бар. Алғыс береке-бірлікті нығайтады, адамдардың өзара қадір-қасиеттерін арттырады. Игі тілек, ізгі көңіл, ақ батаның арқасында біз бағындырар белес қалмасы сөзсіз. Шуағы шашыраған көктемнің алғашқы күнінде бір-бірімізге мейірім төгіп, бойымыздан тек жақсылықтарды іздейік. Себебі жақсылық іздеген жақсылыққа жолығары анық, – деген ол барша жезқазғандықтар мен қала тұрғындарын айтулы мерекемен құттықтады.

Одан әрі Т.Қалмағамбетов атындағы Жезқазған филармониясының әншісі Перизат Несіпбаева «Алғыс» әнін орындап, көрермендерге деген ыстық ықыласымен бөлісті. Депортация кезінде елімізге қоныс аударған өзге этностардың келу тарихы мен олардың сезімдерін шынайы түрде баяндаған театрландырылған көріністе көптің назарын аудартпай қоймады. Одан әрі «Алтын Орда» ансамблінің домбырашы жастары күйден шашу шашты. Күміс көмей әншілер Жанна Әбішова, Әзиз Жораев, Нұрия Нығматуллина, Думан Рахым және «Любисток» ансамбльдері әсем әндерін шалқытып, «Нұрсәулем-ай» би ансамблінің мың бұралған бишіліері көңілді кеш сыйлады.

Ақниет ТАҒЫБЕРГЕН

ӘЛЕУМЕТТІК ПАКЕТТЕР ҮЛЕСТІРІЛДІ

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев «Сындарлы қоғамдық диалог – Қазақстанның тұрақтылығы мен өркендеуінің негізі» атты халыққа Жолдауында әлеуметтік көмек көрсетудің жүйесін одан әрі дамыту қажеттігін тапсырғаны белгілі.

Qazaqstan Respýblikasy Prezidentiniń joldaýy

Осылайша 2020 жылдың сәуірінен АӘК төлеудің жаңа тәртібі енгізілді. Онда қаржылай көмекпен қатар аз қамтылған отбасылардан шыққан балаларға әлеуметтік пакеттер үлестіру қарастырылған еді. Атап айтқанда, 6 жасқа дейінгі балаларға тамақ пен гигиена заттар, ал 6-18 жас аралығындағы балаларға мектептегі ыстық тамақ, мектеп жолақысы, мектеп формасы және оқу құрал-жабдықтары тегін беру жоспарланды. Бүгінде аталған көмектің 6 жасқа дейінгі балаларға арналғаны жезқазғандық отбасыларға таратыла бастады.

2020 жылдың қаңтарында атаулы әлеуметтік көмек алуға құжат тапсырған отбасылардың саны – 187 немесе 858 адам.Оның ішінде 1 жастан 6 жасқа дейінгі балалардың саны – 244. Оларға көмек көрсету үшін барлығы 8961,7 мың теңге қаржы бөлінді. Мектеп жасына дейінгі балаларға қарастырылған кепілдендірілген пакеттің екі түрі бар. Алғашқысы 0-3 жас аралығындағы, ал екіншісі 3-6 жас аралығындағы балаларды қамтып отыр. Ай сайын берілетін азық-түлігі бар пакеттерде балалардың денсаулығына қажетті дәрумендермен байытылған тағам түрлері жинақталған. Гигиеаналық заттары бар пакеттер отбасына тоқсан сайын таратылмақ.

Өз тілшіміз

SARYARQA-AҚПАРАТ

Дариға НАЗАРБАЕВА:

ОТАНДЫҚ ӨНІМДІ ЖАРНАМАЛАУҒА ӨНЕР ЖҰЛДЫЗДАРЫН ТАРТУ КЕРЕК

Парламент Сенатының Төрағасы Дариға Назарбаева қазақстандық жеңіл өнеркәсіп саласының өкілдерін өнім жарнамасына ерекше назар аударуға шақырды.

Бүгін Сенатта еліміздегі жеңіл өнеркәсіп тақырыбына арналған парламенттік тыңдау өтіп, онда саладағы негізгі мәселелер қаралды. Жеңіл өнеркәсіп саласы өнімдеріне лайықты жарнама жасау керектігіне тоқталған Сенат төрағасы:

– Табысты компаниялар үнемі танымал әрі атақты адамдарды өздерінің өнімдерін насихаттауға тартады. Қазақстанда отандық өнердің, эстраданың және спорттың жұлдыздары баршылық, – деді.

Осы орайда, Д. Назарбаева тауарларды жарнамалау үшін танымал адамдарды ынталандыру тетіктерін жасау керектігін атап өтті.

Егер де Димаш Құдайберген тек отандық фабриканың аяқ киімімен сахнаға шықса, өте жақсы ғой. Сонымен қатар, отандық өндірушілердің киімдерін кисе, оңтайлы нәтиже болатыны анық. Мұнымен қоса, бізде осы саладағы спорттық өнімді жарнамалауға қауқарлы спортшыларда аз емес. Осы шараларға уақыт пен қаржы бөлу керек. Бұл тұрғыда өнер әрі спорт жұлдыздары өздерінің үлесін қосуға дайын деп ойлаймын, – деді Дариға Назарбаева.

ЛИТВА АСТАНАСЫНДА ӘЛ-ФАРАБИ ОРТАЛЫҒЫ АШЫЛДЫ

Литваның Ұлттық қауымдар үйінде философ әрі ойшыл Әбу Насыр әл-Фараби атындағы орталық ашылды.

1150 жыл

Салтанатты іс-шараға Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрінің орынбасары Марғұлан Баймұхан, Қазақстанның Литвадағы Елшісі Виктор Темірбаев, Литва Үкіметі жанындағы аз ұлттар мәселелері жөніндегі департаментінің директоры В.Монтивидайте, Ұлттық қауымдар үйінің директоры А.Гедаминскиене, «Нұрсәуле» Литва қазақтары қоғамының төрайымы С.Қанапина, Ұлттық қауымдастықтар кеңесінің өкілдері және литвалық түркітанушылар қатысты.

Ашылу рәсімі барысында М.Баймұхан қонақтарға ғылымның көптеген салаларына түбегейлі үлес қосқан «Әлемнің екінші ұстазының» рөлі жайында айтып өтті. Сондай-ақ, ол Шығыстың ұлы ойшылының биылғы мерейтойы ЮНЕСКО-ның ұмытылмас күндері мен оқиғаларының күнтізбесіне қосылғаны және халықаралық деңгейде кеңінен мерекеленетініне ерекше көңіл аударды.

Қазақстандық дипломат әл-Фараби мұрасының, әл-Бируни сияқты, еуропалық ғылымның қалыптасуына зор ықпалын, қайта өркендеу дәуірінің басындағы Еуропаның ұлы адамдары үшін шексіз шабыт көзі болғанын да атап өтті.

Литваның Ұлттық қауымдар үйіндегі «Нұрсәуле» қазақтар қоғамы алаңында ашылған әл-Фараби атындағы орталыққа келушілер ұлы ғалымның еңбектерімен танысып қана қоймай, сонымен бірге қазақтың мәдениеті мен салт-дәстүрін де жақынырақ біле алады. Орталықтың қызметі, ең алдымен, Қазақстан мен Литва арасындағы мәдени және ғылыми диалогты дамытуға бағытталатын болады.

ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫНДА БЕЙРЕСМИ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТЫЛҒАНДАР МЕДСАҚТАНДЫРУ ҚОРЫНА 16 МЛН ТЕҢГЕ АУДАРДЫ

Бірыңғай жиынтық төлем енгізілген сәттен бастап бейресми жұмыспен қамтылған Қарағанды облысының тұрғындары медициналық сақтандыру қорына 16 миллион теңгеден астам қаржы төледі.

Бірыңғай жиынтық төлем – бейресми жұмыспен қамтылған азаматтар үшін бірден бірнеше жүйеге қатысудың оңайлатылған тәсілі. Ол БЖТ жалпы тіркелген сомасынан міндетті аударымдардың төрт түрін қамтиды (қала тұрғындары үшін 1 АЕК – 2651 теңге және ауыл тұрғындары үшін 0,5 АЕК – 1326):

10% – жеке табыс салығына (ЖТС), 20% – мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына, 30% – БЖЗҚ-дағы зейнетақы төлемдеріне, 40% – міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру қорына аударылады.

– Өз бетінше жұмыспен айналысушылар үшін бұл ыңғайлы төлем, себебі зейнетақы өтілі, әлеуметтік жүйеге қатысуы есепке алынады және де салық органдарында ресми есепте тұрғаны көрінеді. Сондай-ақ, БЖТ тұрақты төлеу кезінде азаматтар «сақтандырылған» мәртебесіне ие болады және тегін медициналық көмектің кепілдендірілген көлеміне ғана емес, сонымен қатар кеңестік-диагностикалық көмектер мен жоғары технологиялық операцияларға кіретін МӘМС пакетіне де тегін қол жеткізеді, – деп толықтырды медициналық сақтандыру қорының Қарағанды филиалының бөлім басшысы Светлана Щеткина.

Естеріңізге сала кетейік, БЖТ Қазақстанда 2019 жылдың 1 қаңтарынан бастап жұмыс істейді. Осы уақыттан бастап аймақтың 6,5 мыңнан астам тұрғыны төлем жасаған.

МЕДИЦИНАЛЫҚ МАСКАНЫҢ ОРНЫНА – ОКСОЛИН МАЙЫ

Қазақстан дәріханаларында вирусқа қарсы барлық препараттар жеткілікті.

Бұл туралы ҚР Фармацевтикалық қызметті қолдау және дамыту қауымдастығының президенті Марина Дурманова айтып берді.

– Парацетамол, ацикловир, оксолин майы секілді вирусқа қарсы барлық препараттар дәріханаларда жеткілікті. Кез келген вирустық аурудың алдын алу үшін жеке гигиенаны сақтау қажет және оксолин майы өте жақсы көмектеседі. Маскалар бойынша мәселе туындағанда, оксолин майын сатып алған анағұрлым тиімді. Одан да басқа аурудың алдын алатын препараттар бар және барлығы дәріханаларда жеткілікті, – деді спикер Орталық коммуникациялар қызметінде өткен баспасөз конференциясында.

Бүган дейін дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сараптау ұлттық орталығының» бас директоры Арнұр Нұртаев еліміздегі медициналық маска жетіспеушілігі мәселесін түсіндірген еді.

Айта кетейік, қазіргі уақытта әлемде COVID-19 вирусын жұқтырғандар саны 90 мыңнан, одан көз жұмғандар саны 3 мыңнан асқан.

Qazaqstan Respýblikasy Prezidentiniń joldaýy

ӘКІМДЕР ҚАНДАЙ ЖАҒДАЙДА ОТСТАВКАҒА КЕТЕДІ?

Мемлекеттік қызмет істері агенттігі түсінік берді

ҚР Мемлекеттік қызмет істері агенттігі облыс, республикалық маңызы бар қала немесе астана әкімдері қандай жағдайда отставкаға өтініш беретіндігін жария етті.

– Облыс, республикалық маңызы бар қала немесе астана әкімдері өзінің орынбасары, өзіне тікелей бағыныcты мемлекеттік саяси қызметші, аппарат басшысы не аудан (облыстық маңызы бар қала), қаладағы аудан әкімі сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған кезде отставкаға өтініш береді, – деді МҚІА-ның Мемлекеттік қызмет саласындағы бақылау департаментінің директоры Ерлан Сапаров.

Сондай-ақ облыс, республикалық маңызы бар қала немесе елорда әкімінің орынбасары өзі жетекшілік ететін, жергілікті бюджеттен қаржыландырылатын атқарушы органның басшысы сыбайлас жемқорлық қылмыс жасағанда, ал аудан (облыстық маңызы бар қала), қаладағы аудан әкімі өзінің орынбасары, әкім аппаратының басшысы, өзі жетекшілік ететін, жергілікті бюджеттен қаржыландырылатын атқарушы органның басшысы, ауыл, кент, ауылдық округ әкімі сыбайлас жемқорлық қылмыс жасағанда отставкаға өтініш беруі тиіс.

Ерлан Сапаровтың атап өтуінше, «ҚР мемлекеттік қызметі туралы» Заңның мемлекеттік қызметшілердің жауаптылығы мәселесі бойынша ережелері 2019 жылдың 10 желтоқсанында қолданысқа енгізілген. Осылайша, отставкаға кету туралы міндет өткен жылдың 10 желтоқсанынан кейін сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған қызметкерлердің басшыларына және саяси қызметкерлерге қолданылады. Мемлекеттік саяси қызметшілер, егер олар тағайындалған күннен бастап үш ай өткеннен кейін сыбайлас жемқорлық қылмыс жасалған жағдайда отставкаға кетеді.

Саяси қызметшілер соттың айыптау үкімі заңды күшіне енгеннен кейін немесе сот әлде қылмыстық қудалау органы қылмыстық істі Қазақстан Республикасы Қылмыстық іс жүргізу кодексінің 35-бабы бірінші бөлігінің 3), 4), 9), 10), 11) 12) және 12) тармақшаларының немесе 36-бабы негізінде қысқартқан соң 10 күнтізбелік күн ішінде отставкаға береді.

Басшылардың жауапкершілігін қарау кезінде көрсетілген шарттардан басқа, қол астындағыларға жасалған сыбайлас жемқорлық қылмысы мен басшының сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаудың алдын алу жөніндегі лауазымдық міндеттерін орындамауды немесе тиісінше орындамауды кінәсі арасында байланыстың болуы да маңызды.

РЕСМИ ҚҰЖАТТАРҒА АПОСТИЛЬ ҚОЮ

мемлекеттік қызметі туралы

«Сот органдарынан шығатын ресми құжаттарға апостиль қою» мемлекеттік қызметін көрсету «Қарағанды облысы бойынша Соттар әкімшісі» РММ-ге жүктелген.

DIGITAL KAZAKHSTAN

Qazaqstan Respýblikasy Prezidentiniń joldaýy

Бекітілген мемлекеттік қызмет стандартына сәйкес «Сот органдарынан шығатын ресми құжаттарға апостиль қою» мемлекеттік қызметті көрсету нысаны: электрондық (ішінара автоматтандырылған) немесе қағаз түрінде.

Өтініштерді қабылдау және нәтижелерді беру төмендегілер жүргізіледі:

1) «Азаматтарға арналған үкімет мемлекеттік корпорациясы» (Мемлекеттік корпорациясы) коммерциялық емес акционерлік қоғамы, мемлекеттік қызметті көрсету нысаны-қағаз түрінде;

2) «Электронды үкімет» веб-порталы www.egov.kz, мемлекеттік қызметті көрсету нысаны электрондық (ішінара автоматтандырылған). Көрсетілетін қызметті берушінің қызметкері көрсетілетін қызметті алушы электрондық нысанда ұсынған ресми құжаттың түпнұсқалығын тексергеннен кейін көрсетілетін қызметті берушінің қызметкері көрсетілетін қызметті алушы белгілеген уақытта ресми құжаттың түпнұсқасын ұсынғаннан кейін құжатқа апостиль қояды.

Мемлекеттік қызмет жеке және заңды тұлғаларға ақылы көрсетіледі. Мемлекеттік қызметті көрсету үшін мемлекеттік баж мөлшері «салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» 2017 жылғы 25 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы кодексінің 615-бабының 7) тармақшасына сәйкес әрбір апостиль қойылатын құжат үшін 0,5 айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде алынады. (Есеп: АЕК: 2 = 2651: 2 = 1325 теңге 50 тиын).

Мемлекеттік баж екінші деңгейдегі банктер немесе банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар арқылы, сондай-ақ "электрондық үкіметтің" төлем шлюзі арқылы мынадай деректемелер бойынша төленеді:

Бенефициар – аудан бойынша Мемлекеттік кірістер басқармасы республикалық мемлекеттік мекемесі Қарағанды қ. Қазыбек би.

БСН-950740000498

ИИК-KZ24070105KSN0000000

Бенефициар Банк: ММ " қазынашылық Комитеті ҚР қаржы Министрлігі

БИК-KKMFKZ2A

Салық органының коды - 3020

СТК-911

КБК-108125

Мемлекеттік корпорация арқылы жүгінген кезде мемлекеттік қызметті көрсету үшін қажетті құжаттардың тізбесі:

1) «Сот органдарынан шығатын ресми құжаттарға апостиль қою» мемлекеттік көрсетілетін қызмет стандартының 1-қосымшасына сәйкес өтініш;

2) жеке басын куәландыратын құжат (сәйкестендіру үшін);

3) апостиль қою үшін ұсынылатын сот органдарынан шығатын ресми құжат;

4) мемлекеттік көрсетілетін қызметті алушының мүдделерін үшінші тұлға білдірген жағдайда нотариалды куәландырылған сенімхат (салыстыру үшін);

5) көрсетілетін қызметті алушының тегін, атын, әкесінің атын (ол болған кезде) ауыстыруды растайтын құжаттың көшірмесі (егер ауысым 2008 жылдан кейін Қазақстан Республикасының аумағында тіркелген болса, құжаттың көшірмесі ұсынылмайды);

6) мемлекеттік қызмет көрсету үшін бюджетке мемлекеттік баж төленгенін растайтын құжат (ЭҮТШ арқылы төленген жағдайларды қоспағанда)

Портал арқылы жүгінген кезде Мемлекеттік қызмет көрсету үшін қажетті құжаттардың тізбесі:

1) көрсетілетін қызметті алушының электрондық цифрлық қолтаңбасымен куәландырылған электрондық өтініш;

2) апостиль қою үшін ұсынылған құжаттардың электрондық көшірмесі (сканерленген көшірме);

3) мемлекеттік баждың бюджетке төленгенін растайтын құжаттың (сканерленген көшірме) электрондық көшірмесі) (ЭҮТШ арқылы төленген жағдайларды қоспағанда);

4) көрсетілетін қызметті алушының тегін, атын, әкесінің атын (ол болған кезде) ауыстыруды растайтын құжаттың электрондық көшірмесі (егер ауысым 2008 жылдан кейін Қазақстан Республикасының аумағында тіркелген болса, құжаттың көшірмесі ұсынылмайды).

Егер азаматтық хал актілерін тіркеу 2008 жылдан кейін Қазақстан Республикасының аумағында жүргізілсе, тегін, атын, әкесінің атын ауыстыруды растайтын жеке басын куәландыратын құжаттар туралы, сондай-ақ, бюджетке мемлекеттік баждың төленгенін растайтын құжат туралы мәліметтерді (ЭҮТШ арқылы төленген жағдайда) көрсетілетін қызметті беруші және Мемлекеттік корпорация қызметкері тиісті мемлекеттік ақпараттық жүйелерден «электрондық үкімет» шлюзі арқылы алады. Бұл үшін көрсетілетін қызметті беруші және Мемлекеттік корпорация қызметкері мемлекеттік қызметті көрсету кезінде, егер Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше көзделмесе, ақпараттық жүйелерде заңмен қорғалатын құпияны құрайтын мәліметтерді пайдалануға көрсетілетін қызметті алушының жазбаша келісімін алады.

Қанат АУКИШЕВ,
«Қарағанды облысы бойынша соттар әкімшісі» РММ талдау және жоспарлау бөлімінің бас маманы

ЖЕМҚОРЛЫҚ – ІНДЕТ, ЖОЮ – МІНДЕТ!

КҮРЕС – БАРШАҒА ОРТАҚ МІНДЕТ

Qazaqstan Respýblikasy Prezidentiniń joldaýy

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес – мемлекеттік саясатының басым бағыттарының бірі. Бүгінде қатаң талап – сыбайлас жемқорлықты болдырмау, онымен барынша күресу. ҚР «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заңының 6-бабына сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресті жүзеге асырушы органдар деп барлық мемлекеттік органдар мен лауазымды адамдар өз құзыреті шегінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жүргізуге міндетті делінген. Кез-келген мемлекет құқықтық жүйесінің негізгі принциптеріне сәйкес адалдықты және параға сатылмаушылықты, ашықтық пен жауапкершілікті бейнелейтін сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің тиімді және үйлесімді саясатын жасайды, жүзеге асыруы немесе жүргізеді.

Осы талаптарды біле тұра, кейбір азаматтар, мемлекеттік қызметкерлер шалыс басып жатады. Заңды білмеген болар. Мүмкін бір жолға кешірілер деді ме, кім білсін?! Дегенмен, бір қателіктің соңы оны толмас қиыншылықтарға әкеп соғады. Осылайша жүздеген адам өзінің көп жыл еңбек тәжірибесін жоққа шығарып, абыройдан айрылып жатқан жайы бар.

Барлық мекемеде сыбайлас жемқорлықты болдырмау жолында кешенді жұмыстар жүргізіледі. Дегенмен, әлде де күрес аздық ететіні байқалтады. Сондықтан, қазіргі таңда жұмысқа қабылдау немесе мемлекеттік қызмет алу кезінде жемқорлық фактілеріне жол берген фактілер мен жемқорлық әрекеттерін ашық көрсетіп, оның жазасы қандай болатынын жалпақ жұртқа жария ету қажет болып отыр. «Тәрбие тал бесіктен» демекші, біздің парызымыз өскелең ұрпақты қоғамдық жегідей жеген жемқорлықтың құрбаны болмауға тәрбиелеуіміз қажет. Сондықтан, мекемелерде жас қызметкерлерге тәлімгер белгіленеде, оның құзыретіне жұмыстың бағытын үйретумен қоса жемқорлыққа байланысты әңгіме жүргізуді міндеттеу керек.

Сыбайлас жемқорлықпен құқық бұзушылықтарды анықтауды, жолын кесуді, алдын алуды және олардың жасалуына айыпты адамдарды жауапқа тартуды өз құзыреті шегінде прокуратура, ұлттық қауіпсіздік, ішкі істер, салық, кеден және шекара қызметтері, қаржы полициясы мен әскери полиция органдары жүзеге асырады.

Дегенмен, көбісі қасында жүрген қызметкердің дұрыс жолдан тайып жүргенін байқаса да, мән бермей, «өзі білсін» деген пікірді ұстанатыны байқалады. Осындай бейжайлық көзқарас – жемқорлықтың түп тамырымен жойылмауына мүмкіндік жасайды. Егер әрбір азамат қасында жүрген қызметкерге дұрыс жол сілтеп, жасап жүрген қылығы дұрыс емес екенін жеткізіп, оның келешегіне қауіп төніп тұрғанын ұғындырса жемқорлық жасаған адамдардың қатары азаяр еді.

Осыған орай, Жезқазған қалалық қазынашылық басқармасы тарапынан жемқорлықтың алдын алу бойынша тұрақты түрде жұмыс атқарылуда.Басқарма қызметкерлерімен бірге техникалық оқытулар өткізіледі, басшылар тарапынан жемқорлыққа қарсы күрес тақырыбында тұрақты түрде нұсқаулық жүргізіледі. Сонымен қатар, басқарма ғимаратында азаматтардың өтініштеріне және арыздарына арналған жәшік орналастырылып, сенім телефоны қызмет жасауда. Қазынашылық басқармасына мамандардың кәсіби деңгейлерін арттыру мақсатында тиісті нормативтік-құқықтық актілерді, оларға келген өзгерістер мен қосымшаларды оқу жұмыстары алға қойылған. Осылайша біздің ұжым сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте табандылық көрсетіп, еліміздің нығаюы жолында, өзіне жүктелген барлық міндеттерді абыроймен атқарылуына бар күшін салмақ.

Бейбіт ШӘКЕНОВ,
Жезқазған қалалық қазынашылық басқармасының басшысы

ӘСКЕРГЕ ШАҚЫРУ БАСТАЛДЫ

ҚР Президентінің 2020 жылғы 12 ақпандағы №266 «Әскери қызметтің белгіленген мерзімін өткерген мерзімді әскери қызметтегі әскери қызметшілерді запасқа шығару және ҚР азаматтарын 2020 жылдың наурыз-маусымында және күркүйек-желтоқсанында мерзімді әскери қызметке кезекті шақыру туралы Жарлығы, Жезқазған қаласының әкімдігінің 2020 жылғы 27 ақпандағы №06/02 Қаулысы негізінде Жезқазған қаласы қорғаныс істері жөніндегі басқармасы бастығының «2020 жылдың көктемінде азаматтарды мерзімді әскери қызметке шақыру туралы» бұйрығы шығарылды:

1. Жезқазған қаласының аумағында 2020 жылдың наурызынан маусымына дейін ҚР Қарулы Күштеріне, басқа да әскерлері мен әскери құрылымдарына азаматтарды кезекті мерзімді әскери қызметке шақыру жүргізілсін.

2. Жезқазған қаласының шақыру учаскесіне келген мерзімді әскери қызметке шақыру үшін он сегіз жастан жиырма жеті жасқа толған, әскерге шақырудан кейінге қалдырылу немесе босатылу құқығы жоқ азаматтар жатады.

3. ҚР Қарулы Күштеріне мерзімді әскери қызметке шақыруға жататын барлық азаматтар шақыру қағазында көрсетілген құжаттармен анық көрсетілген күні мен уақытында шақыру учаскесіне келуге міндетті. Мерзімді әскери қызметке шақыру үшін келу күні туралы шақыру қағазын алмаған азаматтар Жезқазған қаласы қорғаныс істері жөніндегі басқармасына мына мекенжай бойынша: **Әміржалин көшесі 26,** өзімен бірге жеке куәлігін растайтын құжатын алып келуге міндетті.

4. Жезқазған қаласының аумағына уақытша келген, мерзімді әскери қызметке шақыруға жататын шақыру жасындағы барлық тұлғалар көп уақыт тұрақты мекенжайына оралып және қорғаныс істері жөніндегі басқармалар мен бөлімдерге шақыру комиссиясынан өту үшін келуі керек, шақыруға шақыру комиссиясына келмеген немесе шақыру учаскесіне келуден бас тартқан азаматтар ҚР әкімшілік бұзушылық кодексіне сәйкес жауапкершілікке тартылады.

644-бап. Азаматтарды жергілікті әскери басқару органдарының шақыру туралы құлақтандырмау

Азаматтарды ұйым басшысының немесе әскери есепке алу жұмысына жауапты басқа да жауапты тұлғаның жергілікті әскери басқару органының шақыру туралы құлақтандырмауы, сол сияқты азаматтарға жергілікті әскери басқару органының шақыруы бойынша уақытылы келу мүмкіндігін қамтамасыз етпеуі *__он айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.__*

647-бап Азаматтардың әскери есепке алу жөніндегі міндеттерді орындамауы

Әскери есепте тұрған немесе тұруға міндетті азаматтың жергілікті әскери басқару органының шақыруы бойынша көрсетілген мерзімде дәлелді себепсіз келмеуі не елді мекенге (әкімшілік аумаққа) тұрақты тұрғылықты жерге немесе уақытша (үш айдан астам мерзімге) тұруға келуі, сондай-ақ, қызметтік іссапарларға, оқуға, демалысқа немесе емделуге (үш айдан астам мерзімге) келіп, кез келген жері бойынша «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясына жеті жұмыс күні ішінде әскери есепке қою туралы өтінішпен жүгінуге міндетті азаматтың белгіленген мерзімде дәлелді себепсіз келмеуі *__бес айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.__*

648-бап Медициналық тексерілуден жалтару

1.Азаматтарды әскери есепке қою жөніндегі комиссияның немесе әскерге шақыру комиссиясының жолдамасы бойынша медициналық куәландырудан не тексерілуден жалтару-

Әскери міндеттілерге – **бес айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде,** ал әскерге шақырылушыларға ескерту жасауға не **үш айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде** айыппұл әкеп соғады.

5.ҚазақстанРеспубликасының«Әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы» Заңы негізінде кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар және оқу орындарының басшылары әскерге шақырушыларды шақыру комиссиясынан өту үшін жұмыстан (оқудан) уақытша босатуға міндетті, іссапарда жүрген шақырушыларды шақыртып алуды және оларды шақыру учаскесіне уақытында келуді қамтамасыз етуге тиісті.

Жезқазған қаласының қорғаныс істері жөніндегі басқармасы

БЕСІГІН ТЕРБЕТІП, КӘСІБІН ДӨҢГЕЛЕТКЕН

Әттең, фото ана тұрған Бельгия шоколадынан жасалған раушанның аңқыған хош иісін жеткізе алмайды. Иә, сіз қате оқыған жоқсыз, раушанның әр жапырақшасы шоколадтан құйылып, қолдан түйілген (оның жарамдылық мерзімі 6 жылға дейін). Осынау шедеврді жасаған – Құралай МҰХАМЕДЖАНОВА. Ол кәсібін енді ғана бастағанына қарамастан жезқазғандықтарды қолөнерімен тәнті ете алды. Ең қызығы оның қолынан шыққан әр туынды жеуге жарамды.

«Құралай, мемлекеттің жас кәсіпкерлерге көрсететін көмегі қомақты. Мен оған дәлелмін. Көріп отырсың, менің ісім алға басты. Қорқынышты кері ысыр да, алға талпын. Біз сені қолдауға әзірміз. Өзіміз көмектесеміз», – деп келінін қайраған Инара да елордасы Нұр-Сұлтанда өз ісін шеберлікпен дөңгелетіп әкете алды. Жеке кәсіптің қыры мен сырын әбден меңгеріп алған ол Құралайға Қарағанды облысы әкімінің грантына қатысуға ұсыныс білдіреді. Алғашқыда тартыншақтаған біздің кейіпкер тәуекелге бел буып, қайынапасымен бірге бизнес жоба жасайды. «Қандай кәсіп ашсам екен?» деп көп ойланбады да. Өзінің қолы үйреніп, көзі қаныққан істі кәсіпке айналдыруға кірісті. Облыс әкімінің назарына ұсынылған 260 үміткердің ішінен 20-сы ғана суырылып шығуы керек еді. Сол жиырма жүйріктің ішінде біздің Құралай да табылды. Жылдың соңында 3 миллион теңге көлеміндегі грантты қанжығасына байлаған ол бірден білек сыбана бизнес жобаны өміршең етуге асықты. Осылайша, қаңтардан бастап Абай көшесіндегі 81-үйдің бірінші қабатында орналасқан «Ғасыр» дүкенінің сөрелеріне қойылған тәттілер көп ұзамай талғамы жоғары тұтынушылардың көңілінен шықты. Қазір олардың бәрі – Құралайдың тұрақты сатып алушылары.

– Облыс әкімінің грантын табыстау салтанатына шақыру алғанда өзімнің жеңімпаз екенімді білмедім. Тіпті, ішімде титтей де үміт болмады. Бірақ, сонда да үйдегілер қатысып қайтуымды сұрады. «Көре-көре көсем боласың» демекші, жеңімпаз жоба иелерімен танысып, білмеген тұстарымды жетілдіремін деп ойладым. Сахнадан есімім аталғанда сенер, сенбесімді білмей, біраз тұрып қалдым. Берілген қайтарымсыз қаражатқа осы істі алып кетуге қажетті тоңазытқыштар, пеш пен дегидратор, шоколадтық фонтан, ас-үй заттары сынды құрал-жабдықтарды алдық. Фуршетке қажеттілерді сатып алуға 500 мың теңге жұмсадық, – деп шағын кәсібін аралата жүріп, таныстырған бизнес-ледидің негізгі мамандығы – құрылыс заттары мен конструкцияларды өндірудің технологі. Қаламыздағы №9 орта мектептің түлегі Жезқазған политехникалық колледжінде білім алған екен. Қолына дипломын алып, мамандық иесі атанған 2013 жылы өмірлік серігі Алмат Мұхамеджановпен шаңырақ көтереді. Бір қолымен бесікті тербете жүріп, келіндік міндетін де мінсіз атқаруға тырысады. Осы кезде жас келінді ширатып, өзінің бар білгенін үйретуді мақсат тұтқан екінші анасы Акима Дәулеткелдіқызының еңбегін атап кетпеске болмас.

– Менің бұл салаға келуімде анамның еңбегі зор. Ол кісі тәттілердің сан түрін пісіруді үйретті. Алғашқыда үйге келген қонақтарымызды қуантсақ, кейінірек ауқымды кеңейттік. Анамның қолынан өнер тамған. Жеміс-жидектерден кез-келген бейнені жасай алады. Одан бөлек Уфа мен Белградқа арнайы барып карвинг өнерін меңгеріп келді де бізді үйретті, – деген келін алғашқы кәсібін анасымен бірге үйлену тойларында фуршет қызметін ұсынудан бастаған.

Бүгінде өзінен басқа тағы бір адамды жұмыспен қамтып отырған жас кәсіпкер торттың 10 түрін, бәліштердің 5 түрін, шәй тәттілерінің оннан аса түрін пісіріп отыр. Одан бөлек денсаулыққа аса пайдалы жемістен жасалған чипсы мен пастилалар бар. Шоколад пен шығыс тәттілерінен жасалған гүлшоқтары тіпті бөлек әңгіме. Тәттілердің бағалары да «тәтті» екені қуантады.

Отбасы, ошақ қасы өз ісінді бастауға кедергі емес екеніндігіне өзінің де, өзгенің де көзін жеткізген Құралай Құрманғазықызы болашақта «Chocofruit» тұтынуға жарамды сыйлықтар шеберханасын кеңейтіп, жезқазғандық кондитерлерді тиімді бағадағы табиғи өнімдермен қамтамасыз етуді армандайды. Ясмина мен Әлинұр есімді балақайлардың тәрбиесімен қатар Жезқазған өңірінде бизнестің мүлдем жаңа түрін ашқан Құралай ханымның әр бастамасына оң нәтиже тіледік!

Диана ОРАЗАЛИНА

ЖАСҚА – ҚАМҚОР, ЖАРЛЫҒА – ЖАНАШЫР

«Мұқтаж адамнан көмегіңді аяма, Құдай өзіңе бермесе де бала-шағаңа береді» деген атамның сөздерін өз өмірімнің негізгі ұстанымы еттім» дейді Жезқазған қаласы жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі бухгалтерлік есеп, аз қамтамасыз етілгендерге әлеуметтік жәрдемақы тағайындау және төлеу секторының меңгерушісі Жұмагүл БАЛТАБАЕВА. Алдыңа көмек сұрап келіп тұрған жанға жай ғана амандасып, кімді іздедіңіз, қандай шаруамен келдіңіз дегеннің өзі үлкен қолдау екендігін айтқан ол қай кезде де адами құндылықтарды бәрінен биік қойды.

Келесі жылы асқаралы алпысты алқымдағалы отырған Жұмагүл Төлеутайқызы – Қарағанды облысы, Жаңаарқа ауданының тумасы. Оқуды бітіре сала қазіргі Е.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университетін экономист мамандығы бойынша тәмамдап, алғашқы еңбек жолын Жезқазған қаласынан бастайды. Бұл «1984 жылдар еді» деген Жұмагүл ханым гүлдей құлпырған жастық шағын аса зор сағынышпен еске алды. Әлі де болса жайдары жүзінен әсемдік пен әдеміліктің табы кетпеген апамызға зулаған жылдар даналық пен даралықты қоса сый еткендей.

Дәрігер жолдасының қызметіне байланысты облыстың әр аймағында түрлі қызметтер атқарған ол іс қағаздар, құжатнама саласын жан-жақты меңгеріп шықты. Бүгінде әлеуметтік бағдарламалар бөлімінде бухгалтерлік есеп, аз қамтамасыз етілгендерге әлеуметтік жәрдемақы тағайындау және төлеу секторының меңгерушісі болып отырған Жұмагүл Төлейтайқызы бұл мекемеде 1997 жылдан бері қызмет етіп келе жатқан ұжымға сыйлы, мол жауапкершілікті маман. Оны сұхбат барысында «Менің қарамағымда көбіне жас қыздар жұмыс істейді. Сол себепті кез келген маңызды шаруада олардың қастарынан табылуға тырысамын. Себебі, олар сәл қателесіп кетсе, бастары бәлеге ілініп кетуі мүмкін. Жастарды жамандыққа қимаймын», – деп, оларды «қызым» деп еркелете атаған сөздерінен де байқадық.

Жұмагүл Балтабаева 2006, 2013 жылдары Жезқазған қалалық мәслихатының, 2008, 2011, 2014 жылдары қала әкімінің, 2018 жылы Қарағанды облысының Құрмет грамотасымен, 2014 жылы «Жезқазған қаласына 60 жыл» мерекелік меделімен марапатталды.

Бүгінде екі ұлын ұяға қондырып, олардан да екі қамшы ұстар сүйіп отырған аяулы ана, асыл жар, қадірлі әже Жұмагүл ханымды ағайын-туыс, көрші-қолаң, ұжымы ерекше құрмет тұтады. Жақсылық жасауға жанын салып жүретін Жұмагүл Балтабаева қай кезде де жылы жүрегі, жайдары мінезімен тек биік тұғырлардан табылары ақиқат.

Ақниет ТАҒЫБЕРГЕН

ПОЙЫЗ КҮТКЕН ҚЫЗ

Жол түсіп алыс сапарға аттансақ бірінші кезекте пойызға билет алып, межелі бағытқа тез жетуге асығамыз. Қиылысқан темір жол рельстері, оның бойымен жүйткіген пойыздар, ауыр сөмкесі мен чемоданын құшақтап ағылған жүргіншілер – міне, темір жол вокзалын біз осылайша елестетеміз. Ал, шындығында, осынау қарбалас тіршілікпен қатарласа сабылып, пойыз жұмысының дәлдігін тексеретін мамандарды көп ескере бермейміз. Үстіне «Қазақстан темір жолының» арнайы көк түсті формасын киіп, теміржол бекетіне бағыт алған жолаушылар пойыздары мен жүк тасушы пойыздарды күтіп алып, олардың құжаттарын тексеретін маманды білуіңіз бар ма? Осындай күрделі жұмысты жоғары деңгейде атқарып, жас та болса көпке үлгі болып жүрген нәзік жандылардың бірі – Жұлдызай МЕЙРАМ.

1994 жылы Байқоңыр ауылында дүниеге келген ол 2011 жылы Қарағанды мемлекеттік техникалық университетіне жол-көлік қозғалысын ұйымдастыру мамандығы бойынша төрт жыл білім алып шығады. Өз мамандығы бойынша жұмыс істеуді басты мақсаты еткен ол осылайша мысты шаһар тіршілігіне араласып, Жезқазған теміржол бекетіне жұмысқа орналасты. Міне, содан бері осы жерде жол-көлік құжаттарын ұйымдастыру маманы болып қызмет етіп жүрген Жұлдызай жас та болса тәжірибелі мамандармен бәсекелесе алатындай шебер маман дәрежесіне көтеріліп қалды.

Бала күнінен теміржол саласы жұмысына қызыққан Жұлдызайдың таңдауын ата-анасы да бірден құптаған.

– Теміржол саласы қиын да күрделі жұмыстардың бірі. Бір күн күндіз жұмыс істесек, келесі күні түнгі ауысымға шығуға тура келеді. Біздің қала арқылы Нұр-Сұлтан, Алматы, Қарағанды, Қызылорда бағыттарына ғана пойыз жүреді ғой. Соған байланысты көп адамдар Жезқазған теміржолы түнде тыныш болады деп ойлайды. Шынтуайтына келгенде, теміржолда жұмыс түнде қыза түседі. Себебі, жүк тасымалдайтын пойыздардың барлығы дерлік түнгі ауысымда өтеді. Сондай кезде біз кез келген уақытта, ауа райының құбылмалылығына қарамастан пойыздардың құжаттарын тексереміз. Біздің мақұлдауымызсыз ешқандай пойыз қозғала алмайды. Басында қиын көрінетін. Кейін үйрендім. Қазір бұл мамандықты таңдағаныма шексіз қуаныштымын, – дейді ол.

Бүгінде теміржолдағы жұмысымен қатар Жезқазған политехникалық колледжінде жол көлік қозғалысын ұйымдастыру, жол көлік қозғалысы қауіпсіздігі сынды пәндерден сабақ беретін Жұлдызай, ұлағатты ұстаз мамандығын да қоса алып жүр. Жастығына қарамастан талмай еңбек етіп, пойыздар қозғалысын бақылаған Жұлдызайдың жетер жетістіктері әлі де алда.

Ақниет ТАҒЫБЕРГЕН

ЕҢБЕГІ ЕЛЕУЛІ

Қазақстан Республикасының Гендерлік теңдік стратегиясы әйелдер мен ерлердің билік құрылымдарына тең қатысуына қол жеткізуге, экономикалық тәуелсіздікке, өз бизнесін дамытуға және қызметтік өсуге арналған тең мүмкіндіктерді қамтамасыз етуге, отбасындағы құқықтар мен міндеттерді тең жүзеге асыру мақсатында жағдай жасауға бағытталған.

Елімізде ерекше назар аударылып отырған мемлекеттік гендерлік саясаттың тұжырымдамасы мен Қазақстан заңдарына сәйкес әйелдердің мемлекеттік қызметке тұруына ерлермен тең мүмкіндік қамтамасыз етілген. Әйелдер қауымы үшін зор мүмкіндік беретін осы заң негізінде қазіргі таңда прокуратура органдары мен мекемелерінің басшылары қызметтерінде көптеген әйел азаматшалары еңбек етеді. Мұның бәрін қай жерде болмасын үлкен өзгерістер әкеліп жатқан әйел теңдігінің жарқын көрінісі деуге болады.

Елбасының халыққа Жолдауындағы денсаулықты жақсартып, білім деңгейінің сапасын арттыру сияқты әлеуметтік қамқорлық шаралары әрбір отбасының мүддесіне игі ықпалын тигізетіні анық.

«Әйел – бесік иесі. Демек, әйелдің жай-күйі жақсармай – бесігіміз түзелмейді, бесігіміз түзелмей – еліміздің еңсесі толық көтерілмейді», деген Елбасымыздың қанатты сөздері әрқайсымыздың жүрегіміз бен санамызға болашаққа деген сенім ұялатады.

«Әйелдер жүрген жерде әрдайым адалдық, объективтілік пен алға ұмтылу бар», – деп Елбасымыз айтқандай, қазіргі кезде де өзінің өнегелі ісімен лауазымды қызметтерді абыроймен атқарып, мемлекетіміздің өміріне белсене араласып, қай салада болмасын үлкен жетістіктерге жетіп, еліміздің атын әлемге әйгілеп жүрген апа-қарындастарымыз аз емес.

Егемендігіміз еңсесін көтерген шақта Қазақстан әйелдері отбасының ұйытқысы ғана емес, сонымен қатар оң өзгерістердің белсенді іске асырушылары және жарқын жетістіктердің негізін қалаушылары болып табылуда.

Елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың жүргізіп отырған салиқалы сыртқы және ішкі саясатының арқасында Қазақстанда мамыражай бейбітшілік мен тыныштық орнады. Аналар үшін балаларының болашағына деген алаңдаушылық артта қалып, ертеңге деген сенімділік арта түсті. Бізде ешқашанда татулығымыз бен бірлігімізге қауіп төндіруге, азаматтық және этникалық жанжалдарға және діни түсініспеушілікке жол берілген жоқ. Мемлекеттің демократиялық негіздерінің ұдайы нығайып, әйелдердің тең құқығына, олардың өздерін танытуына және шығармашылық қабілеттерін артыруға жағдай жасалуда.

Әйелдер мен аналардың, балалардың құқығы мен мүддесін қорғау саласында едәуір жетістікке қол жеткізілді. Ел Президентінің жанында әйелдер мен отбасы-демографиялық саясаты жөніндегі ұлттық комиссия жұмыс істейді, гендерлік теңдік стратегиясы іске асуда. Осының арқасында әйелдер қауымының саясатта, экономикада, білім беруде, отбасында теңдікке қол жеткізіп, олардың денсаулығын қорғау және әйелдер мен балаларға қатысты күш көрсетудің алдын алу мәселелері іске асуда. Жылдан жылға жас және көпбалалы отбасыларын қолдау, аналар мен балаларды қорғауда мемлекет тарапынан көп іс тындырылуда.

Бүгінгі таңда еліміздегі Қазынашылық органдарында қызмет атқарушы әйел азаматтарының қоғамдық мәртебесі бұрынғыдан да көтеріліп келеді.

Соның ішінде, Жезқазған облысы кезінен және өңірімізде қазынашылық органы ең алғаш құрылған сәттен бастап экономика, қаржы саласында талай жылдар қажырлы еңбек етіп келе жатқан ардагер қазынашы қызметкерлеріміз, яғни, қазіргі Жезқазған қалалық қазынашылық басқармасы басшысының орынбасары Роза Мәуленбергенқызы Шертаева және де осы салада қызмет етіп келе жатқан ардақты аруларымыз бас қазынашы-бас мамандар – Әмина Кәрібайқызы, Гүлнара Шираханқызы, Ардақ Өмірзаққызы, Гүлбану Серікқызы, Сандуғаш Мұсылманбекқызы, Ақмарал Тілегенқызы, Алия Шонқызы, басшының хатшысы Ақнұр Хизатқызы. Аталған қызметшілердің әрқайсысы өз саласына қатысты қажетті жұмыстарды зор жауапкершілікпен жүзеге асыруда. Бұдан біз қалалық қазынашылықта қыз-келіншектердің қосып жатқан үлкен үлесін көреміз.

Көктем айының шуақты күндері отбастарыңызға құт-береке, нәзік сезім, шуақты көңіл-күй, тәндеріңізге саулық, жандарыңызға рахат сыйласын.

Ернар ЖОЛАЕВ,
Жезқазған қалалық қазынашылық басқармасының бас маман-бас қазынашысы

ШАҢЫРАҚҚА ЖЫЛУ СЫЙЛАҒАН

абоненттік бөлімнің арулары

Шынын айту керек, кәсіптің оңайы жоқ. Дегенмен, солардың ішіндегі ең жауаптысы – халықпен тікелей жұмыс жасау. Жұмыстың мұндай түрін таңдағандарға асқан жауапкершілікпен қатар зор шыдамдылық та қажет. Біз қалалық сумен, жылумен жабдықтау кәсіпорнына қарасты абоненттік бөлімге барып, олардың күнделікті жұмысымен танысқанда көзіміз әбден жетті.

Отыз мыңға жуық жеке тұлға мен екі мыңнан аса заңды тұлғаға ай сайын коммуналдық қызмет түбіртектерін жеткізумен айналысатын бөлімде қазір барлығы 44 қызметкер еңбек етуде. Олардың дені – инспектор, бақылаушы, инженерлер. Бір қарағанда үй-үйді аралап, пошта жәшігіне түбіртек салудың не қиындығы бар дерсіз?! Қателесесіз...

– Біздің бөлім қызметкерлерінің жұмысы түбіртек таратумен ғана шектелмейді. Онымен қоса борышкерлермен жұмыс істеу, жылу немесе су құбыры желісіне рұқсатсыз қосылғандарды анықтау, құбырлардағы ақауларды тіркеу, жеке кәсіпкерлермен келісім-шарт жасасу сынды міндеттердің барлығы абонент бөлімінің мойнында. Сонымен қатар, тұрғын үйлерді аралап, онда тұратын отбасылардың құрамын тексереміз. Бүгінгі таңда үйінде тұратын адам санын жасыратын тұтынушылардың қатары көбейген, – деді әңгіме барысында машақаты көп болса да сүйікті ісіне адал Гүлзада Болманқызы.

Басшылық оның зейнет жасқа жет-кендігіне қарамастан, талапшылдығы мен қызметіне деген тиянақтылығын жоғары бағалап, өкшесін басқан әріптестеріне бас-көз болуды жүктеп отыр.

Қара шаңырақ Қарсақбайда туған Гүлзада Шілдебаева Қарағандыдағы политехникалық институтты инженер-құрылысшы маман-дығы бойынша тәмамдаған. 1982 жылы еңбекке араласты. Алғашқы жұмыс орны – құрылыс-жөндеу басқармасы. Еңбек жолы экономистен басталған Гүлзада апай кейінірек облыстық мәдениет басқармасында бас маман қызметін де атқарды. 1998 жылы су каналының абоненттік бөліміне инженер болып ауысады. Міне, содан бері оның жұмысқа барар жолы бір. «Сумен, жылумен жабдықтау кәсіпорны» акционерлік қоғамы құрылған тұста жетекші инженер қызметінен абоненттік бөлім басшысының орынбасары қызметіне дейін көтерілді.

– Абоненттік бөлімнің жұмысына жастар шыдай бермейді. Өйткені, тұрғындармен жұмыс жасаудың өзіндік қиыншылықтары бар. «Адамның аласы да, құласы да ішінде» демей ме? Алғыс алғаннан гөрі қарғыс алатын кездеріміз көп. Сондықтан, әріптестерімнің бәрі – орнықты, орта жастағылар. Күні бүгінге дейін олардың өзін-өзі ұстау мәдениеті мен жұмысына қатысты бірде-бір шағым айтылмады. Олар әр тұрғынның қас-қабағын бағып, өзіне жүктелген міндетті тиісті деңгейде орындауға тырысады, – деп жұмыстың барысын баяндаған Гүлзада Болманқызы Гүлзира Жұмақожаева жетекшілік ететін бақылаушылар Айгүл Таңқыбаеваны, Аманкүл Құсбекова мен Мадина Нұртайды, Әсем Дүйсенбаева мен Гүлім Құлтасованы атап кетуді сұрады. Есімдері аталған арулар қытымыр қыстың суығы мен шіліңгір шілденің ыстығына қарамастан өздеріне бекітілген мекенжайларға асығады. «15-16 миллион теңге қарыз 84 жеке кәсіпкерді есепке алмағанда, коммуналдық қызмет үшін қарызы миллионнан асқан 106 абонентіміз бар» деген Ольга Демидова бастаған инспекторлар Нұргүл Жұмабаева, Балдырған Салкебаева, Айзада Омарханова, Айнагүл Досанова заңды тұлғаларға қызмет көрсетеді. Оларға жеке тұрғын үй секторындағы қабаған иттер де, көңілсіз тұрғындар да, қабағы қатулы күзетшілер де өз міндетін орындауға кедергі емес. Қарызы қордаланып қалғандардың есігін қағып, ескерту жұмыстарын жүргізеді. Сондағы мақсаттары – шаңырақ астындағы бүтіндей бір отбасы жылусыз қалмаса дейді. Бір барған мекенжайға қажет жағдайда он баруға дайын қызметкерлер «әкетай, көкетай»-ға көнбегендерді үш ескертуден соң сот шешімімен судан, жылудан ағытуға мәжбүр. Күнделікті жұмысында орын алып

тұратын келіспеушіліктерді лезде ұмытатын олар бала тәрбиесін де тасада қалдырмайды.

Мерейлі 50 жасы халықаралық әйелдер күнімен тұспа-тұс келген инспектор Нұргүл Жәркенқызы қуанышына ортақтасып, құшағын гүлге толтырған абоненттік бөлімнің нәзік жанды қызметкерлері барша жезқазғандық аруларды мерекемен құттықтап, ана бақытын тілейді. Ал, біз өз кезегімізде әр баспанаға жылу сыйлап, тіршілік нәрімен қамтамасыз етіп отырған жылумен, сумен жабдықтау кәсіпорны қызметкерлерінің еселі еңбегіне алғыс білдіреміз.

Диана ОРАЗАЛИНА

ЖАЙЫЛЫМДАРДЫ БАСҚАРУ және ПАЙДАЛАНУ ЖӨНІНДЕГІ ЖОСПАР

КЕҢГІР АУЫЛДЫҚ ОКРУГІНДЕ ЖАЙЫЛЫМДАРДЫ БАСҚАРУ және ОЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУ ЖӨНІНДЕГІ 2020-2021 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН ЖОСПАР

Осы Кеңгір селолық округі жайылымдарды басқару және оларды пайдаланужөніндегі 2020-2021 жылдарға арналған жоспар (бұдан әрі – жоспар) Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы», 2017 жылғы 20 ақпандағы «Жайылымдар туралы» Заңдарына, Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрінің 2017 жылдың 24 сәуірдегі № 173 «Жайылымдарды ұтымды пайдалану қағидаларын бекіту туралы» бұйрығына (Нормативтік-құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 15090 болып тіркелген), Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрінің 14 сәуірдегі № 3-3/332 «Жайлымдардың жалпы алаңына жүктеменің рұқсат етілген шекті нормасын бекіту туралы» бұйрығына (Нормативтік-құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11064 болып тіркелген) сәйкес әзірленді.

Жоспар жайылымдарды ұтымды пайдалану, азыққа қажеттілікті тұрақты қамтамасыз ету және жайылымдардың тозуын болдырмау мақсатында қабылданады.

Жоспар құрамында:

1) Құқық белгілейтін құжаттар негізінде Кеңгір селолық округі аумағында жер санаттары, жер учаскелерінің меншік иелері және жер пайдаланушылар бөлінісінде жайылымдардың орналасу схемасы (картасы) (1 қосымша);

2) жайылым айналымдарының қолайлы схемалары (2-қосымша);

3)жайылымдардың, оның ішінде маусымдық, жайылымдық инфрақұрылым объектілерінің сыртқы және ішкі шекаралары мен алаңдары белгіленген карта (3-қосымша););

4) жайылым пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру арналарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы (4-қосымша););

5) жайылымдары жоқ жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру үшін жайылымдарды қайта бөлу және оны берілетін жайылымдарға ауыстыру схемасы (5-қосымша);

6) кент, ауыл, ауылдық округте орналасқан жеке және (немесе) заңды тұлғалардың жайылымдармен қамтамасыз етілмеген ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын шалғайдағы жайылымдарда орналастыру схемасы (6-қосымша);

7) Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю мен жүріп-тұрудың маусымдық бағыттарын белгілейтін жайылымдарды пайдалану жөніндегі күнтізбелік кесте (7 қосымша).

Жоспар жайылымдарды геоботаникалық тексерудің жай-күйі туралы мәліметтерді, ветеринариялық-санитариялық объектілер туралы мәліметтерді, ауыл шаруашылығы жануарларының мал басының саны туралы деректерді, олардың иелерін көрсете отырып қабылданды - және (немесе) заңды тұлғалар ұсынған өзге де деректер туралы мәліметтерді, ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық-жас топтары бойынша қалыптастырылған табындардың, отарлардың, табындардың саны туралы деректерді, шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын қалыптастыру туралы мәліметтерді, мәдени және аридті жайылымдарда ауыл шаруашылығы жануарларын жаю ерекшеліктері туралы мәліметтерді, малды айдауға арналған сервитуттар туралы мәліметтерді және мемлекеттік органдар, жеке және (немесе) заңды тұлғалар берген.

Кеңгір селолық округі аумағының жалпы көлемі 277 706,0 гектар, оның ішінде жайылым жерлері – 161 911,0 га.

Жер санаттары бойынша:

ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлер – 162 850,0 гектар;

елді мекендердің жері – 4 346,0 гектар;

өнеркәсіп, көлік, байланыс, ғарыш қызметі, қорғаныс, ұлттық қауіпсіздік мұқтажына арналған және ауыл шаруашылығына арналмаған өзге де жер – 1270,0 гектар;

қордағы жерлер – 92 680,0 гектар.

Кеңгір селолық округінің табиғи жағдайы бойынша жартылай шөлейтті аймақта орналасқан және агроклиматтық көрсеткіштері бойынша күрт континенталды, қатал қыспен жалғасады, жазда орташа ыстық, қысы-жазы күрт қарама-қайшы температуралы, аз мөлшерде жауын шашынды.

Жерінің құрамы гүмусты және күрең каштанды, құрамы элемент құрамымен (азот, фосфор, калий), даму дәрежесі күн процесінен, терең қабаты тұзды химиялық заттардан, мөлшері мен тереңдігіне қарай карбонаттардан, гипстен, механикалық құрамы тасты және қаңқа дәрежелес.

2019 жылдың 1 қарашасына Кеңгір селолық округінде (халықтың жеке ауласы және ЖШС, ШҚ) ірі қара 1 879 бас, оның ішінде 2082,0 бас аналық мал, 5 086 бас ұсақ мал, 1 539 бас жылқы бар. Оның ішінде:

Жайылым көлемі 161 911,0 гектарды құрайды.

Кеңгір селолық округінің ЖШС, шаруа және фермерлік қожалықтарындағы мал басы: ірі қара 1499 бас, ұсақ қара 2 749 бас, 880 бас жылқы. ЖШС, шаруа және фермер қожалықтарының жайылым алаңы 161 911,0 гектарды құрайды.

Кеңгір селолық округі бойынша ауыл шаруашылығы малдарын қамтамасыз ету үшін барлығы 161 911,0 гектар жайылымдық жерлер бар. Елді мекен шегінде 4234,4 гектар жайылым бар.

Кеңгір селолық округінде мал айдауға арналған сервитуттар орнатылмаған.

Жоғарыда баяндалғанның негізінде Қазақстан Республикасының «Жайылымдар туралы» Заңының 15-бабына сәйкес жергілікті халықтың мұқтаждығы үшін (Талап селосы) ауыл шаруашылығы жануарларының аналық (сауын) мал басын ұстау бойынша 4 234 га көлемінде, жүктеме нормасы 13,5 га/бас болғанда қажеттілік 8 600 га құрайды. Жайылымдық жерлердің қалыптасқан қажеттілігін Мемлекет мұқтажы үшін жерлерді сатып алу есебінен толықтыру қажет.

Қажеттілік:

ІҚМ үшін – 482 бас. * 13,5 га/бас.= 6 507 га;

ұсақ мал үшін – 554 бас. * 2,7 га/бас.= 1 496 га;

жылқы үшін – 192 бас. * 16,2 га / гол.= 3 110 га.

6 507+1 496+3 110=11 113 га.

Жайылым алқаптарының қалыптасқан қажеттілігін 11 113 га көлемінде Бураханов Абзелхан – 9400 га, Шаирбаев Жандос Нускабаевич – 1114 га, Шалмаганбетов Айткожа, Айтқожа Наурызбай Айтқожаұлы – 700 га, Темирбаева Гульнара Рапыковна – 400 га, Берденов Талгат Аргимбаевич – 6400 га, Бейсенбек Аспандияр Еділұлы – 3050 га, Сейталинов Сабыр Сайлаубекович – 1210 га.

Кеңгір селолық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2020-2021 жылдарға арналған жоспарға 1 – қосымша

Кеңгір селолық округінің аумағында жайылымдардың орналасу схемасы (картасы) жер санаттары, жер учаскелерінің меншік иелері және жер пайдаланушылар бөлінісінде құқық белгілейтін құжаттар негізінде

Приложение1 к Плану по управлению пастбищами и их использованиюв Кенгирском сельском округе на 2020-2021 годы

Схема (карта) расположения пастбищ на территории Кенгирского сельского округа в разрезе категорий земель, собственников земельных участков и землепользователей на основании правоустанавливающих документов

ПЛАНА ПО УПРАВЛЕНИЮ ПАСТБИЩАМИ И ИХ ИСПОЛЬЗОВАНИЮ В КЕНГИРСКИМ СЕЛЬСКОМ ОКРУГЕ НА 2020-2021 ГОДЫ

Настоящий План по управлению пастбищами и их использованию в городе Жезказган на 2020-2021 годы (далее - План) разработан в соответствии с Законами Республики Казахстан от 23 января 2001 года «О местном государственном управлении и самоуправлении в Республике Казахстан», от 20 февраля 2017 года «О пастбищах», приказом заместителя Премьер-Министра Республики Казахстан - Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 24 апреля 2017 года № 173 «Об утверждении Правил рационального использования пастбищ» (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов № 15090), приказом Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 14 апреля 2015 года № 3-3/332 «Об утверждении предельно допустимой нормы нагрузки на общую площадь пастбищ» (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов № 11064).

План принимается в целях рационального использования пастбищ, устойчивого обеспечения потребности в кормах и предотвращения процессов деградации пастбищ.

План содержит:

1) схему (карту) расположения пастбищ на территории Кенгирского сельского округа в разрезе категорий земель, собственников земельных участков и землепользователей на основании правоустанавливающих документов (приложение 1);

2) приемлемые схемы пастбищеоборотов (Приложение 2);

3) карту с обозначением внешних и внутренних границ и площадей пастбищ, в том числе сезонных, объектов пастбищной инфраструктуры (приложение 3);

4) схему доступа пастбищепользователей к водоисточникам (озерам, рекам, прудам, копаням, оросительным или обводнительным каналам, трубчатым или шахтным колодцам), составленную согласно норме потребления воды (Приложение 4);

5) схему перераспределения пастбищ для размещения поголовья сельскохозяйственных животных физических и (или) юридических лиц, у которых отсутствуют пастбища, и перемещения его на предоставляемые пастбища (Приложение 5);

6) схему размещения поголовья сельско-хозяйственных животных на отгонных пастбищах физических и (или) юридических лиц, не обеспеченных пастбищами, расположенными при поселке, селе, сельском округе (Приложение 6);

7) календарный график по использованию пастбищ, устанавливающий сезонные маршруты выпаса и передвижения сельскохозяйственных животных (приложение 7).

План принят с учетом сведений о состоянии геоботанического обследования пастбищ, сведений о ветеринарно-санитарных объектах, данных о численности поголовья сельскохозяйственных животных с указанием их владельцев - пастбищепользователей, физических и (или) юридических лиц, данных о количестве гуртов, отар, табунов, сформированных по видам и половозрастным группам сельскохозяйственных животных, сведений о формировании поголовья сельскохозяйственных животных для выпаса на отгонных пастбищах, особенностей выпаса сельскохозяйственных животных на культурных и аридных пастбищах, сведений о сервитутах для прогона скота и иных данных, предоставленных государственными органами, физическими и (или) юридическими лицами.

По административно-территориальному делению в Кенгирском сельском округе имеются 3 сельских населенных пункта.

Общая площадь территории Кенгирского сельского округа 277 706,0 гектар, из них пастбищные земли –161 911,0 гектар.

По категориям земли подразделяются на:

земли сельскохозяйственного назначения –162 850,0 гектар;

земли населенных пунктов – 4 346,0 гектар;

земли промышленности, транспорта, связи, для нужд космической деятельности, обороны, национальной безопасности и иного несельскохозяйственного назначения – 1270,0 гектар;

земли запаса- 92 680,0 гектар.

По природным условиям территория Кенгирского сельского округа находится в пределах полупустынной зоны и по агроклиматическим показателям резко континентальным: суровой продолжительной зимой, коротким умеренно жарким летом, резкими контрастами температур зимы и лета, малым количеством годовых осадков.

Почвы в основном бурые и каштановые, содержанию гумуса, по содержанию элементов питания (азота, фосфора, калия), по степени развития солонцового процесса, по глубине залегания различных по химизму солей, по количеству и глубине залегания карбонатов, гипса, по механическому составу, степени скелетности и каменистости.

На 1 ноября 2019 года в Кенгирском сельском округе насчитывается (личное подворье населения и поголовье ТОО, КХ) крупного рогатого скота 1499 голов, из них маточное поголовье 2082,0 голов, мелкого рогатого скота 2 749 голов, 880 головы лошадей. Из них:

в отделении Теректы:

крупного рогатого скота 303 головы, из них маточное поголовье 1 011 голова, мелкого рогатого скота 1267 голов, 252 голов лошадей.

Площадь пастбищ составляет 75 641,0 гектар.

в отделении Корганбай:

крупного рогатого скота 208 головы, из них маточное поголовье 538 голов, мелкого рогатого скота 374 головы, 121 головылошадей.

Площадь пастбищ составляет 61 349,0 гектар.

в отделении Казмыскурылыс:

крупного рогатого скота 482 головы, из них маточное поголовье 533 голов, мелкого рогатого скота 554 голов, 192 головылошадей.

Площадь пастбищ составляет 21 196,0 гектар.

Поголовье в ТОО, крестьянских и фермерских хозяйствах Кенгирского сельского округа составляет: крупного рогатого скота 1879 головы, мелкого рогатого скота 5086 головы, 1539 голов лошадей.

Площадь пастбищ ТОО, крестьянских и фермерских хозяйств составляет 161 911,0 гектар.

Для обеспечения сельскохозяйственных животных по Кенгирскому сельскому округу имеются всего 161 911,0 гектар пастбищных угодий. В черте населенных пунктов числится 4234,4 гектар пастбищ.

В Кенгирском сельском округе сервитуты для прогона скота не установлены.

На основании вышеизложенного, согласно статьи 15 Закона Республики Казахстан «О пастбищах» для нужд местного населения (село Кенгир) по содержанию маточного (дойного) поголовья сельскохозяйственных животных при имеющихся пастбищных угодьях населенных пунктов в размере 4 234 га, потребность составляет 8 600 га, при норме нагрузки 13,5 га/гол. Сложившуюся потребность пастбищных угодий необходимо восполнить за счет выкупа земель для государственных нужд.

Потребность:

для КРС- 482 гол. * 13,5 га/гол.=6 507 га;

для МРС- 554 гол. * 2,7 га/гол.= 1 496 га;

для лошадей- 192 гол. * 16,2 га/гол.=3 110 га.

6 507+1 496+3 110=11 113 га.

Сложившуюся потребность пастбищных угодий в размере 11 113 га необходимо восполнить за счет выпаса сельскохозяйственных животных населения на землях, принадлежащих Акилбеков Кудан – 2 223,0 га, Есенгабулов Казый Кадырулы – 2 223,0 га, Сагиндыков Каныш Сатыбалды, Конис Сатыбалдиевич Сагиндыков, Куанышбек Сатыбалдиевич СагиндыковАбжанович – 4 445,0 га, Дюсембаев Канагат Утешевич – 2 222,0 га.

Кеңгір селолық округі аумағындағы жер учаскелерінің меншік иелері тізімі

№ 1 кесте

№	Жер учаскелерін жер пайдаланушылардың атауы	Жайылым алаңы, (га)	Түрлері бойынша малдың болуы, (бас)			Жайылымға қажеттілік нормасы 1 бас, (га)			Жайылымдардың қажеттілігі, (га)				Артық жайылымдар, (га)
			ІҚМ	ҰҚМ	Жылқы	ІҚМ	ҰҚМ	Жылқы	ІҚМ	ҰҚМ	Жылқы	Жиыны(га)	
1	Бураханов Абзелхан	9400											9400
2	Шаирбаев Жандос Нускабаевич	1114											1114
3	Шалмаганбетов Айткожа, Айтқожа Наруызбай Айтқожа ұлы	700											700
4	Темирбаева Гульнара Рапыковна	400											400
5	Берденов Талгат Аргимбаевич	6400											6400
6	Бейсенбек Аспандияр Еділұлы	3050											3050
7	Сейталинов Сабыр Сайлаубекович	1210											1210
	Барлығы	**22274,0**											**22274,0**

Список собственников земельных участков на территории села Кенгир

Таблица № 1

№	Наименование землепользователей земельных участков	Площадь пастбищ, (га)	Наличие скота по видам, (гол)			Норма потребности пастбищ на 1 гол., (га)			Потребность пастбищ,(га)				Излишки пастбищ, (га)
			КРС	МРС	Лошади	КРС	МРС	Лошади	КРС	МРС	Лошади	Итого (га)	
1	Бураханов Абзелхан	9400											9400
2	Шаирбаев Жандос Нускабаевич	1114											1114
3	Шалмаганбетов Айткожа, Айтқожа Наруызбай Айтқожа ұлы	700											700
4	Темирбаева Гульнара Рапыковна	400											400
5	Берденов Талгат Аргимбаевич	6400											6400
6	Бейсенбек Аспандияр Еділұлы	3050											3050
7	Сейталинов Сабыр Сайлаубекович	1210											1210
	Итого	**22274**											**22274**

Кеңгір селолық округі бойынша елді мекендер бөлінісінде ІҚМ аналық (сауын) мал басын орналастыру үшін жайылымдарды бөлу жөніндегі мәліметтер

№ 2 кесте

№	Елді мекені	Жайылым алаңы, (га)	Сауын сиырлардың болуы (бас)	Жайылымға қажеттілік нормасы 1 бас, (га)	Жайылымдардың қажеттілігі, (га)	Жайылымдармен қамтамасыз етілмеген (га)	Қажеттіліктің қамтамасыз етілуі, %	Артық шылық, (га)
1	Кеңгір селолық округі	3 725	533	13,5	3 470	- 3 470	50	-
2	Қорғанбай бөлімшесі	61 349	538	13,5	-	-	100	-
3	Теректі бөлімшесі	75 641	1011	13,5	-	-	100	
4	Қазмысқұрылыс бөлімшесі	21 196		13,5	-	-		
	Барлығы	**161 911**	**2 082**		**3 470**	- 3470	**250**	**-**

Ескертпе: сауын сиырларға арналған жайылымдық жерлердің жетіспейтін саны жер кодексінің 84-бабы 2-тармағының 4-1) тармақшасына сәйкес мемлекет мұқтажы үшін сатып алу есебінен қамтамасыз етіледі.

Сведения по распределению пастбищ для размещения маточного (дойного)поголовья КРС по Кенгирскому сельскому округу в разрезе населенных пунктов

Таблица №2

№	Населенный пункт	Площадь пастбищ, (га)	Наличие дойных коров (гол.)	Норма потребности пастбищна 1 гол., (га)	Потребность пастбищ,(га)	Не обеспечено пастбищами (га)	Обеспеченность потребности, %	Излишки, (га)
1	Кенгирский сельский округ основной	3 725	533	13,5	3 470	- 3 470	50	-
2	отделение Қорғанбай	61 349	538	13,5	-	-	100	-
3	отделение Теректі	75 641	1011	13,5	-	-	100	
4	отделение Қазмысқұрылыс	21 196		13,5	-	-		
	Всего	**161 911**	**2 082**		**3 470**	- 3470	**250**	**-**

Примечание: Недостающее количество 1058 га пастбищных угодий для дойных коров обеспечивается за счет, выпаса скота на землях принадлежащих Акилбеков Кудан – 2 223,0 га, Есенгабулов Казый Кадырулы – 2 223,0 га, Сагиндыков Каныш Сатыбалды, Конис Сатыбалдиевич Сагиндыков, Куанышбек Сатыбалдиевич СагиндыковАбжанович – 4 445,0 га, Дюсембаев Канагат Утешевич – 2 222,0 га.

Кеңгір селолық округі бойынша жер учаскелерінің меншік иелері бөлігінде ауыл шаруашылығы малдарының басын орналастыру үшін жайылымдарды қайта бөлу жөніндегі мәліметтер

№ 3 кесте

№	Елді мекен	Малдың болуы түрлері бойынша (бас)			Жайылымға қажеттілік нормасы 1 бас, (га)			Жайылымдардың қажеттілігі, (га)				Жайылымдарды бөлу	Қажеттіліктің қамтамасыз етілуі, %
		ІҚМ	ҰҚМ	Жылқы	ІҚМ	ҰҚМ	Жылқы	ІҚМ	ҰҚМ	Жылқы	Қорытынды (га)		
1	Кеңгір селолық округі	482	554	192	13,5	2,7	16,2	3470	1496	3110	8076	Бураханов Абзелхан – 9400 га, Шаирбаев Жандос Нускабаевич – 1114 га, Шалмаганбетов Айткожа, Айтқожа Наруызбай Айтқожаұлы – 700 га, Темирбаева Гульнара Рапыковна – 400 га, Берденов Талгат Аргимбаевич – 6400 га, Бейсенбек Аспандияр Еділұлы – 3050 га, Сейталинов Сабыр Сайлаубекович – 1210 га	100
2	Қорғанбай бөлімшесі	208	374	121	13,5	2,7	16,2	2808	1010	1960	5778		
3	Теректі бөлімшесі	303	1267	252	13,5	2,7	16,2	4090	3421	4082	11593		
4	Қазмысқұрылыс бөлімшесі												
	Барлығы	**993**	**2195**	**565**					**5927**	**9152**	**25447**	16 152	

Сведения по перераспределению пастбищ для размещения поголовья сельскохозяйственных животных в разрезе собственников земельных участков по Кенгирском сельскому округу

Таблица № 3

№	Населенный пункт	Наличие скота по видам, (гол)			Норма потребности пастбищ на 1 гол., (га)			Потребность пастбищ,(га)				Распределение пастбищ	Обеспечен-ностьпотребности, %
		КРС	МРС	Лошади	КРС	МРС	Лошади	КРС	МРС	Лошади	Итого (га)		
1	Кенгирский сельский округ основной	482	554	192	13,5	2,7	16,2	3470	1496	3110	8076	Бураханов Абзелхан – 9400 га, Шаирбаев Жандос Нускабаевич – 1114 га, Шалмаганбетов Айткожа, Айтқожа Наруызбай Айтқожаұлы – 700 га, Темирбаева Гульнара Рапыковна – 400 га, Берденов Талгат Аргимбаевич – 6400 га, Бейсенбек Аспандияр Еділұлы – 3050 га, Сейталинов Сабыр Сайлаубекович – 1210 га	100
2	отделение Қорғанбай	208	374	121	13,5	2,7	16,2	2808	1010	1960	5778		
3	отделение Теректі	303	1267	252	13,5	2,7	16,2	4090	3421	4082	11593		
4	отделение Қазмысқұрылыс												
	Всего	**993**	**2195**	**565**					**5927**	**9152**	**25447**	16 152	

2-қосымша басқару жөніндегі жоспарға жайылымдарды және оларды пайдалану Кеңгір селолық округінде 2020-2021 жылдарға арналған

Жайылым айналымдарының қолайлы схемалары

Кеңгір селолық округі үшін қолайлы жайылым айналымдарының схемасы

Жылдар	Қоршау 1	Қоршау 2	Қоршау 3	Қоршау 4
2020	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3	Демалушы қоршау
2021	демалушы қоршау	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3

Приложение 2 к Плану по управлению пастбищами и их использованию в Кенгирском сельском округе на 2020-2021 годы

Приемлемые схемы пастбищеоборотов

Схема пастбищеоборотов, приемлемая для Кенгирского сельского округа

Годы	Загон 1	Загон 2	Загон 3	Загон 4
2020	весенне-летний сезон 1	летний сезон 2	осенний сезон 3	отдыхающий загон
2021	отдыхающий загон	весенне-летний сезон 1	летний сезон 2	осенний сезон 3

Примечание: 1, 2, 3, 4 - очередность использования загонов в году.

►►5-бетте

ЖАЙЫЛЫМДАРДЫ БАСҚАРУ және ПАЙДАЛАНУ ЖӨНІНДЕГІ ЖОСПАР

(Жалғасы. Басы 4-бетте)

3-қосымша басқару жөніндегі жоспарға жайылымдарды және оларды пайдалану Кеңгір селолық округінде 2020-2021 жылдарға арналған

Жайылымдардың сыртқы және ішкі шекаралары мен аландары көрсетілген Карта, оның ішінде маусымдық, жайылымдық инфрақұрылым объектілері

Приложение 3 к Плану по управлению пастбищами и их использованию в Кенгирском сельском округе на 2020-2021 годы

Карта с обозначением внешних и внутренних границ и площадей пастбищ, в том числе сезонных, объектов пастбищной инфраструктуры

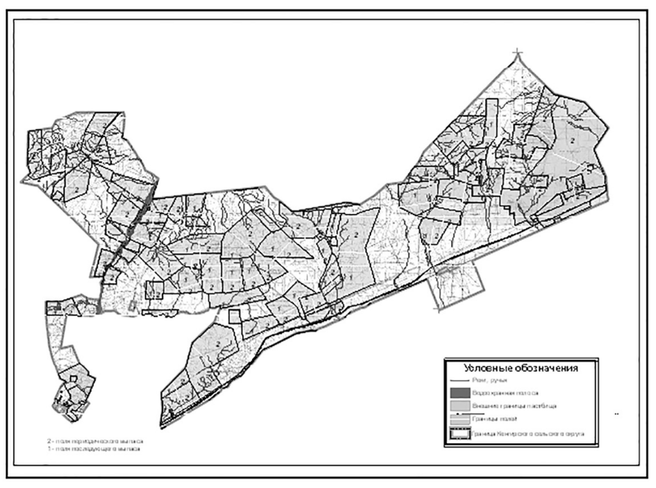

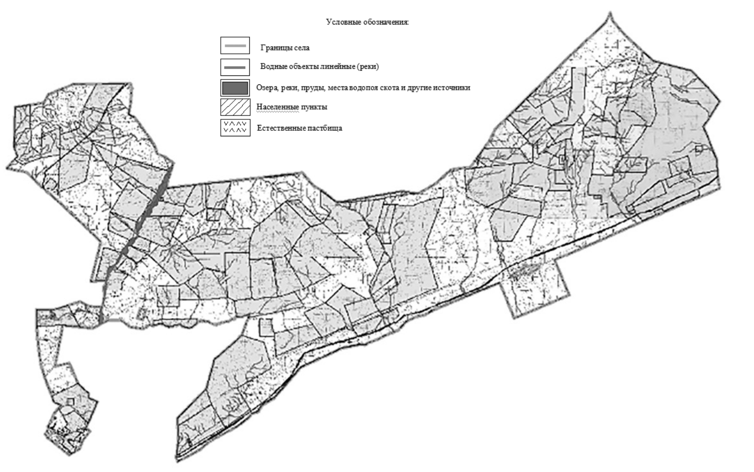

Кеңгір селолық округі

4-қосымша басқару жөніндегі жоспарға жайылымдарды және оларды пайдалану Кеңгір селолық округінде 2020-2021 жылдарға арналған

Жайылым пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру арналарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы

Бір ауыл шаруашылығы жануарына су тұтынудың орташа тәуліктік нормасы Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің Орынбасары – Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2017 жылғы 24 сәуірдегі № 173 бұйрығымен бекітілген жайылымдарды ұтымды пайдалану қағидаларының 9-тармағына сәйкес айқындалады.

Талап ауылдық округінің аумағында суару немесе суландыру каналдары жоқ.

Кенгирский сельский округ

Приложение 4 к Плану по управлению пастбищами и их использованию в Кенгирском сельском округе на 2020-2021 годы

Схема доступа пастбищепользователей к водоисточникам (озерам, рекам, прудам, копаням, оросительным или обводнительным каналам, трубчатым или шахтным колодцам), составленная согласно норме потребления воды

Среднесуточная норма потребления воды на одно сельскохозяйственное животное определяется в соответствии с пунктом 9 Правил рационального использования пастбищ, утвержденных приказом Заместителя Премьер-Министра Республики Казахстан – Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 24 апреля 2017 года № 173 (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов за № 15090).

Оросительных или обводнительных каналов на территории Кенгирского сельского округа не имеется.

Кеңгір селолық округінде 2020-2021 жылдарға арналған жайылымдарды және оларды пайдалану басқару жөніндегі жоспарға 6-қосымша

Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю мен қозғалудың маусымдық бағыттарын белгілейтін жайылымдарды пайдалану жөніндегі күнтізбелік кесте

№	Ауылдық округ атауы	2020 жылғы қоршаулар саны				2021 жылғы қоршаулар саны			
		1	2	3	4	1	2	3	4
1	Дамса	КЖМ	ЖМ	ДҚ	ЖКМ	КЖМ	ЖМ	ЖКМ	ДҚ

Ескерту: аббревиатуралардың толық жазылуы:
КЖМ –көктемгі-жазғы маусым;
ЖКМ – жазғы-күзгі маусым;
ЖМ – жазғы маусым;
ДҚ – демалушы қоршау
Әкімшілік-аумақтық бөлініс бойынша Талап ауылдық округінде 3 ауылдық елді мекен бар.

Жоба

Кеңгір ауылдық округі жерлері бойынша 2020-2021 жылдарға арналған жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспарын бекіту туралы

«Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы Заңына, «Жайылымдар туралы» Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 20 ақпандағы Заңына сәйкес, Жезқазған қалалық мәслихаты ШЕШІМ ЕТТІ:

1. Қоса беріліп отырған Кеңгір ауылдық округі жерлері бойынша 2020-2021 жылдарға арналған жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспары бекітілсін.

2. Осы шешім алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Сессия төрағасы А. ДОСАНОВ
Қалалық мәслихаттың хатшысы С. МЕДЕБАЕВ

Приложение 5 к Плану по управлению пастбищами и их использованию в Кенгирском сельском округе на 2020-2021 годы

Календарный график по использованию пастбищ, устанавливающий сезонные маршруты выпаса и передвижения сельскохозяйственных животных

№	Наименование сельских округов	Количество загонов в 2020 году				Количество загонов в 2021 году			
		1	2	3	4	1	2	3	4
1	Кенгирский	ВЛС	ЛС	ОЗ	ЛОС	ВЛС	ЛС	ЛОС	ОЗ

Примечание: расшифровка аббревиатур:

ВЛС – весенне-летний сезон;
ЛОС – летне-осенний сезон;
ЛС – летний сезон;
ОЗ – отдыхающий загон.

Проект

Об утверждении Плана по управлению пастбищами их использованию на землях Кенгирского сельского округа на 2020-2021 года

В соответствии с Законами Республики Казахстан от 23 января 2001 года «О местном государственном управлении и самоуправлении в Республике Казахстан», от 20 февраля 2017 года «О пастбищах» Жезказганский городской маслихат РЕШИЛ:

1. Утвердить прилагаемый План по управлению пастбищами и их использованию на землях Кенгирского сельского округа на 2020-2021 года.

2. Настоящее решение вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования.

Председатель сессии А. ДОСАНОВ
Секретарь городского маслихата С. МЕДЕБАЕВ

ТАЛАП АУЫЛДЫҚ ОКРУГІНДЕ ЖАЙЫЛЫМДАРДЫ БАСҚАРУ ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУ ЖӨНІНДЕГІ 2020-2021 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН ЖОСПАР

Осы Талап селолық жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2020-2021 жылдарға арналған жоспар (бұдан әрі – жоспар) Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы», 2017 жылғы 20 ақпандағы «Жайылымдар туралы» Заңдарына, Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің Орынбасары-Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрінің 2017 жылдың 24 сәуірдегі № 173 «Жайылымдарды ұтымды пайдалану қағидаларын бекіту туралы» бұйрығына (Нормативтік-құқықтық актілеоді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 15090 болып тіркелген), Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрінің 14 сәуірдегі № 3-3/332 «Жайлымдардың жалпы алаңына жүктеменің рұқсат етілген шекті нормасын бекіту туралы» бұйрығына (Нормативтік-құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11064 болып тіркелген) сәйкес әзірленді.

Жоспар жайылымдарды ұтымды пайдалану, азыққа қажеттілікті тұрақты қамтамасыз ету және жайылымдардың тозуын болдырмау мақсатында қабылданады.

Жоспар құрамында:

1) Құқық белгілейтін құжаттар негізінде Талап ауылдық округі аумағында жер санаттары, жер учаскелерінің меншік иелері және жер пайдаланушылар бөлінісінде жайылымдардың орналасу схемасы (картасы) (1 қосымша);

2) жайылым айналымдарының қолайлы схемалары (2-қосымша);

3)жайылымдардың, оның ішінде маусымдық, жайылымдық инфрақұрылым объектілерінің сыртқы және ішкі шекаралары мен алаңдары белгіленген карта (3-қосымша););

4) жайылым пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру арналарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы (4-қосымша););

5) жайылымдары жоқ жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру үшін жайылымдарды қайта бөлу және оны берілетін жайылымдарға ауыстыру схемасы (5-қосымша);

6) кент, ауыл, ауылдық округте орналасқан жеке және (немесе) заңды тұлғалардың жайылымдармен қамтамасыз етілмеген ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын шалғайдағы жайылымдарда орналастыру схемасы (6-қосымша);

7) Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю мен жүріп-тұрудың маусымдық бағыттарын белгілейтін жайылымдарды пайдалану жөніндегі күнтізбелік кесте (7 қосымша).

Жоспар жайылымдарды геоботаникалық тексерудің жай-күйі туралы мәліметтерді, ветеринариялық-санитариялық объектілер туралы мәліметтерді, ауыл шаруашылығы жануарларының мал басының саны туралы деректерді, олардың иелерін көрсете отырып қабылданды – және (немесе) заңды тұлғалар ұсынған өзге де деректер туралы мәліметтерді, ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық-жас топтары бойынша қалыптастырылған табындардың, отарлардың, табындардың саны туралы деректерді, шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын қалыптастыру туралы мәліметтерді, мәдени және аридті жайылымдарда ауыл шаруашылығы жануарларын жаю ерекшеліктері туралы мәліметтерді, малды айдауға арналған сервитуттар туралы мәліметтерді және мемлекеттік органдар, жеке және (немесе) заңды тұлғалар берген.

Талап селолық округі аумағының жалпы көлемі 44 558,0 гектар, оның ішінде жайылым жерлері – 44 558,0 га.

Жер санаттары бойынша:

ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлер – 14 673,0 гектар;

елді мекендердің жері-11 864,0 гектар;

өнеркәсіп, көлік, байланыс, ғарыш қызметі, қорғаныс, ұлттық қауіпсіздік мұқтажына арналған және ауыл шаруашылығына арналмаған өзге де жер-197,0 гектар;

қордағы жерлер-8 839,0 гектар.

Талап селолық округінің табиғи жағдайы бойынша жартылай шөлейтті аймақта орналасқан және агроклиматтық көрсеткіштері бойынша күрт континенталды, қатал қыспен жалғасады, жазда орташа ыстық, қысы-жазы күр карама қайшы температуралы, аз мөлшерде жауын шашынды.

Жерінің құрамы гүмусты және күрең каштанды, құрамы элемент құрамымен (азот, фосфор, калий), даму дәрежесі күн процесінен, терең қабаты тұзды химиялық заттардан, мөлшері мен тереңдігіне қарай карбонаттардан, гипстен, механикалық құрамы тасты және қаңқа дәрежелес.

2019 жылдың 1 карашасына Талап селолық округінде (халықтың жеке ауласы және ЖШС, ШҚ) ірі қара 2375 бас, оның ішінде 521 бас аналық мал, 2375 бас ұсақ мал, 1081 бас жылқы бар. Оның ішінде:

Жайылымкөлемі 44 558,0 гектардықұрайды.

Талап селолық округінің ЖШС, шаруа және фермерлік қожалықтарындағы мал басы: ірiқара 648 бас, ұсақ қара 876 бас, 521 бас жылқы. ЖШС, шаруа және фермер қожалықтарының жайылым алаңы 14 496,0 гектарды құрайды.

Талап селолық округі бойынша ауыл шаруашылығы малдарын қамтамасыз ету үшін барлығы 41 376,0 гектар жайылымдық жерлер бар. Елді мекен шегінде 11 610,0 гектар жайылым бар.

Талап селолық округінде мал айдауға арналған сервитуттар орнатылмаған.

Жоғарыда баяндалғанның негізінде, Қазақстан Республикасының «Жайылымдар туралы» Заңының 15-бабына сәйкес жергілікті халықтың мұқтаждығы үшін (Талап селосы) ауыл шаруашылығы жануарларының аналық (сауын) мал басын ұстау бойынша 11 610,0 га көлемінде, жүктеме нормасы 13,5 га/бас болғанда қажеттілік 3 159,0 га құрайды. Жайылымдық жерлердің қалыптасқан қажеттілігін Мемлекет мұқтажы үшін жерлерді сатып алу есебінен толықтыру қажет.

Қажеттілік:

ІҚМ үшін-1095 бас. * 13,5 га/бас.= 14 782,0 га;

ұсақ мал үшін-2375 бас. * 2,7 га/бас.= 6 412,0 га;

жылқы үшін-1081 бас. * 16,2 га / гол.= 17 512,0 га.

14 782,0+6 412,+17 512,0=38 706,0 га.

Жайылым алқаптарының қалыптасқан қажеттілігін 38 706,0 га көлемінде Удербаев Алмаз Сейтказыевич-1,0 га, Бейсенов Елжас Карабаевич-105 га, Жумабаева Торгын Абдулаевна – 50,0 га, Кравчук Анатолий Николаевич- 400,0 га, Кожахметов Нуржан Кожабаевич – 520 га, Алекперзаде Видади Мамед оглы – 150,0 га.

ПЛАНА ПО УПРАВЛЕНИЮ ПАСТБИЩАМИ И ИХ ИСПОЛЬЗОВАНИЮВ ТАЛАПСКОМ СЕЛЬСКОМ ОКРУГЕ НА 2020-2021 ГОДЫ

Настоящий План по управлению пастбищами и их использованию в городе Жезказган на 2020-2021 годы (далее - План) разработан в соответствии с Законами Республики Казахстан от 23 января 2001 года «О местном государственном управлении и самоуправлении в Республике Казахстан», от 20 февраля 2017 года «О пастбищах», приказом Заместителя Премьер-Министра Республики Казахстан - Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 24 апреля 2017 года № 173 «Об утверждении Правил рационального использования пастбищ» (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов № 15090), приказом Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 14 апреля 2015 года № 3-3/332 «Об утверждении предельно допустимой нормы нагрузки на общую площадь пастбищ» (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов № 11064).

План принимается в целях рационального использования пастбищ, устойчивого обеспечения потребности в кормах и предотвращения процессов деградации пастбищ.

План содержит:

1) схему (карту) расположения пастбищ на территории Талапского сельского округа в разрезе категорий земель, собственников земельных участков и землепользователей на основании правоустанавливающих документов (приложение 1);

2) приемлемые схемы пастбищеоборотов (Приложение 2);

3) карту с обозначением внешних и внутренних границ и площадей пастбищ, в том числе сезонных, объектов пастбищной инфраструктуры (приложение 3);

4) схему доступа пастбищепользователей к водоисточникам (озерам, рекам, прудам, копаням, оросительным или обводнительным каналам, трубчатым или шахтным колодцам), составленную согласно норме потребления воды (Приложение 4);

5) схему перераспределения пастбищ для размещения поголовья сельскохозяйственных животных физических и (или) юридических лиц, у которых отсутствуют пастбища, и перемещения его на предоставляемые пастбища (Приложение 5);

6) схему размещения поголовья сельскохозяйственных животных на отгонных пастбищах физических и (или) юридических лиц, не обеспеченных пастбищами, расположенными при поселке, селе, сельском округе (Приложение 6);

7) календарный график по использованию пастбищ, устанавливающий сезонные маршруты выпаса и передвижения сельскохозяйственных животных (приложение 7).

План принят с учетом сведений о состоянии геоботанического обследования пастбищ, сведений о ветеринарно-санитарных объектах, данных о численности поголовья сельскохозяйственных животных с указанием их владельцев - пастбищепользователей, физических и (или) юридических лиц, данных о количестве гуртов, отар, табунов, сформированных по видам и половозрастным группам сельскохозяйственных животных, сведений о формировании поголовья сельскохозяйственных животных для выпаса на отгонных пастбищах, особенностей выпаса сельскохозяйственных животных на культурных и аридных пастбищах, сведений о сервитутах для прогона скота и иных данных, предоставленных государственными органами, физическими и (или) юридическими лицами.

Общая площадь территории Талапского сельского округа 44 558,0 гектар, из них пастбищные земли –41 376,0 гектар.

По категориям земли подразделяются на:

земли сельскохозяйственного назначения –14 673,0 гектар;

земли населенных пунктов – 11 864,0 гектар;

земли промышленности, транспорта, связи, для нужд космической деятельности, обороны, национальной безопасности и иного несельскохозяйственного назначения – 197,0 гектар;

земли запаса- 8 839,0 гектар.

По природным условиям территория Талапского сельского округа находится в пределах полупустынной зоны и по агроклиматическим показателям резко континентальным: суровой продолжительной зимой, коротким умеренно жарким летом, резкими контрастами температур зимы и лета, малым количеством годовых осадков.

Почвы в основном бурые и каштановые, содержанию гумуса, по содержанию элементов питания (азота, фосфора, калия), по степени развития солонцового процесса, по глубине залегания различных по химизму солей, по количеству и глубине залегания карбонатов, гипса, по механическому составу, степени скелетности и каменистости.

На 1 ноября 2019 года в Талапском сельском округе насчитывается (личное подворье населения и поголовье ТОО, КХ) крупного рогатого скота 1095 голов, из них маточное поголовье 521 голов, мелкого рогатого скота 2375 голов, 1081 головы лошадей.

Площадь пастбищ составляет 41 376,0 гектар.

Поголовье в ТОО, крестьянских и фермерских хозяйствах Кенгирского сельского округа составляет: крупного рогатого скота 648 головы, мелкого рогатого скота 876 головы, 521 голов лошадей.

Площадь пастбищ ТОО, крестьянских и фермерских хозяйств составляет 14 496,0 гектар.

Для обеспечения сельскохозяйственных животных по Талапскому сельскому округу имеются всего 41 376,0 гектар пастбищных угодий. В черте населенных пунктов числится 11 610,0 гектар пастбищ.

В Талапском сельском округе сервитуты для прогона скота не установлены.

На основании вышеизложенного, согласно статьи 15 Закона Республики Казахстан «О пастбищах» для нужд местного населения (село Талап) по содержанию маточного (дойного) поголовья сельскохозяйственных животных при имеющихся пастбищных угодьях населенных пунктов в размере 11 610,0 га, потребность составляет 3 159,0 га, при норме нагрузки 13,5 га/гол. Сложившуюся потребность пастбищных угодий необходимо восполнить за счет выкупа земель для государственных нужд.

Потребность:

для КРС- 1095 гол. * 13,5 га/гол.=14 782,0 га;

для МРС- 2375 гол. * 2,7 га/гол.= 6 412,0 га;

для лошадей- 1081 гол. * 16,2 га/гол.=17 512,0 га.

14 782,0+6 412,+17 512,0=38 706,0 га.

Сложившуюся потребность пастбищных угодий в размере 38 706,0 га необходимо восполнить за счет выпаса сельскохозяйственных животных населения на землях, принадлежащих Удербаев Алмаз Сейтказыевич-1,0 га, Бейсенов Елжас Карабаевич-105 га, Жумабаева Торгын Абдулаевна – 50,0 га, Кравчук Анатолий Николаевич- 400,0 га, Кожахметов Нуржан Кожабаевич – 520 га, Алекперзаде Видади Мамед оглы – 150,0 га.

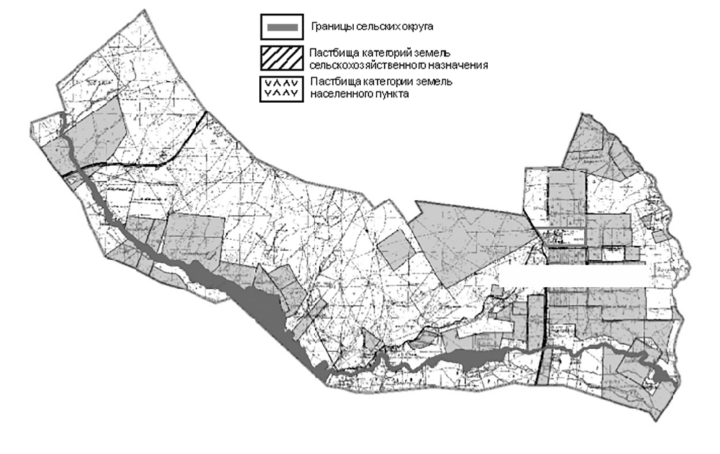

Приложение1 к Плану по управлению пастбищами и их использованию в Талапском сельском округе на 2020-2021 годы

Схема (карта) расположения пастбищ на территории Талапского сельского округа в разрезе категорий земель, собственников земельных участков и землепользователей на основании правоустанавливающих документов

Талап селолық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2020-2021 жылдарға арналған жоспарға 1 – қосымша

Талап селолық округінің аумағында жайылымдардың орналасу схемасы (картасы) жер санаттары, жер учаскелерінің меншік иелері және жер пайдаланушылар бөлінісінде құқық белгілейтін құжаттар негізінде

Талап селолық округі аумағындағы жер учаскелерінің меншік иелері тізімі

№ 1 кесте

№	Жер учаскелерін жер пайдаланушылардың атауы	Жайылым алаңы, (га)	Түрлері бойынша малдың болуы, (бас)			Жайылымға қажеттілік нормасы 1 бас, (га)			Жайылымдардың қажеттілігі, (га)				Артық жайылымдар, (га)
			ІҚМ	ҰҚМ	Жылқы	ІҚМ	ҰҚМ	Жылқы	ІҚМ	ҰҚМ	Жылқы	Жиыны(га)	
1	Удербаев Алмаз Сейтказыевич	1000,0											1000,0
2	Бейсенов Елжас Карабаевич	105,0											105,0
3	Жумабаева Торгын Абдулаевна	50,0											50,0
4	Кравчук Анотолий Николаевич	400,0											400,0
5	Кожахметов Нуржан Кожабаевич	520,0											520,0
6	Алекперзаде Видади Мамед оглы	150,0											150,0
	Барлығы	**2 225,0**											**2 225,0**

Список собственников земельных участков на территории села Кенгир

Таблица № 1

№	Наименование землепользователей земельных участков	Площадь пастбищ, (га)	Наличие скота по видам, (гол)			Норма потребности пастбищ на 1 гол., (га)			Потребность пастбищ,(га)				Излишки пастбищ, (га)
			КРС	МРС	Лошади	КРС	МРС	Лошади	КРС	МРС	Лошади	Итого (га)	
1	Удербаев Алмаз Сейтказыевич	1000,0											1000,0
2	Бейсенов Елжас Карабаевич	105,0											105,0
3	Жумабаева Торгын Абдулаевна	50,0											50,0
4	Кравчук Анотолий Николаевич	400,0											400,0
5	Кожахметов Нуржан Кожабаевич	520,0											520,0
6	Алекперзаде Видади Мамед оглы	150,0											150,0
	Итого	**2 225,0**											**2 225,0**

Талап селолық округі бойынша елді мекендер бөлінісінде ІҚМ аналық (сауын)мал басын орналастыру үшін жайылымдарды бөлу жөніндегі мәліметтер

№ 2 кесте

№	Елді мекені	Жайылым алаңы, (га)	Сауын сиырлардың болуы (бас)	Жайылымға қажеттілік нормасы 1 бас, (га)	Жайылымдардың қажеттілігі, (га)	Жайылымдармен қамтамасыз етілмеген (га)	Қажеттіліктің қамтамасыз етілуі, %	Артықшылық, (га)
1	Талап селосы	11 610,0	234	13,5	3 159,0	-	100	-
	Барлығы	**11 610,0**	**234**		**3 159,0**	**-**	**100**	**-**

Ескертпе: сауын сиырларға арналған жайылымдық жерлердің жетіспейтін саны жер кодексінің 84-бабы 2-тармағының 4-1) тармақшасына сәйкес мемлекет мұқтажы үшін сатып алу есебінен қамтамасыз етіледі.

Сведения по распределению пастбищ для размещения маточного (дойного)поголовья КРС по Кенгирскому сельскому округу в разрезе населенных пунктов

Таблица №2

№	Населенный пункт	Площадь пастбищ, (га)	Наличие дойных коров (гол.)	Норма потребности пастбищна 1 гол., (га)	Потребность пастбищ,(га)	Не обеспечено пастбищами (га)	Обеспеченность потребности, %	Излишки, (га)
1	село Талап	11 610,0	234	13,5	3 159,0	-	100	-
	Всего	**11 610,0**	**234**		**3 159,0**	**-**	**100**	**-**

Примечание: Недостающее количество 1058 га пастбищных угодий для дойных коров обеспечивается за счет выпаса скота на землях принадлежащих Удербаев Алмаз Сейтказыевич-1,0 га, Бейсенов Елжас Карабаевич-105 га, Жумабаева Торгын Абдулаевна – 50,0 га, Кравчук Анотолий Николаевич-400,0 га, Кожахметов Нуржан Кожабаевич – 520 га, Алекперзаде Видади Мамед оглы – 150,0 га

►►*6-бетте*

ЖАЙЫЛЫМДАРДЫ БАСҚАРУ және ПАЙДАЛАНУ ЖӨНІНДЕГІ ЖОСПАР

(Жалғасы. Басы 5-бетте)

Талап селолық округі бойынша жер учаскелерінің меншік иелері бөлігінде ауыл шаруашылығы малдарының басын орналастыру үшін жайылымдарды қайта бөлу жөніндегі мәліметтер

№ 3 кесте

№	Елді мекен	Малдың болуы түрлері бойынша (бас)			Жайылымға қажеттілік нормасы 1 бас, (га)			Жайылымдардың қажеттілігі, (га)				Жайылымдарды бөлу	Қажеттіліктің қамтамасыз етілуі, %
		ІҚМ	ҰҚМ	Жылқы	ІҚМ	ҰҚМ	Жылқы	ІҚМ	ҰҚМ	Жылқы	Қорытынды (га)		
1	Талап селосы	447	876	560	13,5	2,7	16,2	6 034	2 365	9 072	17 471	Удербаев Алмаз Сейтказыевич-1,0 га Бейсенов Елжас Карабаевич-105,0 га Жумабаева Торгын Абдулаевна- 50,0 га Кравчук Анотолий Николаевич- 400,0 га Кожахметов Нуржан Кожабаевич – 520 га Алекперзаде Видади Мамед оглы – 150,0 га	10
2	Талап селолық округі	648	1499	521	13,5	2,7	16,2	8748	4047	8440	21235		
	Барлығы	**1095**	**2375**	**1081**				**14782**	**6412**	**17512**	**38706**	**2 225,0**	

Сведения по перераспределению пастбищ для размещения поголовья сельскохозяйственных животных в разрезе собственников земельных участков по Кенгирском сельскому округу

Таблица № 3

№	Населенный пункт	Наличие скота по видам, (гол)			Норма потребности пастбищ на 1 гол., (га)			Потребность пастбищ,(га)				Распределение пастбищ	Обеспечен-ностью требности, %
		КРС	МРС	Лошади	КРС	МРС	Лошади	КРС	МРС	Лошади	Итого (га)		
1	село Талап	447	876	560	13,5	2,7	16,2	6 034	2 365	9 072	17 471	Удербаев Алмаз Сейтказыевич-1,0 га Бейсенов Елжас Карабаевич-105,0 га Жумабаева Торгын Абдулаевна- 50,0 га Кравчук Анотолий Николаевич- 400,0 га Кожахметов Нуржан Кожабаевич – 520 га Алекперзаде Видади Мамед оглы – 150,0 га	10
2	Талапский сельский округ	648	1499	521	13,5	2,7	16,2	8748	4047	8440	21235		
	Всего	**1095**	**2375**	**1081**				**14782**	**6412**	**17512**	**38706**	**2 225,0**	

2-қосымша басқару жөніндегі жоспарға жайылымдарды және оларды пайдалану Талап селолық округінде 2020-2021 жылдарға арналған

Жайылым айналымдарының қолайлы схемалары

Талап ауылдық округі үшін қолайлы жайылым айналымдарының схемасы

Жылдар	Қоршау 1	Қоршау 2	Қоршау 3	Қоршау 4
2020	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3	Демалушы қоршау
2021	демалушы қоршау	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3

Приложение2 к Плану по управлению пастбищами и их использованию в Талапском сельском округе на 2020-2021 годы

Приемлемые схемы пастбищеоборотов

Схема пастбищеоборотов, приемлемая для Талапского сельского округа

Годы	Загон 1	Загон 2	Загон 3	Загон 4
2020	весенне-летний сезон 1	летний сезон 2	осенний сезон 3	отдыхающий загон
2021	отдыхающий загон	весенне-летний сезон 1	летний сезон 2	осенний сезон 3

Примечание: 1, 2, 3, 4 - очередность использования загонов в году.

Приложение 3
к Плану по управлению пастбищами и их использованию в Талапском сельском округе на 2020-2021 годы

Карта с обозначением внешних и внутренних границ и площадей пастбищ, в том числе сезонных, объектов пастбищной инфраструктуры

3-қосымша
басқару жөніндегі жоспарға жайылымдарды және оларды пайдалану Талап селолық округінде 2020-2021 жылдарға арналған

Жайылымдардың сыртқы және ішкі шекаралары мен алаңдары көрсетілген Карта, оның ішінде маусымдық, жайылымдық инфрақұрылым объектілері

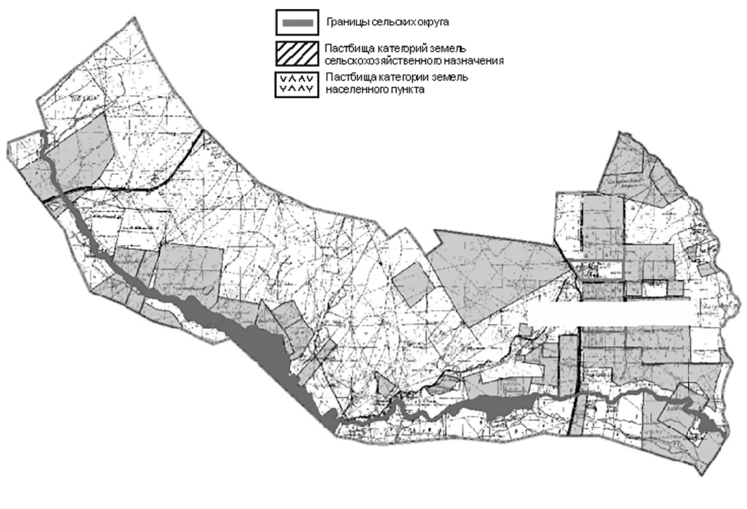

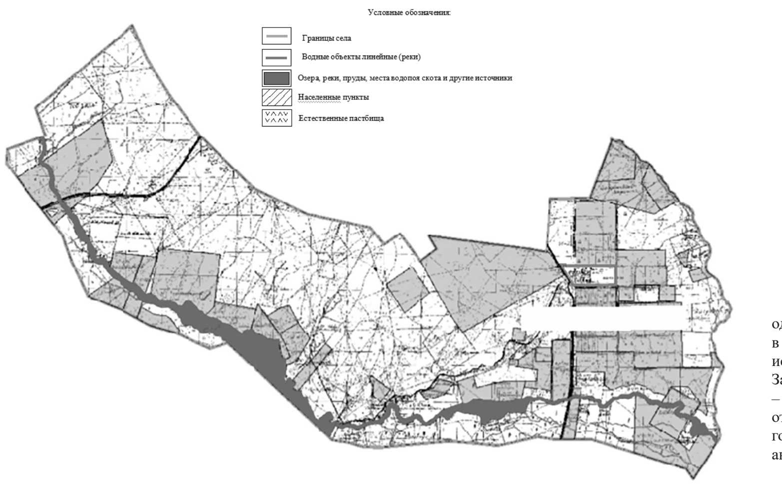

Талапский сельский округ

Приложение 4
к Плану по управлению пастбищами и их использованию в Талапском сельском округе на 2020-2021 годы

Схема доступа пастбищепользователей к водоисточникам (озерам, рекам, прудам, копаням, оросительным или обводнительным каналам, трубчатым или шахтным колодцам), составленная согласно норме потребления воды

Среднесуточная норма потребления воды на одно сельскохозяйственное животное определяется в соответствии с пунктом 9 Правил рационального использования пастбищ, утвержденных приказом Заместителя Премьер-Министра Республики Казахстан – Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 24 апреля 2017 года № 173 (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов за № 15090).

Оросительных или обводнительных каналов на территории Талапского сельского округа не имеется.

Талап селолық округі

4-қосымша басқару жөніндегі жоспарға жайылымдарды және оларды пайдалану Талап селолық округінде 2020-2021 жылдарға арналған

Жайылым пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру арналарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы

Бір ауыл шаруашылығы жануарына су тұтынудың орташа тәуліктік нормасы Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің Орынбасары – Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2017 жылғы 24 сәуірдегі № 173 бұйрығымен бекітілген жайылымдарды ұтымды пайдалану қағидаларының 9-тармағына сәйкес айқындалады.

Талап селолық округінің аумағында суару немесе суландыру каналдары жоқ.

Талап селолық округінде 2020-2021 жылдарға арналған жайылымдарды және оларды пайдалану басқару жөніндегі жоспарға 6-қосымша

Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю мен қозғалудың маусымдық бағыттарын белгілейтін жайылымдарды пайдалану жөніндегі күнтізбелік кесте

№	Ауылдық округ атауы	2020 жылғы қоршаулар саны				2021 жылғы қоршаулар саны			
		1	2	3	4	1	2	3	4
1	Дамса	КЖМ	ЖМ	ДҚ	ЖКМ	КЖМ	ЖМ	ЖКМ	ДҚ

Ескерту: аббревиатуралардың толық жазылуы:
КЖМ –көктемгі-жазғы маусым;
ЖКМ – жазғы-күзгі маусым;
ЖМ – жазғы маусым;
ДҚ – демалушы қоршау
Әкімшілік-аумақтық бөлініс бойынша Талап ауылдық округінде 3 ауылдық елді мекен бар.

Жоба

Талап ауылдық округі жерлері бойынша 2020-2021 жылдарға арналған жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспарын бекіту туралы

«Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы Заңына, «Жайылымдар туралы» Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 20 ақпандағы Заңына сәйкес, Жезқазған қалалық мәслихаты ШЕШІМ ЕТТІ:

1. Қоса беріліп отырған Талап ауылдық округі жерлері бойынша 2020-2021 жылдарға арналған жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспары бекітілсін.

2. Осы шешім алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Сессия төрағасы А. ДОСАНОВ
Қалалық мәслихаттың хатшысы С. МЕДЕБАЕВ

Приложение 5 к Плану по управлению пастбищами и их использованию в Талапском сельском округе на 2020-2021 годы

Календарный график по использованию пастбищ, устанавливающий сезонные маршруты выпаса и передвижения сельскохозяйственных животных

№	Наименование сельских округов	Количество загонов в 2020 году				Количество загонов в 2021 году			
		1	2	3	4	1	2	3	4
1	Кенгирский	ВЛС	ЛС	ОЗ	ЛОС	ВЛС	ЛС	ЛОС	ОЗ

Примечание: расшифровка аббревиатур:

ВЛС – весенне-летний сезон;
ЛОС – летне-осенний сезон;
ЛС – летний сезон;
ОЗ – отдыхающий загон.

Проект

Об утверждении Плана по управлению пастбищами их использованию на землях Талапского сельского округа на 2020-2021 года

В соответствии с Законами Республики Казахстан от 23 января 2001 года «О местном государственном управлении и самоуправлении в Республике Казахстан», от 20 февраля 2017 года «О пастбищах» Жезказганский городской маслихат РЕШИЛ:

1. Утвердить прилагаемый План по управлению пастбищами и их использованию на землях Талапского сельского округа на 2020-2021 года.

2. Настоящее решение вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования.

Председатель сессии А. ДОСАНОВ
Секретарь городского маслихата С. МЕДЕБАЕВ

САРЫКЕҢГІР АУЫЛДЫҚ ОКРУГІНДЕ ЖАЙЫЛЫМДАРДЫ БАСҚАРУ ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУ ЖӨНІНДЕГІ 2020-2021 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН ЖОСПАР

Осы Сарыкеңгір селолық округі жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2020-2021 жылдарға арналған жоспар (бұдан әрі – жоспар) Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы», 2017 жылғы 20 ақпандағы «Жайылымдар туралы» Заңдарына, Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің Орынбасары-Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрінің 2017 жылдың 24 сәуірдегі № 173 «Жайылымдарды ұтымды пайдалану қағидаларын бекіту туралы» бұйрығына (Нормативтік-құқықтық актілеоді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 15090 болып тіркелген), Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрінің 14 сәуірдегі № 3-3/332 «Жайлымдардың жалпы алаңына жүктеменің рұқсат етілген шекті нормасын бекіту туралы» бұйрығына (Нормативтік-құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11064 болып тіркелген) сәйкес әзірленді.

Жоспар жайылымдарды ұтымды пайдалану, азыққа қажеттілікті тұрақты қамтамасыз ету және жайылымдардың тозуын болдырмау мақсатында қабылданады.

Жоспар құрамында:

1) Құқық белгілейтін құжаттар негізінде Сарыкеңгір селолық округі аумағында жер санаттары, жер учаскелерінің меншік иелері және жер пайдаланушылар бөлінісінде жайылымдардың орналасу схемасы (картасы) (1 қосымша);

2) жайылым айналымдарының қолайлы схемалары (2-қосымша);

3)жайылымдардың, оның ішінде маусымдық, жайылымдық инфрақұрылым объектілерінің сыртқы және ішкі шекаралары мен алаңдары белгіленген карта (3-қосымша););

4) жайылым пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру арналарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы (4-қосымша););

5) жайылымдары жоқ жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру үшін жайылымдарды қайта бөлу және оны берілетін жайылымдарға ауыстыру схемасы (5-қосымша);

6) кент, ауыл, ауылдық округте орналасқан жеке және (немесе) заңды тұлғалардың жайылымдармен қамтамасыз етілмеген ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын шалғайдағы жайылымдарда орналастыру схемасы (6-қосымша);

7) Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю мен жүріп-тұрудың маусымдық бағыттарын белгілейтін жайылымдарды пайдалану жөніндегі күнтізбелік кесте (7 қосымша).

Жоспар жайылымдарды геоботаникалық тексерудің жай-күйі туралы мәліметтерді, ветеринариялық-санитариялық объектілер туралы мәліметтерді, ауыл шаруашылығы жануарларының мал басының саны туралы деректерді, олардың иелерін көрсете отырып қабылданды - және (немесе) заңды тұлғалар ұсынған өзге де деректер туралы мәліметтерді, ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық-жас топтары бойынша қалыптастырылған табындардың, отарлардың, табындардың саны туралы деректерді, шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын қалыптастыру туралы мәліметтерді, мәдени және аридті жайылымдарда ауыл шаруашылығы жануарларын жаю ерекшеліктері туралы мәліметтерді, малды айдауға арналған сервитуттар туралы мәліметтерді және мемлекеттік органдар, жеке және (немесе) заңды тұлғалар берген.

Сарыкеңгір селолық округі аумағының жалпы көлемі 361 511,0 гектар, оның ішінде егістік – 17,0 га, жайылым жерлері – 356 056,0 га.

Жер санаттары бойынша:

ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлер – 365 056,0 гектар;

елді мекендердің жері – 16 052,0 гектар;

өнеркәсіп, көлік, байланыс, ғарыш қызметі, қорғаныс, ұлттық қауіпсіздік мұқтажына арналған және ауыл шаруашылығына арналмаған өзге де жер - 160,0 гектар;

қордағы жерлер – 126 370,0 гектар.

Сарыкеңгір селолық округінің табиғи жағдайы бойынша жартылай шөлейтті аймақта орналасқан және агроклиматтық көрсеткіштері бойынша күрт континенталды, қатал қыспен жалғасады, жазда орташа ыстық, қысы-жазы күр қарама қайшы температуралы, аз мөлшерде жауын шашынды.

Жерінің құрамы гүмусты және күрең каштанды, құрамы элемент құрамымен (азот, фосфор, калий), даму дәрежесі күн процесінен, терең қабаты тұзды химиялық заттардан, мөлшері мен тереңдігіне қарай карбонаттардан, гипстен, механикалық құрамы тасты және қаңқа дәрежелес.

2019 жылдың 1 карашасына Сарыкеңгір селолық округінде (халықтың жеке ауласы және ЖШС, ШҚ) ірі қара 2076 бас, оның ішінде 202 бас аналық мал, 5887 бас ұсақ мал, 2769 бас жылқы бар. Оның ішінде:

Малшыбай ауылы: ірі қара 439 бас, оның ішінде 202 бас аналық мал, 908 бас ұсақ мал, 430 бас жылқы бар

Жайылымкөлемі 15 603,0 гектарды құрайды.

Сарыкеңгір селолық округінің ЖШС, шаруа және фермерлік қожалықтарындағы мал басы: ірікара 2076 бас, ұсақ қара 5887 бас, 2769 бас жылқы. ЖШС, шаруа және фермер қожалықтарының жайылым алаңы 215 693,0 гектарды құрайды.

Сарыкеңгір селолық округі бойынша ауыл шаруашылығы малдарын қамтамасыз ету үшін барлығы 356 056,0 гектар жайылымдық жерлер бар. Елді мекен шегінде 15 603,0 гектар жайылым бар.

Сарыкеңгір селолық округінде мал айдауға арналған сервитуттар орнатылмаған.

Жоғарыда баяндалғанның негізінде, Қазақстан Республикасының «Жайылымдар туралы» Заңының 15 бабына сәйкес жергілікті халықтың мұқтаждығы үшін (Малшыбай ауылы) ауыл шаруашылығы жануарларының аналық (сауын) мал басын ұстау бойынша 4 234 га көлемінде, жүктеме нормасы 22,5 га/бас болғанда қажеттілікe сәйкес. Жайылымдық жерлердің қалыптасқан қажеттілігін Мемлекет мұқтажы үшін жерлерді сатып алу есебінен толықтыру қажет.

Қажеттілік:

ІҚМ үшін-482 бас. * 13,5 га/бас.= 6 507 га;

ұсақ мал үшін-554 бас. * 2,7 га/бас.= 1 496 га;

жылқы үшін-192 бас. * 16,2 га / гол.= 3 110 га.

6 507+1 496+3 110=11 113 га.

Жайылым алқаптарының қалыптасқан қажеттілігін 9 970,5 га көлемінде Тусупованың Б. – 1800 га, Есназарованың А.К. – 2300,0 га, Исатаевтың С.Б. – 2000,0 га, Абенованың Т.Б. – 1100,0 га, Сатыбалдинованың А.Ж. –1000,0 га, Аляκпаровтың Н.М – 4950,0 га, Байгаринованың Б.Б. – 3402,0 га жайылымдық жерлердің қалған қажеттілігін өтеу қажет.

Приложение1
к Плану по управлению пастбищами и их использованию в Сарыкенгирском сельском округе на 2020-2021 годы

Схема (карта) расположения пастбищ на территории Сарыкенгирского сельского округа в разрезе категорий земель, собственников земельных участков и землепользователей на основании правоустанавливающих документов

Сарыкеңгір селолық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2020-2021 жылдарға арналған жоспарға 1 – қосымша

Сарыкеңгір селолық округінің аумағында жайылымдардың орналасу схемасы (картасы) жер санаттары, жер учаскелерінің меншік иелері және жер пайдаланушылар бөлінісінде құқық белгілейтін құжаттар негізінде

ПЛАНА ПО УПРАВЛЕНИЮ ПАСТБИЩАМИ И ИХ ИСПОЛЬЗОВАНИЮ В САРЫКЕНГИРСКОМ СЕЛЬСКОМ ОКРУГЕ НА 2020-2021 ГОДЫ

Настоящий План по управлению пастбищами и их использованию в Шортандинском районе на 2020-2021 годы (далее - План) разработан в соответствии с Законами Республики Казахстан от 23 января 2001 года «О местном государственном управлении и самоуправлении в Республике Казахстан», от 20 февраля 2017 года «О пастбищах», приказом Заместителя Премьер-Министра Республики Казахстан - Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 24 апреля 2017 года № 173 «Об утверждении Правил рационального использования пастбищ» (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов № 15090), приказом Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 14 апреля 2015 года № 3-3/332 «Об утверждении предельно допустимой нормы нагрузки на общую площадь пастбищ» (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов № 11064).

План принимается в целях рационального использования пастбищ, устойчивого обеспечения потребности в кормах и предотвращения процессов деградации пастбищ.

План содержит:

1) схему (карту) расположения пастбищ на территории Сарыкенгирского сельского округа в разрезе категорий земель, собственников земельных участков и землепользователей на основании правоустанавливающих документов (приложение 1);

2) приемлемые схемы пастбищеоборотов (Приложение 2);

3) карту с обозначением внешних и внутренних границ, и площадей пастбищ, в том числе сезонных, объектов пастбищной инфраструктуры (приложение 3);

4) схему доступа пастбищепользователей к водоисточникам (озерам, рекам, прудам, копаням, оросительным или обводнительным каналам, трубчатым или шахтным колодцам), составленную согласно норме потребления воды (Приложение 4);

5) схему перераспределения пастбищ для размещения поголовья сельскохозяйственных животных физических и (или) юридических лиц, у которых отсутствуют пастбища, и перемещения его на предоставляемые пастбища (Приложение 5);

6) схему размещения поголовья сельскохозяйственных животных на отгонных пастбищах физических и (или) юридических лиц, не обеспеченных пастбищами, расположенными при поселке, селе, сельском округе (Приложение 6);

7) календарный график по использованию пастбищ, устанавливающий сезонные маршруты выпаса и передвижения сельскохозяйственных животных (приложение 7).

План принят с учетом сведений о состоянии геоботанического обследования пастбищ, сведений о ветеринарно-санитарных объектах, данных о численности поголовья сельскохозяйственных животных с указанием их владельцев - пастбищепользователей, физических и (или) юридических лиц, данных о количестве гуртов, отар, табунов, сформированных по видам и половозрастным группам сельскохозяйственных животных, сведений о формировании поголовья сельскохозяйственных животных для выпаса на отгонных пастбищах, особенностей выпаса сельскохозяйственных животных на культурных и аридных пастбищах, сведений о сервитутах для прогона скота и иных данных, предоставленных государственными органами, физическими и (или) юридическими лицами.

По административно-территориальному делению в Сарыкенгирском сельском округе имеются 1 сельский населенный пункт.

Общая площадь территории Сарыкенгирского сельского округа 361 511,0 гектар, из них пашни – 17,0 га, пастбищные земли – 356 056,0 гектар.

По категориям земли подразделяются на:

земли сельскохозяйственного назначения – 356 825,0 гектар;

земли населенных пунктов –16 052,0 гектар;

земли промышленности, транспорта, связи, для нужд космической деятельности, обороны, национальной безопасности и иного несельскохозяйственного назначения – 160,0 гектар;

земли запаса – 126 370,0 гектар.

По природным условиям территория Сарыкенгирского сельского округа находится в пределах полупустынной зоны и по агроклиматическим показателям резко континентальным: суровой продолжительной зимой, коротким умеренно жарким летом, резкими контрастами температур зимы и лета, малым количеством годовых осадков.

Почвы в основном бурые и каштановые, содержанию гумуса, по содержанию элементов питания (азота, фосфора, калия), по степени развития солонцового процесса, по глубине залегания различных по химизму солей, по количеству и глубине залегания карбонатов, гипса, по механическому составу, степени скелетности и каменистости.

На 1 ноября 2019 года в Сарыкенгирском сельском округе насчитывается (личное подворье населения и поголовье ТОО, КХ) крупного рогатого скота 2076 голов, из них маточное поголовье 202 голов, мелкого рогатого скота 5887 голов, 2769 головы лошадей. Из них:

в селе Малшыбай:

крупного рогатого скота 439 головы, из них маточное поголовье 202 голов, мелкого рогатого скота 908 головы, 430 головы лошадей.

Площадь пастбищ составляет 15 603 гектар.

Поголовье в ТОО, крестьянских и фермерских хозяйствах Сарыкенгирского сельского округа составляет: крупного рогатого скота 2076 головы, мелкого рогатого скота 5887 головы, 2769 голов лошадей.

Площадь пастбищ ТОО, крестьянских и фермерских хозяйств составляет 215 693,0 гектар.

Для обеспечения сельскохозяйственных животных по Сарыкенгирскому сельскому округу имеются всего 356 056,0 гектар пастбищных угодий. В черте населенных пунктов числится 15 603,0 гектар пастбищ.

В Сарыкенгирском сельском округе сервитуты для прогона скота не установлены.

На основании вышеизложенного, согласно статьи 15 Закона Республики Казахстан «О пастбищах» для нужд местного населения (село Малшыбай) по содержанию маточного (дойного) поголовья сельскохозяйственных животных при имеющихся пастбищных угодьях населенных пунктов в размере 15 603,0 га, потребность составляет – в норме, при норме нагрузки 22,5 га/гол.

Имеется потребность пастбищных угодий по выпасу других сельскохозяйственных животных местного населения в размере 9 970,5 га, при норме нагрузки на голову КРС – 22,5 га/гол, МРС – 4,5 га/гол., лошадей – 27,0 га/гол.

Потребность:

для КРС - 439 гол. * 22,5 га/гол.= 9877,5 га;

для МРС - 908 гол. * 4,5 га/гол.= 4086 га;

для лошадей - 430 гол. * 27,0 га/гол.= 11610 га.

9877,5 + 4086 + 11610 = 25573,5 га.

Сложившуюся потребность пастбищных угодий в размере 9 970,5 населения на землях, принадлежащих Тусуповой Б. – 1800,0 га, Есназаровой А.К. – 2300,0 га, Исатаеву С.Б. – 2000,0 га, Абеновой Т.Б. – 1100,0 га, Сатыбалдиновой А.Ж. –1000,0 га, Аляκпарова Н.М – 4950,0 га, Байгаринова Б.Б. – 3402,0 га.

►► Жалғасы келесі нөмірде

09.03.2020

QAZAQSTAN
6:05 «Ұлы дала ұлағаты». 6:30 «Másele». 7:05 «Жұлдызым». 8:45 «Сүйкімді құстар». 10:00 «Шытынаған тағдыр». 12:00 «Томирис». 14:45 «Тұлға». 15:10 «Apta». 16:00 «Ана қадірі». 18:00 «ШЫТЫНАҒАН ТАҒДЫР». 20:00 «Айтыстың аққуы». 21:30 «КӨСЕМ». 22:30 «ҚАЗБАТ». 23:30 «Журналистік зерттеу». 0:00 «КТА фабрикасы» 1:30 AQPARAT. 2:05 «Тұлға». 2:30 «Kóńil tolqyny».

ХАБАР
6:00 «Қызық times». 7:10 «Клео – забавный щенок». 8:00 «Карнавал». 10:40 «Қазақ аруы-2019». 13:20 «Вальс». 15:20 «Москва слезам не верит». 18:00 «Жан анам». 20:20 Қорытынды жаңалықтар. 20:50 «Народный контроль». 21:00 Итоги дня. 21:40 «Листопад». 23:15 «Абдулхамид хан». 0:50 «Бәсеке 2». 1:25 «Мектеп».

АСТАНА
6:00 «Əн мен əзіл». 6:30 «Күлдірген». 7:00 «Үздік əзілдер». 8:00 «Маша и медведь». 9:50 «Кулфи». 11:20 «Қара ниет». 12:20 «Қарлығаш күзет агенттігі». 13:00 «Біреудің есебінен». 14:00 «Все из-за мужикOFF». 16:20 «Қош келдіңіз!». 17:20 «Қарлығаш күзет агенттігі». 18:00 «Сыла». 20:00 «Үздік әзілдер». 20:55 Лотерея «777», «Keno». 21:00 «Қара ниет». 22:00 «Кулфи». 23:25 «Бір болайық». 0:25 Vine Time. 0:55 «Красные браслеты». 3:00 ASTANA TIMES. 3:50 «Біреудің есебінен». 4:35 «KazNet». 5:00 «Əн мен əзіл».

КТК
07.05 «ДАУ-ДАМАЙСЫЗ». 07.30 «МҰҢАЙМА, НЕФИСЕ». 08.30 «ВА-БАНК». 10.30 «МАРУСЯ». 12.20 «ПРИНЦЕССА ЛЯГУШКА». 16.00 «ДОЖИТЬ ДО ЛЮБВИ». 17.00 «ЖАН ҚҰРБЫМ». 18.00 «ЯСМИННІҢ ТАҒДЫРЫ». 19.30 «ДАМА ТРЕФ». 21.30 «ШЕФ». 23.30 «ЛЮБИМЫЕ ДЕТИ». 01.00 «МҰҢАЙМА, НЕФИСЕ». 02.00 «ЯСМИННІҢ ТАҒДЫРЫ». 03.00-04.00 «КҮЛІП А LIKE».

7-АРНА
06.00 «Асыл Ана». . 08.00 «Принцесса Эмми». 09.30 «Большой юбилейный бенефис В. Винокура». 12.50 «Белоснежка. Месть гномов». 15.00 «5 причин не влюбиться в казаха». 17.00 «Каникулы offline». 19.00 «Каникулы offline-2». 21.00 «Ұлы дала жанұясы». 22.00 «Көнілді тапқырлар алаңы». 00.00 «Как женить холостяка». 01.40 «Скалолаз». 04.00 «Элиф». 04.45 «Жеңіп көр». 05.30 «Гу-гулет».

31
06:00 Ризамын. 07:00 Информбюро. 08:00 Бауржан шоу. 09:00 «Әзілдер жинағы». 09:30 «Загадай желание». 11:40 «Онер кырандары». 14:30 «Девчата». 16:40 «Волки и овцы: б-е-е-езумное превращение». 18:30 «Три богатыря и Наследница престола». 20:10 «Пираты Карибского моря: проклятие черной жемчужины». 23:00 «What's Up?». 23:30 «Чернобыль». 00:30 Алдараспан, Шаншар нысана əзілдері. 02:00 Ризамын. 04:00 Әзіл студио.

AQSHAM
09:02 Реклама. 9:10 «Мия и я». 10:00 «Три орешка для золушки». 11:30 Информационный блок. 11:40 «Мачеха». 13:10 Реклама. 13:30 «Дочки матери» 15:00 Еске алу. 17:10 «В поисках мамы». 18:00 Еске алу. 19:30 «Любовь без обязательств». 20:00 Құтты болсын. 21:00 «Царевны про Дашу». 22:00 Информационный блок. 22:10 «Третья попытка». 23:50 Реклама.

ДИДАР
08.00 «Гороскоп». 08.05 «Таңғы шоу». 11.05 Мультфильм. 11.15 «Тақиялы періште». 13.00 «Жеңіс-75». 13.15 «Арулар -асыл жандар». 13.35 «Жан анам». 15.25 «Время шелкового пути». 15.55 «Слова назидания Абая Кунанбаева». 16.00 «Хабарландыру». 16.30 «Жүрек тынысы». 17.20 «Асыл арман». 18.00 «Қазақстан байтақ өлке». 18.25 «Слова назидания Абая Кунанбаева». 18.30 «Гороскоп». 18.35 «Хабарландыру». 19.05 Деректі фильм. 19.35 «Шындағы шынар». 20.00 «Сәлем». 21.00 «Тауқымет». 22.30 «Жұлдызым».

10.03.2020

QAZAQSTAN
6:05 «Ұлы дала ұлағаты». 6:30 «Ұлттық арнада ұмытылмас әндер» 7:00 «TAŃSHOLPAN». 10:00 «Шытынаған тағдыр». 12:00 «NIET». 14:00 AQPARAT. 14:10 «Көсем». 15:05 «ӨЗ ҮЙІМ». 16:00 «JAN JYLÝY». 16:25 «Ұлы дала ұлағаты». 17:00 AQPARAT. 17:15 «Қазбат». 18:00 «ШЫТЫНАҒАН ТАҒДЫР». 20:00 AQPARAT. 20:35 «ASHYQ ALAŃ». 21:30 «КӨСЕМ». 22:30 «ҚАЗБАТ». 23:30 «Niet». 1:20 AQPARAT. 1:50 ФУТБОЛ.

ХАБАР
6:00 Қорытынды жаңалықтар. 7:15 «Клео – забавный щенок». 7:40 «Қызық times». 8:40 «Мәдениет үйі». 9:30 «Бақталас». 10:20 «Листопад». 12:00 Жаңалықтар. 12:15 «Баспанаға бағыт». 12:45 Новости. . 13:00 «Простая жизнь». 14:50 «Мәдениет үйі». 16:30 «Қызық times». 17:45 «Абдулхамид хан». 19:30 «Бақталас». 20:20 Қорытынды жаңалықтар. 20:50 «Новый курс». 21:00 Итоги дня. 21:40 «Листопад». 23:15 «Абдулхамид хан». 0:50 «Бәсеке 2». 1:20 «Мектеп».

АСТАНА
6:00 «Əн мен əзіл». 6:30 «Күлдірген». 7:00 «Үздік əзілдер». 8:00 «Маша и медведь». 9:50 «Кулфи». 11:20 «Қара ниет». 12:20 «Қарлығаш күзет агенттігі». 13:00 «Біреудің есебінен». 14:00 «Я больше не боюсь». 16:20 «Қош келдіңіз!». 17:20 «Қарлығаш күзет агенттігі». 18:00 «Сыла». 20:00 ASTANA TIMES. 20:55 Лотерея «777», «Keno». 21:00 «Қара ниет». 22:00 «Кулфи». 23:25 «Бір болайық». 0:25 Vine Time. 0:55 «Красные браслеты». 3:00 ASTANA TIMES. 3:50 «Біреудің есебінен». 4:35 «KazNet». 5:00 «Əн мен əзіл».

КТК
07.05 «КТК» ҚОРЖЫНЫНАН». 07.50 «МЕРЕКЕЛІК КОНЦЕРТ». 09.00 «МҰҢАЙМА, НЕФИСЕ». 10.10 «ДАМА ТРЕФ». 12.00 «ШЕФ». 14.00 «ЛЮБИМЫЕ ДЕТИ». 16.00 «ДОЖИТЬ ДО ЛЮБВИ». 17.00 «ЖАН ҚҰРБЫМ». 18.00 «ЯСМИННІҢ ТАҒДЫРЫ». 19.30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР 20.00 «АСТАРЛЫ АҚИҚАТ». 21.00 ВЕЧЕРНИЕ Новости. . 21.40 «ШЕФ». 23.40 «ЛЮБИМЫЕ ДЕТИ». 01.20 «МҰҢАЙМА, НЕФИСЕ». 02.10 «ЯСМИННІҢ ТАҒДЫРЫ». 03.15-04.00 «АСТАРЛЫ АҚИҚАТ».

7-АРНА
06.00 «Қыздар арасында». 07.00 «Азулылар әулеті». 08.00 «Элиф». 09.00 «Маленький принц». 10.50 «Смеяться разрешается». 13.00 «Жүрек сыры». 14.00 «Бастық боламын». 15.00 «Улыбка лиса». 16.00 «Племяшка». 17.10 «Анна-детективъ». 18.10 «Спецотряд «Шторм». 19.10 «Суперкопы». 20.00 «Форс Мажор». 21.00 «Ұлы дала жанұясы». 22.00 «Элиф». 23.00 «Азулылар әулеті». 00.00 «Форс Мажор». 01.10 «Смеяться разрешается». 03.00 «Айнаонлайн». 03.45 «Элиф». 04.30 «Жеңіп көр». 05.15 «Гу-гулет».

31
06:00 Ризамын. 07:00 «Әзілдер жинағы». 07:50 «Девчата». 10:00 «Волки и овцы: б-е-е-езумное превращение». 12:00 «Пираты Карибского моря: проклятие черной жемчужины». 15:00 «Экстрасенсы детективы». 16:00 «Экстрасенсы детективы». 17:00 «Семейный бизнес». 18:00 «Папик». 20:00 Информбюро. 21:00 «Қара маржан». 22:00 «Ганга». 23:00 «What's Up?». 23:30 «Чернобыль». 00:30 Алдараспан, Шаншар нысана әзілдері. 02:00 Ризамын. 04:00 Әзіл студио.

AQSHAM
9:02 Реклама. 9:10 «София прекрасная». 10:00 Новости. 10:30 Реклама. 10:35 «История одной любви». 13:00 Новости. 13:40 «Ментовские войны». 15:00 Еске алу. 16:30 «История одной любви». 18:00 Еске алу. 19:00 Новости. 19:30 Реклама. 19:40 Передача 20:00 Құтты болсын. 21:00 Новости. 21:45 Реклама. 22:00 «Прощелыга». 23:00 Новости. 23:45 Реклама.

ДИДАР
08.00 «Гороскоп». 08.05 «Таңғы шоу». 11.00 «Тауқымет». 12.20 «Асыл арман». 13.00 «Шындағы шынар». 13.25 «Әндер мен жылдар». 15.25 «Қазақстан байтақ өлке». 15.55 «Слова назидания Абая Кунанбаева». 16.00 «Хабарландыру». 16.30 Деректі фильм. 17.00 «Ән шашу». 17.20 «Асыл арман». 18.00 «Қазақстан байтақ өлке». 18.30 «Гороскоп». 18.35 «Хабарландыру». 19.05 Деректі фильм. 20.10 «Рухани қазына». 20.30 «Дидар». 21.00 «Сәлем». 22.00 «Панорама дня». 22.20 «Территория происшествий». 22.30 «Тәулік тынысы». 22.55 «Ән шашу». 23.30 «Дидар».

11.03.2020

QAZAQSTAN
6:05 «Ұлы дала ұлағаты». 6:30 AQPARAT. 7:00 «TAŃSHOLPAN». 10:00 «Шытынаған тағдыр». 12:00 «NIET». 14:00 AQPARAT. 14:10 «Көсем». 15:05 «ӨЗ ҮЙІМ». 16:00 «АЗАМАТ». 16:30 «СЕН ДЕ БІР КІРПІШ ДҮНИЕГЕ...». 17:00 AQPARAT. 17:15 «Қазбат». 18:00 «ШЫТЫНАҒАН ТАҒДЫР». 20:00 AQPARAT. 20:35 «ASHYQ ALAŃ». 21:30 «КӨСЕМ». 22:30 «ҚАЗБАТ». 23:30 «Niet». 1:20 AQPARAT. 1:50 ФУТБОЛ.

ХАБАР
6:00 Қорытынды жаңалықтар. 7:15 «Клео – забавный щенок». 7:40 «Қызық times». 8:40 «Мәдениет үйі». 9:30 «Бақталас». 10:20 «Листопад». 12:00 Жаңалықтар. 12:15 «Баспанаға бағыт». 12:45 Новости. . 13:00 «Простая жизнь». 14:50 «Мәдениет үйі». 16:30 «Қызық times». 17:45 «Абдулхамид хан». 19:30 «Рауза». 20:20 Қорытынды жаңалықтар. 20:50 «Біздің назарда». 21:00 Итоги дня. 21:40 «Листопад». 23:15 «Абдулхамид хан». 0:50 «Бәсеке 2». 1:20 «Мектеп».

АСТАНА
6:00 «Əн мен əзіл». 6:30 «Күлдірген». 7:00 «Үздік əзілдер». 8:00 «Маша и медведь». 9:50 «Кулфи». 11:20 «Қара ниет». 12:20 «Қарлығаш күзет агенттігі». 13:00 «Біреудің есебінен». 14:00 «Я больше не боюсь». 16:20 «Қош келдіңіз!». 17:20 «Қарлығаш күзет агенттігі». 18:00 «Сыла». 20:00 ASTANA TIMES. 20:55 Лотерея «Loto6/49», «777», «Keno». 21:00 «Қара ниет». 22:00 «Кулфи». 23:25 «Бір болайық». 0:25 Vine Time. 0:55 «Красные браслеты». 3:00 ASTANA TIMES. 3:50 «Біреудің есебінен». 4:35 «KazNet». 5:00 «Əн мен əзіл».

КТК
07.05 «КТК» ҚОРЖЫНЫНАН». 07.20 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР 07.50 «МЕРЕКЕЛІК КОНЦЕРТ». 08.10 «МҰҢАЙМА, НЕФИСЕ». 09.20 Новости. . 10.00 «ШЕЛЕСТ». 12.00 «ШЕФ». 14.00 «ЛЮБИМЫЕ ДЕТИ». 16.00 «ДОЖИТЬ ДО ЛЮБВИ». 17.00 «ЖАН ҚҰРБЫМ». 18.00 «ЯСМИННІҢ ТАҒДЫРЫ». 19.30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР 20.00 «АСТАРЛЫ АҚИҚАТ». 21.00 ВЕЧЕРНИЕ Новости. . 21.40 «ШЕФ». 23.40 «ЛЮБИМЫЕ ДЕТИ». 01.20 «МҰҢАЙМА, НЕФИСЕ». 02.10 «ЯСМИННІҢ ТАҒДЫРЫ». 03.15-04.00 «АСТАРЛЫ АҚИҚАТ».

7-АРНА
06.00 «Қыздар арасында». 07.00 «Азулылар әулеті». 08.00 «Элиф». 09.00 «Спецотряд «Шторм». 10.10 «Смеяться разрешается». 11.50 «Анна-детективъ». 13.00 «Жүрек сыры». 14.00 «Бастық боламын». 15.00 «Улыбка лиса». 16.00 «Племяшка». 17.10 «Анна-детективъ». 18.10 «Спецотряд «Шторм». 19.10 «Суперкопы». 20.00 «Форс Мажор». 21.00 «Ұлы дала жанұясы». 22.00 «Элиф». 23.00 «Азулылар әулеті». 00.00 «Форс Мажор». 01.10 «Смеяться разрешается». 03.00 «Айнаонлайн». 03.45 «Элиф». 04.30 «Жеңіп көр». 05.15 «Гу-гулет».

31
06:00 Ризамын. 07:00 Информбюро. 08:00 «Ганга». 09:00 Бауржан шоу. 10:00 «Әзілдер жинағы». 10:50 «Ягуар». 13:00 «Қара маржан». 14:00 «Ералаш». 15:00 «Экстрасенсы детективы». 16:00 «Экстрасенсы детективы». 17:00 «Семейный бизнес». 18:00 «Папик». 19:00 «Папик». 20:00 Информбюро. 21:00 «Қара маржан». 22:00 «Ганга». 23:00 «What's Up?». 23:30 «Чернобыль». 00:30 Алдараспан, Шаншар нысана әзілдері. 02:00 Ризамын. 04:00 Әзіл студио.

AQSHAM
9:02 Реклама. 9:10 «София прекрасная». 10:00 Новости. 10:30 Реклама. 10:35 «История одной любви». 13:00 Новости. 13:40 «Ментовские войны». 15:00 Еске алу. 16:30 «История одной любви». 18:00 Еске алу. 19:00 Новости. 19:30 Реклама. 19:40 Передача 20:00 Құтты болсын. 21:00 Новости. 21:45 Реклама. 22:00 «Сокыр махаббат». 23:00 Новости. 23:45 Реклама.

ДИДАР
08.00 «Дидар». 08.30 «Гороскоп». 08.35 «Таңғы шоу». 11.30 Деректі фильм. 12.20 «Асыл арман». 13.00 «Дидар». 13.30 «Рухани қазына». 13.50 «Бақ құсы». 15.30 «Қазақстан байтақ өлке». 16.00 «Хабарландыру». 16.30 Документальный фильм 17.20 «Асыл арман». 18.00 «Дидар». 18.15 Мультфильм. 18.30 «Гороскоп». 18.35 «Хабарландыру». 19.05 «Қазақстан байтақ өлке». 19.35 Деректі фильм. 20.15 «Ұлы даланың ұлы тұлғалары». 20.30 «Дидар». 21.00 «Сәлем». 22.00 «Панорама дня». 22.20 «Территория происшествий». 22.30 «Тәулік тынысы». 22.55 «Ән шашу». 23.30 «Дидар».

12.03.2020

QAZAQSTAN
6:05 «Ұлы дала ұлағаты». 6:30 AQPARAT. 7:00 «TAŃSHOLPAN». 10:00 «Шытынаған тағдыр». 12:00 «NIET». 14:00 AQPARAT. 14:10 «Көсем». 15:05 «ӨЗ ҮЙІМ». 16:00 «БІР КҮН». 16:25 «ҚАЗЫНАЛЫ ҚАЗАҚСТАН». 17:00 AQPARAT. 17:15 «Қазбат». 18:00 «ШЫТЫНАҒАН ТАҒДЫР». 20:00 AQPARAT. 20:35 «ASHYQ ALAŃ». 21:30 «КӨСЕМ». 22:30 «ҚАЗБАТ». 23:30 «Niet». 1:20 AQPARAT. 1:50 ФУТБОЛ.

ХАБАР
6:00 Қорытынды жаңалықтар. 7:15 «Клео – забавный щенок». 7:40 «Қызық times». 8:40 «Мәдениет үйі». 9:30 «Рауза». 10:20 «Листопад». 12:00 Жаңалықтар. 12:15 «Баспанаға бағыт». 12:45 Новости. . 13:00 «Простая жизнь». 14:50 «Мәдениет үйі». 16:30 «Қызық times». 17:45 «Абдулхамид хан». 19:30 «Рауза». 20:20 Қорытынды жаңалықтар. 20:50 «Открытый диалог». 21:00 Итоги дня. 21:40 «Листопад». 23:15 «Абдулхамид хан». 0:50 «Бәсеке 2». 1:25 «Мектеп».

АСТАНА
6:00 «Əн мен əзіл». 6:30 «Күлдірген». 7:00 «Үздік əзілдер». 8:00 «Маша и медведь». 9:50 «Кулфи». 11:20 «Қара ниет». 12:20 «Қарлығаш күзет агенттігі». 13:00 «Біреудің есебінен». 14:00 «Я больше не боюсь». 16:20 «Қош келдіңіз!». 17:20 «Қарлығаш күзет агенттігі». 18:00 «Сыла». 20:00 ASTANA TIMES. 20:55 Лотерея «777», «Keno». 21:00 «Қара ниет». 22:00 «Кулфи». 23:25 «Бір болайық». 0:25 Vine Time. 0:55 «Красные браслеты». 3:00 ASTANA TIMES. 3:50 «Біреудің есебінен». 4:35 «KazNet». 5:00 «Əн мен əзіл».

КТК
07.05 «КТК» ҚОРЖЫНЫНАН». 07.20 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР 07.50 «МЕРЕКЕЛІК КОНЦЕРТ». 08.50 «МҰҢАЙМА, НЕФИСЕ». 09.50 Новости. 10.30 «ШЕЛЕСТ». 13.10 «ШЕФ». 15.00 «ЛЮБИМЫЕ ДЕТИ». 17.00 «ЖАН ҚҰРБЫМ». 18.00 «ЯСМИННІҢ ТАҒДЫРЫ». 19.30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР 20.00 «АСТАРЛЫ АҚИҚАТ». 21.00 ВЕЧЕРНИЕ Новости. . 21.40 «ШЕФ». 23.40 «ЛЮБИМЫЕ ДЕТИ». 01.20 «МҰҢАЙМА, НЕФИСЕ». 02.10 «ЯСМИННІҢ ТАҒДЫРЫ». 03.15-04.00 «АСТАРЛЫ АҚИҚАТ».

7-АРНА
06.00 «Қыздар арасында». 07.00 «Азулылар әулеті». 08.00 «Элиф». 09.00 «Спецотряд «Шторм». 10.10 «Смеяться разрешается». 11.50 «Анна-детективъ». 13.00 «Жүрек сыры». 14.00 «Бастық боламын». 15.00 «Улыбка лиса». 16.00 «Племяшка». 17.10 «Анна-детективъ». 18.10 «Спецотряд «Шторм». 19.10 «Хардкор». 21.00 «Ұлы дала жанұясы». 22.00 «Элиф». 23.00 «Азулылар әулеті». 00.00 «Зачетный препод». 02.20 «Кзландия». 03.00 «Айнаонлайн». 03.45 «Элиф». 04.30 «Жеңіп көр». 05.15 «Гу-гулет».

31
06:00 Ризамын. 07:00 Информбюро. 08:00 «Ганга». 09:00 Бауржан шоу. 10:00 «Әзілдер жинағы». 10:30 «Шестой игрок». 13:00 «Қара маржан». 14:00 «Ералаш». 15:00 «Экстрасенсы детективы». 16:00 «Экстрасенсы детективы». 17:00 «Семейный бизнес». 18:00 «Папик». 19:00 «Папик». 20:00 Информбюро. 21:10 «Қара маржан». 22:10 «Ганга». 23:10 «What's Up?». 23:30 «Чернобыль». 00:30 Алдараспан, Шаншар нысана әзілдері. 02:00 Ризамын. 04:00 Әзіл студио.

AQSHAM
9:02 Реклама. 9:10 «София прекрасная». 10:00 Новости. 10:30 Реклама. 10:35 «История одной любви». 13:00 Новости. 13:40 «Ментовские войны». 15:00 Еске алу. 16:30«История одной любви». 18:00 Еске алу. 19:00 Новости. 19:30 Реклама. 19:40 Передача 20:00 Құтты болсын. 21:00 Новости. 21:45 Реклама. 22:00 «Той любой ценой». 23:00 Новости. 23:45 Реклама.

ДИДАР
08.00 «Дидар». 08.30 «Гороскоп». 08.35 «Таңғы шоу». 10.00 «Дидар». 10.15 «Таңғы шоу». 11.40 Деректі фильм. 12.20 «Асыл арман». 13.00 «Дидар». 13.30 «Ұлы даланың ұлы тұлғалары». 13.45 «Халқым сүйген әндер-ай». 15.30 «Қазақстан байтақ өлке». 16.00 «Хабарландыру». 17.00 «Ән шашу». 17.20 «Асыл арман». 18.00 «Дидар». 18.15 «Мультфильм». 18.30 «Гороскоп». 18.35 «Хабарландыру». 19.35 «Қылмыс пен тұрмыс». 19.50 «Әр жауынгердің атын айтып, еске алайық. Вспомнить всех поименно». 20.30 «Дидар». 21.00 «Сәлем». 22.00 «Панорама дня». 22.20 «Территория происшествий». 22.30 «Тәулік тынысы». 22.55 «Ән шашу». 23.30 «Дидар».

13.03.2020

QAZAQSTAN
6:05 «Ұлы дала ұлағаты». 6:30 AQPARAT. 7:00 «TAŃSHOLPAN». 10:00 «Шытынаған тағдыр». 12:00 «NIET». 14:00 AQPARAT. 14:10 «Көсем». 15:05 «ӨЗ ҮЙІМ». 16:00 «ИМАН ӨЗЕГІ» 16:25 «Ауылдастар» 17:00 AQPARAT. 17:15 «Қазбат». 18:00 «ШЫТЫНАҒАН ТАҒДЫР». 20:00 AQPARAT. 20:35 «ASHYQ ALAŃ». 21:30 «КӨСЕМ». 22:30 «ҚАЗБАТ». 23:30 «PARASAT MAIDANY» 0:00 AQPARAT. 0:35 «Ashyq alań». 1:30 «Қайырлы кеш, Қазақстан!».

ХАБАР
6:00 Қорытынды жаңалықтар. 7:15 «Клео – забавный щенок». 7:40 «Қызық times». 8:40 «Мәдениет үйі». 9:30 «Рауза». 10:20 «Листопад». 12:00 Жаңалықтар. 12:15 «Религия. Сегодня». 12:45 Новости. . 13:00 «Простая жизнь». 14:50 «Өз үйім». 16:10 «Журналистік зерттеу». 16:45 «Қоғамдық талқылау». 17:45 «Абдулхамид хан». 19:30 «Рауза». 20:20 Қорытынды жаңалықтар. 20:50 «Новый курс». 21:00 Итоги дня. 21:40 «Листопад». 23:15 «Абдулхамид хан». 0:50 «Бәсеке 2». 1:25 «Мектеп».

АСТАНА
6:00 «Əн мен əзіл». 6:30 «Күлдірген». 7:00 «Үздік əзілдер». 8:00 «Маша и медведь». 9:50 «Кулфи». 11:20 «Қара ниет». 12:20 «Қарлығаш күзет агенттігі». 13:00 «Біреудің есебінен». 14:00 «Я больше не боюсь». 16:20 «Қош келдіңіз!». 17:20 «Қарлығаш күзет агенттігі». 18:00 «Сыла». 20:00 ASTANA TIMES. 20:55 Лотерея «777», «Keno». 21:00 «Қара ниет». 22:00 «Кулфи». 23:25 «Бір болайық». 0:25 Vine Time. 0:55 «Красные браслеты». 3:00 ASTANA TIMES. 3:50 «Біреудің есебінен». 4:35 «KazNet». 5:00 «Əн мен əзіл».

КТК
07.05 «КТК» ҚОРЖЫНЫНАН». 07.20 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР 07.50 «МЕРЕКЕЛІК КОНЦЕРТ». 08.50 «МҰҢАЙМА, НЕФИСЕ». 09.50 Новости. . 10.30 «ШЕЛЕСТ». 13.10 «ШЕФ». 15.00 «ЛЮБИМЫЕ ДЕТИ». 17.00 «ЖАН ҚҰРБЫМ». 18.00 «ЯСМИННІҢ ТАҒДЫРЫ». 19.30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР 20.00 «ӘЙЕЛ ҚЫРЫҚ ШЫРАҚТЫ-2». 21.00 ВЕЧЕРНИЕ Новости. . 21.40 «РЫЦАРЬ НАШЕГО ВРЕМЕНИ». 01.20 «МҰҢАЙМА, НЕФИСЕ». 02.10 «ЯСМИННІҢ ТАҒДЫРЫ». 03.15-04.00 «АҚИҚАТЫН АЙТАЙЫҚ».

7-АРНА
06.00 «Қыздар арасында». 07.00 «Азулылар әулеті». 08.00 «Элиф». 09.00 «Спецотряд «Шторм». 10.10 «Смеяться разрешается». 11.50 «Анна-детективъ». 13.00 «Жүрек сыры». 14.00 «Бастық боламын». 15.00 «Улыбка лиса». 16.00 «Племяшка». 17.10 «Юморина». 18.00 «Дабл трабл». 20.00 «Дизель шоу». 21.30 «Гу-гулет». 22.00 «Элиф». 23.00 «Азулылар әулеті». 00.00 «Зачетный препод-2». 02.20 «Кзландия». 03.00 «Айнаонлайн». 03.45 «Элиф». 04.30 «Жеңіп көр». 05.15 «Гу-гулет».

31
06:00 Ризамын. 07:00 Информбюро. 08:00 «Ганга». 09:00 Бауржан шоу. 10:00 «Әзілдер жинағы». 11:10 «Суперпес». 13:00 «Қара маржан». 14:00 «Ералаш». 15:00 «Экстрасенсы детективы». 16:00 «Экстрасенсы детективы». 17:00 «Семейный бизнес». 18:00 «Папик». 19:00 «Папик». 20:00 Информбюро. 21:00 «Не хабар?». 21:30 «Дом летающих кинжалов». 00:00 Әзілдер жинағы. 01:00 Алдараспан, Шаншар нысана әзілдері. 02:30 Ризамын. 03:00 Әзіл студио.

AQSHAM
9:02 Реклама. 9:10 «София прекрасная». 10:00 Новости. 10:30 Реклама. 10:35 «История одной любви». 13:00 Новости. 13:40 «Ментовские войны». 15:00 Еске алу. 16:30 «История одной любви». 18:00 Еске алу. 19:00 Новости. 19:30 Реклама. 19:40 Передача 20:00 Құтты болсын. 21:00 Новости. 21:45 Реклама. 22:00 «Келинка тоже человек». 23:00 Новости. 23:45 Реклама.

ДИДАР
08.00 «Дидар». 08.30 «Гороскоп». 08.35 «Таңғы шоу». 10.00 «Дидар». 10.15 «Таңғы шоу». 11.50 Мультфильм. 12.20 «Асыл арман». 13.00 «Дидар». 13.30 «Әр жауынгердің атын айтып, еске алайық. Вспомнить всех поименно». 14.10 «Қылмыс пен тұрмыс». 14.25 «Бізбен бірге». 15.35 Деректі фильм. 16.00 «Хабарландыру». 17.00 «Ән шашу». 17.20 «Асыл арман». 18.00 «Дидар». 18.15 «Мультфильм». 18.25 «Наурыз мерамы». 18.30 «Гороскоп». 18.35 «Хабарландыру». 19.35 «Мультфильм». 19.45 Президент Жолдауы: сенімге-серпін!. 20.00 «Жұмадағы жүздесу». 20.30 «Дидар». 21.00 «Сәлем». 22.00 «Панорама дня». 22.20 «Территория происшествий». 22.30 «Тәулік тынысы». 22.55 «Неизведанный Казахстан». 23.30 «Дидар».

14.03.2020

QAZAQSTAN
6:05 «Qyzyq eken...». 6:55 AQPARAT. 7:25 «Сәлем, Қазақстан!». 8:40 «24 сағат табиғат құшағында». 9:30 «Рэй бастаған құтқарушылар». 10:00 «Шытынаған тағдыр». 12:00 «NUR TILEÝ». 12:35 «Перизаттар: қарақшылар аралы». 14:10 «Көсем». 15:10 «Өгей ана». 17:30 «Амал айшықтары». 18:00 «ШЫТЫНАҒАН ТАҒДЫР». 20:00 «MÁSELE». 20:35 «ЖУРНАЛИСТІК ЗЕРТТЕУ» 21:00 «Айтыс» 21:30 «КӨСЕМ». 22:30 «Той жыры». 0:10 «Nur Tileý». 0:45 «Ауылдастар». 1:15 «Másele». 1:50 «Журналистік зерттеу». 2:15 «Parasat maidany».

ХАБАР
6:00 «Әдемілік әлемі». 7:50 «1001 ночь: нерассказанные истории». 9:00 «Өзін-өзі тану». 9:10 «Дорогая Кымбат». 9:30 «Патриот». 10:00 «Про спорт». 10:30 «Селаполетела». 11:00 «От всего сердца». 12:15 «Жұлдызды жекпе-жек». 14:00 «Наурыздағы хикая». 14:20 «Наурыз тойы келгенде». 15:30 «Өнер барысы». 17:45 «Мәдениет үйі». 20:15 «Отдел журналистских расследований». 21:00 «7 күн». 22:00 «Қазақ хандығы. Алтын тақ». 0:20 «Черный список». 1:00 «Бәсеке 2». 2:00 «Мектеп».

АСТАНА
6:00 «Əн мен əзіл». 6:30 «Әзілстан». 7:00 «Үздік əзілдер». 8:00 «Маша и медведь». 10:00 «Кулфи». 11:30 «Қара ниет». 12:30 «Қош келдіңіз!». 13:30 «Ел аузында». 14:20 Vine Time. 14:50 «Буба». 15:30 «Невероятные приключения итальянцев в России». 18:00 «Сыла». 20:00 «Итоги». 20:40 «Үздік әзілдер». 20:55 Лотерея «Loto6/49», «777», «Keno». 21:00 «Қара ниет». 22:00 «Кулфи». 23:25 «Алдараспан». 2:15 Vine Time. 2:45 Той жыры 3:10 «KazNet». 3:50 «Әзілстан». 5:10 «Əн мен əзіл».

КТК
07.05 «ҮЛКЕН ҮЙ». 07.40 «КӨҢІЛДІ ОТБАСЫ». 08.40 «ӘЙЕЛ ҚЫРЫҚ ШЫРАҚТЫ-2». 09.50 «ВЕРНИТЕ МНЕ КРАСОТУ». 11.10 «РЫЦАРЬ НАШЕГО ВРЕМЕНИ». 15.10 «НЕЗНАКОМКА В ЗЕРКАЛЕ». 19.00 «ӘНДЕР МЕН ЖЫЛДАР». 21.00 «БОЛЬШИЕ Новости. .». 22.00 «МЕСТЬ НА ДЕСЕРТ». 01.30 «СВАДЬБА ВСЛЕПУЮ». 03.00 «БІЗ МАХАББАТ ЖОЛЫНДАМЫЗ». 04.20-04.50 «ҮЛКЕН ҮЙ».

7-АРНА
06.00 «Қыздар арасында». 06.50 «Куырдак». 07.30 «Гу-гулет». 08.00 «Айнаонлайн». 09.00 «Фиксики». 09.20 «Псы под прикрытием». 11.20 «Племяшка». 15.00 «Көнілді тапқырлар алаңы». 17.00 «Ұлы дала жанұясы». 21.00 «Зачетный препод». 23.15 «Зачетный препод-2». 01.40 «Кзландия». 02.30 «Айнаонлайн». 04.00 Скетчком «Q-елі». 04.30 «Жеңіп көр». 05.10 «Гу-гулет».

31
06:00 Әзіл студио. 07:00 Ризамын. 08:00 Бауржан шоу. 09:00 «Готовим с Адель». 09:30 «Битва экстрасенсов». 12:10 Әзілдер жинағы 13:10 «What's Up?». 14:10 «Служебный роман». 17:50 «Спасатели». 19:30 «Дом летающих кинжалов». 21:50 «Охотники за приведениями». 00:00 «Я жених». 02:00 Әзіл студио. 03:00 Ризамын. 04:30 Алдараспан, Нысана, Шаншар әзілдері.

AQSHAM
9:02 Реклама. 9:10 «Мия и я». 10:00 «Сказка о царе Салтане». 11:30 Информационный блок. 11:40 «Загадай желаниа». 13:10 Реклама. 13:30 «Татарка». 15:00 Еске алу. 17:10 «Виноваты звезды». 18:00 Еске алу. 19:30 «Курьер из рая». 20:00 Құтты болсын. 21:00 «Шехеризада не расказаные истории». 22:00 Информационный блок. 22:10 «Дочь волка». 23:50 Реклама.

ДИДАР
08.00 «Дидар». 08.30 «Гороскоп». 08.35 «Ән шашу». 09.00 «Қазақстан байтақ өлке». 10.00 «Дидар». 10.15 Медет Салықовтың Жібек сезім шығармашылық кеші. 12.20 «Асыл арман». 12.55 «Наурыз мерамы». 13.00 «Дидар». 13.30 «Жұмадағы жүздесу». 14.00 «Президент Жолдауы: сенімге-серпін!». 14.15 «Жүрек тынысы». 15.00 «Мультфильм». 15.15 «Неизведанный Казахстан 16.00 «Хабарландыру». 16.30 «Перизат Тұрарованың ән кеші». 18.00 «Дидар». 18.15 «Мультфильм». 18.25 «Наурыз мерамы». 18.30 «Гороскоп». 18 35 «Хабарландыру». 19.00 «Қазақстан байтақ өлке». 19.30 «Ой талқы». 19.45 «Ұлы дала рухы. Рухани жаңғыру». 20.00 «Сәлем». 21.00 «Панорама недели». 22.00 Документальный фильм 23.00 «Апталық шолу».

15.03.2020

QAZAQSTAN
6:05 «Qyzyq eken...». 7:00 «Сәлем, Қазақстан!». 8:40 «24 сағат табиғат құшағында». 9:25 «Рэй бастаған құтқарушылар». 10:00 «Шытынаған тағдыр». 12:00 «АУЫЛДАСТАР» 12:30 «Ману». 14:10 «Көсем». 15:10 «Той жыры». 16:50 «Өмір-көктем» 18:00 «ШЫТЫНАҒАН ТАҒДЫР». 20:00 «APTA». 20:45 «KELBET» 21:10 «Айтыс» 21:30 «КӨСЕМ». 22:30 «KÓNİLDİ TAPQYRLAR ALAŃY» 0:20 «Apta». 1:10 «Тұлға». 1:45 «Амал айшықтары». 2:10 «Ауылдастар».

ХАБАР
6:00 «Наурыз тойы келгенде». 7:10 «1001 ночь: нерассказанные истории». 8:00 «Бәсеке 2». 8:30 «Не туристы». 9:00 «Самопознание». 9:10 «Сенат аксакалов». 9:40 «Жауынгер». 10:00 «Олжалы отбасы». 10:30 «Селаполетела». 11:00 «От всего сердца». 12:00 «Бір туынды тарихы». 12:30 «Шерлок Холмс». 14:00 «Рауза». 16:30 «Өнер барысы». 18:45 «Мәжіліс.kz». 19:15 «Жұлдызды жекпе-жек». 21:00 «7 күн». 22:00 «Большая неделя». 23:00 «Khabar boxing». 0:15 «Черный список». 1:00 «Бәсеке 2».

АСТАНА
6:00 «Əн мен əзіл». 7:10 «Алдараспан». 9:20 «Маша и медведь». 10:00 «TeleBingo». . 10:25 «Кулфи». 11:55 «Қара ниет». 13:00 Q-travel. 13:30 «Невероятные приключения итальянцев в России». 15:50 «Әйгерім». 18:00 «Сыла». 20:00 «Astana аптасы». 20:40 «Аялы алақан». 20:55 Лотерея «777», «Keno». 21:00 «Қара ниет». 22:00 «Кулфи». 23:25 «Bas Times». 1:05 «Ел аузында». 1:50 «Итоги». 2:30 «Қызық болған». 3:40 «KazNet». 4:10 «Әзілстан». 5:30 «Əн мен əзіл».

КТК
07.05 «АҚ ТІЛЕК». 08.00 «КТК-да ҚАБАТОВ». 09.10 «ЮРМАЛА». 10.00 «МЕСТЬ НА ДЕСЕРТ». 13.50 «ДЕДУШКА». 16.00 «ПОЗДНЕЕ СЧАСТЬЕ». 18.10 «КҮЛІП А LIKE». 19.30 «УЛЫ ТАМШЫЛАР». 20.30 «ДАУ-ДАМАЙСЫЗ». 21.00 «ПОРТРЕТ НЕДЕЛИ». 22.00 «СЛУГИ НАРОДА». 22.30 «КРОВАВЫЙ ТРАНЗИТ». 00.40 «СВАДЬБА ВСЛЕПУЮ». 01.50 «ЖЕТІНШІ ҚАБАТ». 03.15 «КТК-да ҚАБАТОВ». 04.00-04.50 «КӨРІПКЕЛ».

7-АРНА
06.00 «Қыздар арасында». 06.50 «Куырдак». 07.30 «Гу-гулет». 08.00 «Айнаонлайн». 09.00 «Юморина». 11.10 «Дабл Трабл». 12.50 «Дизель шоу». 15.00 «Бастық боламын». 18.50 «Аждаханын алмас қылышы (Меч дракона)». 21.00 «Зачетный препод-3». 23.30 «Мачо и ботан-2». 01.40 «Кзландия». 02.30 «Айнаонлайн». 04.00 Скетчком «Q-елі». 04.30 «Жеңіп көр». 05.10 «Гу-гулет».

31
06:00 Әзіл студио. 07:30 Ризамын. 08:30 Бауржан шоу 10:00 «Готовим с Адель». 10:30 «Ән мен әнші «Наурыз». 11:40 «What's Up?». 12:40 «Служебный роман». 16:20 «Охотники за приведениями». 18:50 «Профессионал». 21:00 «Битва экстрасенсов». 23:30 «Құдалар». 01:30 Алдараспан, Нысана, Шаншар әзілдері. 03:00 Әзіл студио. 04:30 Ризамын.

AQSHAM
9:02 Информ.блок. 9:10 «Мия и я». 10:00 «Варвара Краса-Длинная коса». 11:30 Информационный блок. 11:40 «Я Жених». 13:10 Реклама. 13:30 «Хозяйка тайги». 15:00 Еске алу. 17:10 «Зорро». 18:00 Еске алу. 19:30 «Маруся». 20:00 Құтты болсын. 21:00 «Шехеризада не расказаные истории». 22:00 Информационный блок. 22:10 «Ограбление века». 23:50 Реклама.

ДИДАР
08.00 «Гороскоп». 08.05 Документальный фильм 09.00 «Панорама недели». 10.00 «Дидар». 10.15 «Уақыт». 12.15 «Жүрек тынысы». 12.55 «Наурыз мерамы». 13.00 «Ұлы дала рухы. Рухани жаңғыру». 13.15 «Ой талқы». 13.30 «Мультфильм». 14.00 «Апталық шолу». 15.00 «Қазақстан байтақ өлке». 16.00 «Хабарландыру». 16.30 «Менің әнім». 18.00 «Деректі фильм. ». 18.25 «Наурыз мерамы». 18.30 «Гороскоп». 18.35 «Хабарландыру». 19.05 «Мультфильм». 19.15 «Көкейтесті». 19.45 «Жеңіс-75». 20.00 «Сәлем». 21.00 «В бой идут одни старики». 22.45 «Ән шашу». 23.10 «Жүрек тынысы».

ХАБАРЛАНДЫРУ

Қоғамдық тыңдау өтеді

«ҚазАвтоЖол» ҰК» Қарағанды облыстық филиалы «Республикалық маңызы бар **«Қызылорда – Павлодар – Успенка – РФ шекарасы»** автожолының «**Қызылорда – Жезқазған»** 12-424 км учаскесінің км 369+000 – 424+000 телімін қайта құру жұмыс жобасына «Қоршаған ортаға әсерді бағалау» жобасын қарастыру жөнінде ашық отырыс нысанындағы қоғамдық тыңдаулар өткізеді.

Қоғамдық тыңдаулар өткізу күні, уақыты және орны:

– 2020 жылдың 14 сәуір күні, сағат 11:00-де, Жезқазған қаласында, Ғарышкерлер бульвары 35 мекенжайында орналасқан «Нұр Отан» Партиясы» қоғамдық бірлестігінің Қарағанды облысының Жезқазған қалалық филиалында

– 2020 жылдың 14 сәуір күні, сағат 15-00-де, Талап ауылында, Молодежная көшесінде орналасқан № 14 мектебінде

Жергілікті атқарушы органның атауы – «Жезқазған қаласының тұрғын-үй коммуналдық шаруашылығы, жолаушылар көлігі мен автокөлік жолдары бөлімі» мемлекеттік мекемесі

Қоғамдық тыңдауды ұйымдастыруға жауапты тұлғаның байланыс деректері – «Жезқазған қаласының тұрғын-үй коммуналдық шаруашылығы,жолаушылар көлігі мен автокөлік жолдары бөлімі» мемлекеттік мекемесінің басшысы Қуанышбек Келесбекұлы Сансызбаев. **Байланыс телефондары: 8777 2631494**

Ұсыныстар мен ескертулер қабылданатын жергілікті атқарушы органның электрондық поштасының мекенжайы – **jkh_zhez@mail.ru**

Жоба бойынша құжаттама орналастырылған жергілікті атқарушы органның интернет-ресурсының мекенжайы – **http://kom.jezkazgan.gov.kz/kz**

Жұртшылық өкілдерінің жоба материалдарымен қағаз түрінде танысуға мүмкін болатын орынның мекенжайы – Алматы қаласы, Атамекен ықшамауданы, 3 үй мекенжайы

Мемлекеттік экологиялық сараптама жүргізу жөніндегі мемлекеттік орган - «Мемсараптама» РМК

Тапсырыс берушінің атауы және байланыс деректері - «ҚазАвтоЖол» ҰК» Қарағанды облыстық филиалы, байланыс деректері – Қарағанды қаласы, Ерубаев көшесі, 50а, байланыс телефоны – **8 (7212) 514309**

Тапсырыс берушінің ұсыныстар мен ескертулер қабылданатын интернет-ресурсының немесе электрондық поштасының мекенжайы – **Karaganda.info@kazautozhol.kz**

Құжаттаманы әзірлеушінің атауы және байланыс деректері – «Каздорпроект» ЖШС, байланыс деректері – Алматы қаласы, Атамекен ықшамауданы, 3 үй мекенжайына, байланыс телефоны – **8(727) 2555638,** электрондық пошта - **kazdor@yandex.ru**

Барлық сұрақтармен

– Қарағанды қаласы, Ерубаев көшесі, 50а мекенжайында орналасқан «ҚазАвтоЖол» ҰК» Қарағанды облыстық филиалына хабарласуға болады. Байланыс телефоны – 8 (7212) 514309

– Алматы қаласы, Атамекен ықшамауданы, 3-үй мекенжайында орналасқан Каздорпроект» ЖШС-не хабарласуға болады. Байланыс телефоны – 8(727) 2555638

Қоғамдық тыңдауға қатысуға жергілікті тұрғындар, мүдделі жұртшылық, қоғамдық ұйымдар және қызығушылық танытқан барлық тұлғалар шақырылады.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Пройдут общественные слушания

Карагандинский областной филиал АО «НК «ҚазАвтоЖол» проводит общественные слушания в форме открытого собрания по рассмотрению проекта «Оценка воздействия на окружающую среду» к рабочему проекту «Реконструкция автомобильной дороги республиканского значения **«Кызылорда - Павлодар - Успенка - гр. РФ»** участок **«Кызылорда - Жезказган»** км 12-424, участок км 369+000 – 424+000.

Дата, время и место проведения общественных слушаний:

– 14 апреля 2020 года, в 11-00 часов, в г. Жезказган, в Жезказганском городском филиале Карагандинской области общественного объединения «Партия «Нұр Отан» расположенного на бульваре Гарышкерлер 35

– 14 апреля 2020 года, в 15-00 часов, в с. Талап, в школе № 14 расположенного по улице Молодежная

Наименование местного исполнительного органа – государственное учреждение «Отдел жилищно-коммунального хозяйства, пассажирского транспорта и автомобильных дорог города Жезказган»

Контактные данные лица, ответственного за организацию общественных слушаний – руководитель государственного учреждения «Отдел жилищно-коммунального хозяйства, пассажирского транспорта и автомобильных дорог города Жезказган» Сансызбаев Қуанышбек Келесбекұлы. Контактный телефон: **8777-263-14-94**

Адрес электронной почты местного исполнительного органа, где принимаются замечания и предложения – **jkh_zhez@mail.ru**

Адрес интернет-ресурса местного исполнительного органа, где размещена документация по проекту – http://kom.jezkazgan.gov.kz/ru

Адрес места, где представители общественности могут ознакомиться с материалами проектов в бумажном виде – г. Алматы, микрорайон Атамекен, дом 3

Наименование государственного органа по проведению государственной экологической экспертизы – РГП «Госэкспертиза».

Наименование и контактные данные заказчика – Карагандинский областной филиал АО «НК «ҚазАвтоЖол», контактные данные – город Караганда, улица Ерубаева, 50а, телефон – **8 (7212) 514309**

Адрес интернет-ресурса или электронной почты заказчика, где принимаются замечания и предложения – **Karaganda.info@kazautozhol.kz**

Наименование и контактные данные разработчика документации – ТОО «Каздорпроект», контактные данные – г. Алматы, микрорайон Атамекен, дом 3, телефон – **8 (727) 2555638,** адрес электронной почты: **kazdor@yandex.ru**

По всем вопросам обращаться по адресу:

– город Караганда, улица Ерубаева, 50а, телефон – 8 (7212) 514309 – Карагандинский областной филиал АО «НК «ҚазАвтоЖол»

– г. Алматы, микрорайон Атамекен, дом 3, телефон – 8 (727) 2555638 - ТОО «Каздорпроект».

К участию в общественных слушаниях приглашаются местные жители, заинтересованная общественность, общественные организации и все заинтересованные лица.

БСН 050340007333, ЖСК KZ098560000005225027, БСК KCJBKZKX «Банк ЦентрКредит» АҚ, «Сарыарқа газеті редакциясы» ЖШС.

Меншік иесі:
«САРЫАРҚА газеті редакциясы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

Директор – бас редактор
Дархан Қабылдашұлы МҰХАН

Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігі ақпарат комитетінде қайта тіркелген (04.01.2019 ж.), куәлік №17433-Г (алғашқы есепке қою кезіндегі нөмірі мен мерзімі – №569. 08.07.1997 ж.)

Газетте жарияланған мақала авторларының пікірі редакцияның түпкілікті көзқарасы болып табылмайды. Мақалалардың нақтылығы үшін автор жауапты.

Газет редакцияның өз компьютер орталығында теріліп, беттелді.
Қарағанды қаласында «Типография «Арко» ЖШС баспаханасында (Сәтбаев к-сі, 15) офсеттік тәсілмен басылды.

Таралымы – 2000. Көлемі – 4 баспа табақ. Тапсырыс №001. Газет аптасына бір рет – жұма күні шығады.
Бас редактордың орынбасары – Диана ОРАЗАЛИНА, корректор – Бикен ЕСЕНБАЕВА, фототілші – Ғалия ӘБДІҒАППАРОВА.

(А) – материал ақылы.

100600, Жезқазған қаласы, І.Есенберлин көшесі, 63/3. • http://saryarqa.info • E-mail: sa_jez@ mail.ru • whatsApp +7 708 420 19 88
Директор – бас редактор: 20-19-88, бухгалтерия/факс: 71-00-55, бас редактордың орынбасары: 71-07-01, тілшілер, газет тарату бөлімі: 77-50-25.

Құрметті Раушан Оңқонысқызы!

Сізді туған күніңізбен шын жүректен құттықтаймыз!

Сізді еңбекте беделді маман, абыройлы жетекші, білікті басшы ретінде үлгі тұтамыз. Деніңіздің саулығын, шаңырағыңызға ырыс байлық, жүрегіңізге мәңгі жастық жалынын, көңіліңізге сезімнің шалқыған шаттығын тілейміз!

Музей ұжымы

ПОЭЗИЯ МАРАФОНЫ

Абайға арналды

Қазақтың бас ақыны, ойшыл қазақ әдебиетінің шоқтығы биік ірі тұлғасы Абай Құнанбайұлының 175 жылдық мерейтойына арналған шаралар легіне кітапхана қызметкерлері де өз үлесін қосты.

Хакім Абайдың асыл мұрасын, өлмес қазынасын ұрпақтан ұрпаққа жеткізу, оқырмандарды ұлы кемеңгер ақын Абайдың өмірбаянымен, әндерімен және қарасөздерімен таныстыру, сөйлеу тілін дамыту, сөздік қорын молайту, ойлау,есте сақтау, сезіну қабілеттерін дамыту мақсатында М.Әуезов кітапханасында «Әлем таныған ұлы Абай» аты поэзиялық марафон өтті.

Поэзиялық марафонға медицина колледжнің ұстаздары Жібек Карбозқызы, Қамажай Достанбекова, №11 мектеп кітапханашысы Райхан Қапарқызы, қала кітапханаларының меңгерушілері, «Жас толқын» поэзия клубы мүшелері, медицина колледжі мен саз колледжнің студенттері және №7 мектеп-лицейдің оқушылары қатысты.

Кездесудің шымылдығын түрген «Абай дана, Абай дара қазақта» атты бейнероликте Абай өмірінен сыр шертіліп, ақынның шығармалары насихатталды. Аружан Өзбекова мен Балнұр Садуова ұлы Абайдың қара сөздерін нақышына келтіріп орындаса, кітапхана оқырмандары Зарина Сәрсен, Қызғалдақ Серкебаева, Баймырза Аманғали Абай әндерінен шашу шашты.

«Жас толқын» поэзия клубының мүшелері Нұршат Құлмұратова, Бейбіт Сәбит, Зульфия Сейілхан Абайға арнаған арнауларын оқыды. Болашақ ақ халаттылар Абай әлеміне саяхат жасап, өлеңдер топтамасынан монолог оқыды.

Медицина колледжінің студенті Дана Мырзамсейтова «Жасымда ғылым бар деп ескермедім» өлеңін үш тілде жатқа айтып, көрермендер қошеметіне бөленді. Кітапханашы Айнекен Жәнібекова проект тақта арқылы ребус-викторина ойынын жүргізіп, көрермендерді бір серпілтті. Ойын барысында викторина жауаптарын мүдірмей тапқан медициналық колледжінің студенті Нұриза Амангелдіге ескерткіш сыйлық табысталды.

Шараның нүктесін кітапхана қызметкерлері ақын Абай туралы өлең жолдарын жатқа айтумен және «Көзімнің қарасы» әнін шырқаумен қойды. Орталықтандырылған кітапханалар жүйесінен келген бөлім меңгерушісі Әсел Бірәліқызы Абай хақында сөз қозғап, шара қатысушыларын Алғыс хатпен марапаттады.

Абайдың мың қырлы, мың тәлімін ашуды мақсат тұтқан кітапхана ұжымы ақынның рухани байлығын жас ұрпақ бойына сіңіре алды.

Ақбаян ЖҮНІС,
М.Әуезов кітапханасының кітапханашысы

АРХИВ

«ЖАҚСЫНЫҢ ЖАҚҰТ МҰРАСЫ»

тақырыбында дөңгелек үстел өтті

Жезқазған қаласы мемлекеттік архивінің ұжымы 2018-2019 жылдар аралығында жаңадан қосылған жеке тектік қор иелерінің қатысуымен «Жақсының жақұт мұрасы» тақырыбында дөңгелек үстел өткізді.

Мемлекеттік архивте Жезқазған және Сәтбаев қалаларының Құрметті азаматтарының, Ұлы Отан соғысы ардагерлері және тыл ардагерлерінің, дәрігерлер мен мұғалімдердің, жазушылар мен журналистердің, өлкетанушылардың, ғалымдардың, ақындардың т.б. тұлғалардың 145 жеке тектік қор құжаттары сақтаулы.

Дөңгелек үстелге жаңадан қосылған жеке тектік қор иелері инженер-металлург, «Құрмет белгісі» орденінің, «Еңбек ардагері» медалінің иегері Мырқы Ақпанбетов, металлург, «КСРО-ның Құрметті металлургі» төс белгісінің, «Еңбек ардагері» медалінің иегері, дербес зейнеткер Таңғанбай Салхауов, инженер-құрылысшы, «Қазақстанның Құрметті құрылысшысы» белгісінің иегері, құрылыс саласының ардагері, Жезқазған қаласының Құрметті азаматы Аманкелді Замекбаев, ақын, Ілияс Жансүгіров атындағы қордың мүшесі, Ілияс Жансүгіров атындағы байқаудың жүлдегері Үміткүл Траисова, инженер-металлург, «Еңбек Даңқы» төсбелгісінің толық иегері, техника ғылымының кандидаты, Жезқазған қаласының Құрметті азаматы, «Қазақтың Кетбұқасы» қоғамдық бірлестігінің төрағасы Төлеген Бүкіров, Әлем азаматы төлқұжатының иесі, Ресей Саяхатшылар Ассоциациясы директорлар кеңесінің мүшесі, Мажарстан Қыпшақтар Одағы Президиумының Құрметті мүшесі, «Отырар-Ұлытау» Кіші Жібек жолымен, «Алтай-Дунай» халықаралық археоэтнологиялық экспедицияларының жетекшісі, «Қазақстан Республикасының Мәдениет саласының үздігі» төсбелгісінің, «Құрмет» орденінің иегері Бақтияр Қожахметов, ақын, Бүкіләлемдік Шыңғысхан атындағы академияның құрметті академигі, өлкетанушы Бағдат Байжантаев қатысты. Архивке атбасын тіреген қонақтар алдымен қоймадағы құжаттардың жай-күйімен таныстырылып, экскурсия жүргізілді.

Аталмыш шара Жезқазған қаласының мемлекеттік архивінің басшысы Дәметкен Орынбасарованың кіріспе сөзімен ашылып, жеке тектік қор иелерінің құжаттары негізінде дайындалған бейнероликпен жалғасты. Және қор иелеріне арнайы сертификаттар салтанатты түрде табыс етілді.

Архивтегі атқарылып жатқан игі істерге разы болысқан қатысушылар өз ойларын ортаға салып, тың идеялармен бөлісіп, мағыналы әңгіме өрбітті. Сондай-ақ, шара барысында архив қорынан алынған Рақыш Ідірісова, Ахат Құрмансейітов, Бақтияр Қожахметовтың дайындаған 1991 жылы «Отырар-Ұлытау» Кіші Жібек жолы этнографиялық экспедициясын Ұлытау жерінде қарсы алу сәті түсірілген «Абыз дала, аңыз дала» фильмі көрсетілді.

Жаңагүл ОСПАНОВА,
Әдебиет, өнер жеке қорлар, ақпарат және құжаттарды ғылыми пайдалану бөлімінің басшысы

АҚ ХАЛАТТЫЛАР АТСАЛЫСТЫ

Аппақ халат киіп алып, адам тәніне шипа іздейтін дәрігер мамандарды даярлап жатқан Жезқазған жоғарғы медициналық колледжінің кіреберісінен бастап тек қана дәрі-дәрмек иісін емес, сонымен қатар, жауапкершілік пен ұқыптылықтың, білімділік пен біліктіліктің лебін байқайсың. Қала колледждері арасында «Жоғарғы колледж» дәрежесіне ие бірден-бір білім ошағы саналатын, болашақ ақ халатты абзал жандарды даярлап жатқан аталмыш оқу орны да хәкім Абайдың 175 жылдық мерейтойына тыңғылықты дайындалғандығын көрсете білді. Оның дәлелі – «Қазақтың бас ақыны – Абай Құнанбайұлы» деп аталатын апталықтың ұйымдастырылуы.

Колледждің бас оқу корпусында ашылған апталықты қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің оқытушысы Гүлзейнеп Кенішбаева ашып берді. Барша студенттер мен оқытушыларды ақын мұрасымен таныстырған ұстаз сөзін Ұлжан Уызбаева, Қарақат Есенхан, Дәмелі Әбжанова, Аида Кенішова, Дана Мырзамсейітова есімді ақынжанды шәкірттері де қостай түсіп, Абай Құнанбайұлы туралы өз жүректерінен жарып шыққан туындыларын ортаға салып, көптің қошеметіне бөленді.

– Біздің колледжімізде 600-ден астам студент білім алуда. Бұл жерде олар мейіргер ісі, емдеу ісі, стоматология, лабораториялық диагностика мамандықтарын меңгеріп шығады. Абай шығармашылығын бір апта ішінде танысып тауыса алмасымыз хақ. Дегенмен де, қазіргідей жастар ғаламтор желісіндегі түрлі қажетсіз ақпарат көздеріне шырмалып, көп уақыттарын телефонның құлағында өткізетін кезеңде осындай рухани-танымдық шаралардың оң жағынан тигізер әсері мол екендігі сөзсіз. Апталық барысында Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа оқудан жарыс, кітапханамызда қара сөздерін мәнерлеп оқу сағаты, ақынға арналған көрме жұмысын бастайтын болады. Сондай-ақ, апталықтың соңғы күні студенттерге «Құнанбай» фильмі көрсетіледі, – деді ол газетімізге берген сұхбатында.

Ақниет ТАҒЫБЕРГЕН

ӨНЕГЕСІ ӨР ЕТКЕН

Бүгінде 700-ден астам жас білім алып жатқан Жезқазған политехникалық колледжі де өлең-жырлары терең философиялық ой мен парасатты пайымға толы қазақтың бас ақыны Абай Құнанбайұлының 175 жылдық мерейтойына арналған «Абай – дана, Абай – дара қазақта» атты концерттік бағдарламамен жұртшылықтың ыстық ықыласына бөленді.

Ұлы ақынның шығармашылығын кеңінен дәріптеуде колледж студенттерінің де жетістіктері аз емес. 2017-2018 оқу жылында Теміртау қаласында өткен облыстық Абай оқуларында ВТ-31 тобының студенті Диас Әбдіғазиев Бас жүлдені жеңіп алса, 2018-2019 оқу жылында ЧС-21 тобының студенті Зүлфия Ахметова ІІ орынды иеленді. Қалалық өзге ұлт өкілдері арасындағы Абайдың қарасөздерін жатқа айту байқауының екі дүркін жеңімпазы Александр Верхотуровта осынау білім ордасындағы С-41 тобының студенті. Өлең-сөзде ешкімге дес бермеген Абай Құнанбайұлының жолын жалғаушы колледж жастары – «Қаламгер» үйірмесінің белді мүшелері. Қаламгерліктердің бастамасымен ұйымдастырылған мерекелік кешке қалалық мәслихат депутаты, Жезқазған көлік және бизнес колледжінің директоры Светлана Жумкина, «Nur Otan» партиясының Жезқазған қалалық филиалы төрағасының бірінші орынбасары Гүлмира Қаженова, қалалық жастар ресурстық орталығының директоры Ботакөз Мұхиден және мектеп директорлары қатысты.

Шара барысында студенттер Абай өлеңдерін жатқа оқып, «Ескендір» дастанынан үзінді қойды. Колледж мұғалімдері де сырнайдың сүйемелдеуінде хормен асқақ ақынның «Желсіз түнде жарық ай» әнін өз мәнерінде шырқай білді.

– Осынау сүйікті оқу ордасындағы қай білім алушы болсын Абай Құнанбайұлының 175 жылдық мерейтойын зор қуанышпен, биік мақтанышпен қарсы алды. Олардың барлығы дерлік Абай атамыздың тағылымы мен өсиеттерін өз бойларына сіңіріп өсіп келе жатқан өнерпаз жастар. Біз, әсіресе, колледж жанынан құрылған «Қаламгер» үйірмесінің белсенді мүшелерімен бек мақтанамыз. Үйірмеде түгел дерлік сегіз қырлы, бір сырлы студенттер жиналған. Олардың жеткен жетістіктері де аз емес. Колледжіміздің атын шығарып жүрген үйірме жетекшісі Клара Жұмабаеваға ұжымның да айтар алғысы зор, – деген Жезқазған политехникалық колледжі директорының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Гүлсім Сандықбаева атаулы мәндегі іс-шаралар легі алдағы уақытта да толастамайтынын жеткізді.

Ай СҮГІР

БОЗ КІЛЕМДЕГІ БЕЛДЕСУ

Жылдағы дәстүр бойынша Қазақ ССР Халық ағарту ісінің озық қызметкері, Еңбек Қызыл Ту орденінің иегері, Жезқазған қаласының Құрметті азаматы Қабден Шыңғысовты еске алуға арналған қазақ күресінен халықаралық турнир биыл да жалауын көтерді.

Төртінші мәрте ұйымдастырылған турнир 2003-2004 жылдар аралығында туған жасөспірімдер арасында өтті. Республикамыздың Ақтөбе, Атырау, Қостанай, Қызылорда, Қарағанды, Солтүстік Қазақстан, Павлодар, Түркістан, сондай-ақ, Шымкент, Теміртау, Жезқазған қалаларының боз кілем шеберлері бақ сынаған сайысқа көршілес Өзбекстан, Тәжікстан мемлекеттерінен де жас балуандар қатысты.

– Турнирдің Қабден Шыңғысов атында ұйымдастырылуының да мәні ерекше. Себебі саналы ғұмырын ағартушылық қызметке арнаған ол жас ұрпақты тәрбиелеуде аянбай еңбек етіп, Жезқазған қаласының дамуына үлкен үлес қосқан ұлы ұстаз. Құрметті спортсүйер қауым, болашақта еліміздің көк байрағын желбіретіп, әнұранын асқақтату бүгінгі сайысқа келіп тұрған жастардың қолында, – деген қала әкімінің орынбасары Қайрат Бапанов спортшыларға сәттілік тіледі.

Шараға ұлағатты ұстаздың ұлдары Бауыржан Шыңғысов пен Мұрат Шыңғысов және жақын туыстары да куә болды.

– Тірі болса әкеміз биыл 90 жасқа келер еді. Осындай республикалық маңызға ие шараның әкеміздің атымен аталғандығы көңілімізді қуаныш сезімін ұялатады. Мен барша отбасы мүшелерінің атынан балуандар бәсекесін ұйымдастырушы барлық жанашыр жандарға алғысымды білдіремін, – деді Мұрат Шыңғысов.

Екі күнге созылған боз кілем бәсекесіне 260-тан астам жас спортшы қатысып, салмақ дәрежелеріне сай жеңімпаздар анықталды.

Ақниет ТАҒЫБЕРГЕН

«ҰЛЫ ЕРЛІК БАСПАЛДАҒЫ»

атты көрме жалғасын тапты

Жезқазған тарихи-археологиялық музейінің жобасы саналатын «Ұлы ерлік баспалдағы» деп аталған көрме биыл да жалғасын тапты. Бұл жолы оның кейіпкері – әр жылдары Қарсақбай зауытының бас инженері, автооқыту комбинатының оқытушысы болып еңбек еткен, ауылшаруашылық саласының майталманы, «Еңбек ардагері» медалінің, бірнеше Құрмет грамотасы, Алғыс хаттардың иегері Советқали Ақмолдаұлы Шаймағанбетов.

Ұлытау-Жезқазған өңірінің дамуына және оның қалыптасуына қажырлы еңбегімен үлес қосқан ерлерді еске ала отырып, олардың өнегелі өмірін жастарға насихаттап, үлгі етуді мақсат тұтқан көрменің ашылуына зиялы қауым өкілдерімен қатар Советқали Ақмолдаұлының ұрпақтары ағылды. Оларды еңбек ардагерінің зайыбы Күлпан Нұрмағанбетқызы бастап келді.

Еліміздің көк байрағын төрге шығарып, Әнұранды орындаған соң еліне қалтқысыз қызмет еткен тұлғаға құрмет ретінде бір минут үнсіздік жарияланды. Көрермен назарына ұсынылған көрме иесінің жүріп өткен өмір жолынан сыр шерткен бейнеслайдтан кейін көрменің салтанатты ашылуы өтті. Онда құттықтау сөз алған Қазақстан халқы Ассамблеясының мүшесі Зинаида Чумакова Алғыс айту күнімен тұспа-тұс келген көрменің мән-мағынасына тоқталып, бүгінгі ұрпақ тарихты, оның тұлғаларын тануы керек деген пікірін жеткізсе, Күлпан Нұрмағанбетқызы мен еңбек ардагерінің замандастары, бауырлары мен ұрпақтары өткеннен естелік айтып, Советқали атайдың бет-бейнесін, мінезін, адамгершілік қасиеттерін паш етті.

Байқоңыр селосында 1943 жылы туған Советқали Ақмолдаұлының әкесі Ақмолда Шаймағанбетұлы – теміржол станциясында шебер қызметінде болған. Ұлы Отан соғысы жылдарында бронмен қалдырылып, соғысқа көмір жөнелткен екен. Байқоңыр селосындағы орта мектепті 1961 жылы аяқтаған ол Отан алдындағы борышын өтеп келген соң еңбекке араласады. Еңбек ете жүріп білім алып, мамандық иесі атануды да ұмытпады. Қарағандының политехникалық институтын автотранспорт мамандығы бойынша тәмамдаған соң Қарсақбай кентіне бас инженер болып тағайындалды. Өзіне жүктелген қай қызметті болмасын үлкен жауапкершілікпен атқара жүріп, абырой биігіне көтеріле білген азаматтың даңқты жолы ұрпағына мұра.

Жобаны ұйымдастыру барысында музей қызметкерлері көрме кейіпкерінің өмірі мен еңбегі туралы отбасылық мұрағаттан, музей қорынан, бірге қызмет атқарған әріптестерінен материалдар жинақтап, еңбектенгені көрініп-ақ тұрды. Стендтерге орналастырылған экспозициялық материалдардан көрермен қауым Советқали Ақмолдаұлының саналы ғұмырын көз алдына елестету мүмкіндігіне ие болды.

«Туған ел», «Әкелер туралы ой» атты ән шашуын ала келген ҚР еңбек сіңірген әртісі Ғалым Мұхамедин көрмені ажарландыра түссе, музей директоры Раушан Қапарова Советқали ағаның отбасына көрменің өткендігін растайтын сертификат және арнайы дайындалған лентаны табыстап, кездесуді қорытындылады.

Бота ШАЛҚАР

ӨТІНІШТЕР ТЫҢДАЛДЫ

Мүмкіндігі шектеулі жандарға көмек көрсетіп, оларға әлеуметтік қолдау білдіру мақсатында «Nur Otan» партиясы жүзеге асырған «Кедергісіз келешек» жобасы біздің аймақта да сәтті жүзеге асуда.

Жоба аясында «Nur Otan» партиясы Жезқазған қалалық филиалы ғимаратында өткен «Мүмкіндігі шектеулі азаматтарды бірыңғай тақырыптық қабылдау» республикалық акциясы өтті.

Қамкөңіл жүректі жандарға мемлекеттік органдардың назарын аударып, оларды әлеуметтік қамсыздандыру және консультациялық көмек көрсетуге арналған шараға Жезқазған қаласы жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімінің қызметкері Мұрат Райымбеков, қалалық жұмыспен қамту орталығының бастығы Абай Әзімбаев, кәсіпкерлер палатасы филиалының менеджер-кеңесшісі Шолпан Талап және «Nur Otan» партиясы Жезқазған қалалық филиалы төрағасының бірінші орынбасары Гүлмира Қаженова қатысып, тұрғындарды мазалаған сұрақтарға жауап берді.

Шараға келген тұрғын – ІІІ топ мүгедегі. Денсаулығына байланысты еш жерден жұмыс таба алмай жүрген оған Қазақстан Республикасы Конституциясына сай түсіндіру жүргізілді. Акция аясында тұрғынның жұмыссыздық мәселесі оң шешімін тауып, қалалық қорғаныс басқармасына жұмысқа орналастырылатын болды.

Ақниет ТАҒЫБЕРГЕН